

Estadística Econòmica

**Evolució
de les principals
macromagnituds de
l'economia catalana
1990-95**

Generalitat de Catalunya
Departament d'Economia
i Finances
**Direcció General
de Programació Econòmica**

Generalitat de Catalunya
**Institut d'Estadística
de Catalunya**

© Generalitat de Catalunya
Institut d'Estadística de Catalunya
1a. edició: Barcelona, abril 1997
Tiratge: 500 exemplars
ISBN: 84-393-4256-X
Dipòsit legal: B-13641-1997

Presentació

La Generalitat de Catalunya elabora una doble aproximació a les macromagnituds de l'economia catalana. En els primers mesos de l'any es compta amb una aproximació en el creixement de la nostra economia elaborada conjuntament per la Direcció General de Programació Econòmica i l'Institut d'Estadística de Catalunya. Aquesta estimació proporciona un primer balanç de l'exercici que s'acaba de tancar, encara fonamentat en informació provisional. D'altra banda, en el segon semestre de l'any, tenim una segona aproximació, de l'Institut d'Estadística de Catalunya, que perd en puntualitat allò que guanya en articulació dels seus resultats. Precisament enguany, en aquesta cinquena edició de *l'Evolució de les principals macromagnituds de l'economia catalana*, aquests resultats passen a tenir una informació de gran interès, llargament demandada pels analistes de l'economia catalana. Em refereixo a la descomposició del producte interior brut (PIB) pel costat de la demanda. D'aquesta manera el PIB es coneix no només pel costat de l'oferta, segons la desagregació dels valors afegits bruts per branques d'activitat, sinó que també s'aproxima des de la perspectiva de la despesa: consum privat, consum públic, formació bruta de capital, saldo comercial amb l'estranger i saldo comercial amb la resta d'Espanya. No cal insistir sobre la transcendència d'aquesta aproximació. Un exemple de la seva importància és que, per primera vegada, es coneix el volum i l'evolució del nostre superàvit comercial amb la resta de l'Estat. Aquest superàvit ronda, l'any 1995, la significativa xifra dels dos bilions de pessetes.

L'economia catalana presenta una evolució molt favorable al llarg de l'any 1995. El PIB assoleix els 13,2 bilions de pessetes, amb un creixement real d'un 3,8% que supera l'espanyol (3%) i la mitjana europea (2,5%). La composició d'aquest creixement ha estat, però, força diferent de l'any anterior. Mentre l'any 1994 el dinamisme de la demanda externa va ser el factor explicatiu principal del creixement, l'any 1995 ho ha estat la demanda interna. S'ha de destacar el gran dinamisme de la inversió que contrasta amb el modest increment del consum privat i l'estancament del consum públic. L'any 1995 el PIB per càpita és de 2,2 milions de pessetes, un 22% superior a la mitjana espanyola i un 5% inferior a la mitjana de la Unió Europea.

La renda disponible familiar també mostra una tendència positiva, amb un creixement del 8,9%, que en termes reals representa més d'un 4%. Aquests resultats s'expliquen per l'evolució dels components directament vinculats a l'activitat productiva, la remuneració d'assalariats (6,3%) i l'excedent d'explotació (9,7%). En canvi, els components que reflecteixen l'aportació de l'Administració pública a la redistribució de la renda (prestacions socials, cotitzacions socials i impostos sobre la renda) mantenen un augment més moderat. La renda disponible per càpita arriba l'any 1995 a 1,5 milions de pessetes, un 18% superior a la mitjana espanyola.

Per acabar, cal ressenyar que aquest treball és fruit de la col·laboració entre l'Institut d'Estadística de Catalunya i la Direcció General de Programació Econòmica, del Departament d'Economia i Finances. L'Institut d'Estadística ha fet les estimacions de macromagnituds i d'alguns indicadors d'activitat i ha seleccionat les informacions de fonts alienes. Per la seva banda, la Direcció General de Programació Econòmica ha fet l'anàlisi dels principals resultats que es poden trobar a la primera part d'aquesta publicació.

Barcelona, desembre de 1996

Macià Alavedra i Moner
Conseller d'Economia i Finances

Índex

Presentació	3
Anàlisi dels principals resultats	
L'economia catalana durant el 1995	11
L'economia europea i espanyola durant el 1995	29
1. Informació de síntesi	
1.1 Principals macromagnituds de l'economia catalana. Valors absoluts	37
1.2 Principals macromagnituds de l'economia catalana. Taxes de variació	38
2. Macromagnituds: producte interior brut	
2.1.1 Producte interior brut a preus de mercat. Per components de la demanda. Valors a preus corrents	41
2.1.2 Producte interior brut a preus de mercat. Per components de la demanda. Taxes de variació a preus constants	41
2.2.1 Producte interior brut a preus de mercat. Per branques d'activitat. Valors a preus corrents	42
2.2.2 Producte interior brut a preus de mercat. Per branques d'activitat. Taxes de variació a preus constants	42
2.3.1 Valor afegit brut a preus de mercat. Per rendes distribuïdes i branques d'activitat. Valors a preus corrents	43
2.3.2 Valor afegit brut a preus de mercat. Per rendes distribuïdes i branques d'activitat. Estructura percentual	44
2.4.1 Valor afegit brut a preus de mercat per ocupat. Per branques d'activitat. Valors a preus corrents	45
2.4.2 Valor afegit brut a preus de mercat per ocupat. Per branques d'activitat. Índex total Catalunya = 100	45
2.4.3 Valor afegit brut a preus de mercat per ocupat. Per branques d'activitat. Taxes de variació a preus constants	45
3. Macromagnituds: renda bruta disponible i consum de les famílies	
3.1.1 Renda bruta disponible i consum de les famílies. Valors a preus corrents	49
3.1.2 Renda bruta disponible i consum de les famílies. Índex base 1986 = 100	49
3.1.3 Renda bruta disponible i consum de les famílies. Taxes de variació a preus constants	49
3.2.1 Renda bruta disponible de les famílies. Per principals components. Valors a preus corrents	50
3.2.2 Renda bruta disponible de les famílies. Per principals components. Ponderació de components	50
3.3.1 Renda bruta disponible i consum de les famílies per càpita. Valors a preus corrents	51
3.3.2 Renda bruta disponible i consum de les famílies per càpita. Índex base 1986 = 100	51
3.3.3 Renda bruta disponible i consum de les famílies per càpita. Taxes de variació a preus constants	51

4. Mercat de treball

4.1.1 Població en relació amb l'activitat. Valors absoluts	55
4.1.2 Població en relació amb l'activitat. Taxes significatives	55
4.1.3 Població en relació amb l'activitat. Taxes de variació	55
4.2.1 Població ocupada. Per branques d'activitat. Valors absoluts	56
4.2.2 Població ocupada. Per branques d'activitat. Estructura percentual	56
4.2.3 Població ocupada. Per branques d'activitat. Taxes de variació	56
4.3.1 Població assalariada. Per branques d'activitat. Valors absoluts	57
4.3.2 Població assalariada. Per branques d'activitat. Taxes de salarització	57
4.3.3 Població assalariada. Per branques d'activitat. Taxes de variació	57
4.4.1 Població assalariada. Per tipus de contracte. Valors absoluts	58
4.4.2 Població assalariada. Per tipus de contracte. Estructura percentual	58
4.4.3 Població assalariada. Per tipus de contracte. Taxes de variació	58
4.5.1 Població assalariada. Per sector contractant. Valors absoluts	59
4.5.2 Població assalariada. Per sector contractant. Estructura percentual	59
4.5.3 Població assalariada. Per sector contractant. Taxes de variació	59

5. Preus i salaris

5.1.1 Índex de preus al consum. General i per grups. Taxes de variació de la mitjana anual	63
5.1.2 Índex de preus de productes industrials. Taxes de variació	63
5.1.3 Deflactor del comerç amb l'estranger. Índex base 1988 = 100	63
5.2.1 Deflactor del PIB a preus de mercat. Per components de la demanda. Índex 1986 = 100 ...	64
5.2.2 Deflactor del PIB a preus de mercat. Per branques d'activitat. Índex 1986 = 100	64
5.3.1 Salari per ocupat. Per branques d'activitat. Valors absoluts	65
5.3.2 Salari pactats en convenis col·lectius. Per branques d'activitat. Taxes de variació	65

6. Sector exterior

6.1.1 Comerç amb l'estranger. Per grups de destinació. Valors a preus corrents	69
6.1.2 Comerç amb l'estranger. Per grups de destinació. Estructura percentual	69
6.2.1 Comerç amb l'estranger. Per àrees geogràfiques. Valors a preus corrents	70
6.2.2 Comerç amb l'estranger. Per àrees geogràfiques. Estructura percentual	70
6.3.1 Comerç amb l'estranger. Per seccions i principals subseccions CCAE-93. Valors a preus corrents	71
6.3.2 Comerç amb l'estranger. Per seccions i principals subseccions CCAE-93. Estructura percentual	72
6.4.1 Inversió estrangera. Per divisions CNAE-74 i procedència dels inversors. Valors a preus corrents	73
6.4.2 Inversió estrangera. Per divisions CNAE-74 i procedència dels inversors. Estructura percentual	73
6.4.3 Inversió estrangera. Per seccions CCAE-93 i procedència dels inversors. Valors a preus corrents	74
6.4.4 Inversió estrangera. Per seccions CCAE-93 i procedència dels inversors. Estructura percentual	75

7. Indicadors d'activitat

7.1.1 Índex de producció de productes industrials. Per principals subseccions CNAE-74 Taxes de variació	79
7.1.2 Índex de producció de productes industrials. Per grups de destinació. Taxes de variació ..	79
7.1.3. Indicador de clima industrial. Per grups de destinació	80
7.1.4. Valor dels treballs duts a terme per empreses constructores	80
7.2.1. Índex de vendes en grans superfícies. Base 1983 = 100	81
7.2.2. Viatgers i pernoctacions en establiments hotelers. Per nacionalitats	81
7.2.3. Trànsit de passatgers i tràfic de mercaderie en ports i aeroports. Per ports i aeroports	81

8. Macromagnituds de l'economia espanyola

8.1	Principals macromagnituds de l'economia espanyola. Valors absoluts	85
8.2	Principals macromagnituds de l'economia espanyola. Taxes de variació	86
8.3	Producte interior brut a preus de mercat. Per components de la demanda. Espanya. Valors a preus corrents	87
8.4	Producte interior brut a preus de mercat. Per components de la demanda. Espanya. Taxes de variació a preus constants	87
8.5	Producte interior brut a preus de mercat. Per branques d'activitat. Espanya. Valors a preus corrents	88
8.6	Producte interior brut a preus de mercat. Per branques d'activitat. Espanya. Taxes de variació a preus constants	88
8.7	Valor afegit brut a preus de mercat per ocupat. Espanya. Per branques d'activitat. Índex total Espanya = 100	88
8.8	Renda bruta disponible i consum de les famílies. Espanya. Valors a preus corrents	89
8.9	Població ocupada. Per branques d'activitat. Espanya. Valors absoluts	89
8.10	Índex de preus al consum. General i per grups. Espanya. Taxes de variació de la mitjana anual	89
8.11	Salari per ocupat. Per branques d'activitat. Espanya. Valors absoluts	90
8.12	Comerç amb l'estranger. Per grups de destinació. Espanya. Valors a preus corrents	90

9. Macromagnituds de l'economia de la Unió Europea

9.1	Principals macromagnituds econòmiques de la Unió Europea. Valors absoluts	93
9.2	Principals macromagnituds econòmiques de la Unió Europea. Taxes de variació	94

10. Gràfics comparatius de l'economia de Catalunya, Espanya i la Unió Europea

10.1	Producte interior brut pm. Taxes de variació a preus constants	97
10.2	Renda bruta disponible familiar per càpita. Taxes de variació a preus constants	97
10.3	Producte interior brut pm per càpita. Segons paritat de poder de compra	98
10.4	Producte interior brut pm per càpita. Taxes de variació a preus constants	98
10.5	Renda bruta disponible familiar per càpita. Segons paritat de poder de compra	99
10.6	Renda bruta disponible familiar per càpita. Taxes de variació a preus constants	99
10.7	Producte interior brut pm per ocupat. Segons paritat de poder de compra	100
10.8	Producte interior brut pm per ocupat. Taxes de variació a preus constants	100
10.9	Consum de les famílies per càpita. Segons paritat de poder de compra	101
10.10	Consum de les famílies per càpita. Taxes de variació a preus constants	101
10.11	Població activa. Taxes de variació	102
10.12	Població activa. Taxa d'activitat	102
10.13	Població ocupada. Taxes de variació	103
10.14	Població ocupada. Taxes d'ocupació	103
10.15	Població desocupada. Taxes de variació	104
10.16	Població desocupada. Taxa d'atur	104
10.17	Índex de preus al consum. Taxes de variació de la mitjana anual	105
10.18	Deflactor del producte interior brut pm. Taxes de variació	105
10.19	Exportacions. Taxes de variació a preus corrents	106
10.20	Importacions. Taxes de variació a preus corrents	106

11. Annexos

Annex 1. Definició de conceptes i fonts	111
Annex 2. Notes metodològiques	125
Annex 3. Revisions de les estimacions	133

Anàlisi dels principals resultats

L'economia catalana durant el 1995

Introducció

El balanç de l'economia catalana l'any 1995 presenta uns resultats favorables amb un creixement del producte interior brut del 3,8%, taxa de creixement que no s'assolia del 1990 ençà i que se situa per sobre dels resultats assolits a l'Estat i a la Comunitat. Cap a final de l'any 1995, i com també succeeix en el conjunt de la Unió Europea, l'economia catalana es desaccelera de forma pronunciada, donant pas a una nova situació d'escàs dinamisme econòmic fins mitjan 1996, moment a partir del qual aquesta tendència torna a canviar favorablement.

L'entorn macroeconòmic de 1995 està determinat pel procés de consolidació fiscal emprès pels països comunitaris per tal d'avançar cap al compliment de les condicions de convergència nominal fixades en el Tractat de Maastricht. D'altra banda, el control de la inflació representa, en el cas de l'economia espanyola, un esforç afegit que comporta una política monetària restrictiva per part del Banc d'Espanya que es concreta en l'elevació dels tipus d'intervenció en el decurs de l'any. No obstant això, en acabar el 1995, l'evolució més favorable de la inflació permet l'inici d'un període de relaxació dels tipus que té continuïtat el 1996.

Les expectatives econòmiques es van mantenir fermes durant bona part de l'any com ho fa palès la força que pren la recuperació de la formació bruta de capital en béns d'equipament, amb un creixement del 10,5%. Els resultats de la inversió en construcció són més moderats (6,3%) però també positius, gràcies a la inversió residencial.

El 1995 es produeix una moderada recuperació del consum privat (fins a l'1,9%), i una desacceleració del consum públic (creix un 0,6%). Tot i això, l'evolució de la demanda interna (3,4%) és el pilar principal del creixement d'aquest any i aporta 3,2 punts del 3,8% d'augment que experimenta el PIB de l'economia catalana.

A l'Estat espanyol, l'aportació global de la demanda interna és de la mateixa magnitud però en aquest cas (en contraposició al que succeeix a Catalunya), la contribució del sector exterior és negativa, cosa que explica la diferència de creixement del PIB en els dos àmbits. En l'economia catalana l'evolució del saldo dels intercanvis amb l'exterior aporta sis dècimes al creixement del PIB; de les quals tres corresponen al saldo dels intercanvis amb l'estranger i, les altres tres dècimes, als intercanvis amb la resta d'Espanya.

L'aportació positiva dels intercanvis amb l'estranger es deu a la bona dinàmica de les exportacions de béns i serveis, que mantenen un creixement real del 13,7% i, a l'evolució estabilitzada de les importacions, que creixen al mateix ritme que el 1994. Pel que fa als intercanvis amb la resta d'Espanya, els resultats de 1995 són una mica millors que els de l'any anterior, fet que està relacionat amb la lleugera recuperació del consum interior a la resta de l'Estat.

Des del vessant de l'oferta, el tret més característic de l'evolució de 1995 és l'elevat creixement del sector industrial (5,3%) que és, fins i tot superior al produït en l'anterior fase de més expansió econòmica (1986-1989). En el cas de la construcció, amb un creixement del valor afegit brut del 6%, presenta un canvi radical respecte als resultats negatius dels tres anys anteriors. No obstant això, cal dir que en tots dos sectors cap a final d'any es produeix un alentiment acusat de l'activitat. Pel que fa al sector serveis, els resultats mantenen una dinàmica més estable amb un creixement del VAB del 2,8%. Per últim, en el sector agrari, el valor afegit brut retrocedeix (-6,8%) per la incidència negativa de la sequera sobre la producció final agrària. Malgrat això, la renda agrària millora gràcies a les subvencions derivades de la política agrària comuna.

En el mercat laboral, la represa de l'activitat i la moderació salarial tenen la seva plasmació en una creació neta de 74.900 llocs de treball (amb un augment relatiu del 3,6%). Amb aquest comportament es recupera part de l'ocupació destruïda l'any 1993 però, tot i això, el nivell mitjà d'ocupació el 1995 encara és inferior al de 1992. D'altra banda, el ritme d'incorporació de la població que es declara laboralment activa es frena una mica, cosa que, sumada a la millor evolució de l'ocupació, permet una reducció significativa de la taxa d'atur fins al 19,9%.

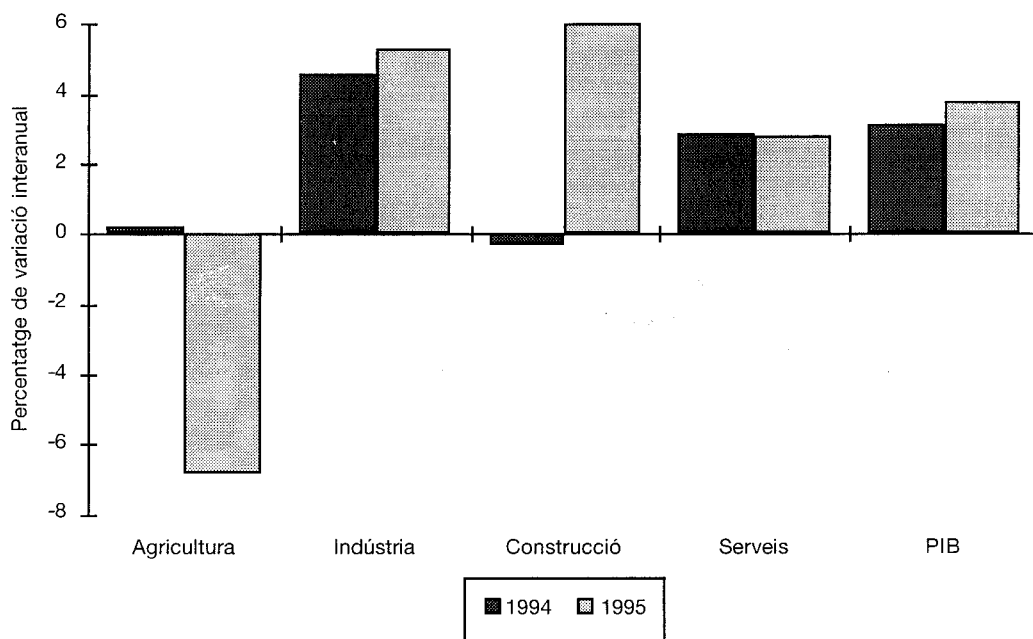
L'evolució conjunta del valor afegit brut i de l'ocupació, mesurada en forma de ràtio entre les dues magnituds, ofereix uns resultats similars als de 1994 (increment del 0,1%). Aquesta evolució, que és la dinàmica de la productivitat aparent del treball, assenyalava un estancament d'aquest indicador. Tanmateix, cal matisar que l'evolució de la productivitat aparent del treball a terminis curts és difícil d'interpretar, ja que en moments de canvi cíclic acostuma a haver un desfasament temporal entre l'evolució de l'activitat i de l'ocupació. D'altra banda, el creixent pes de l'ocupació a temps parcial distorsiona en part els resultats, com es fa palès en el sector serveis, amb una evolució negativa de la productivitat aparent del treball per segon any consecutiu.

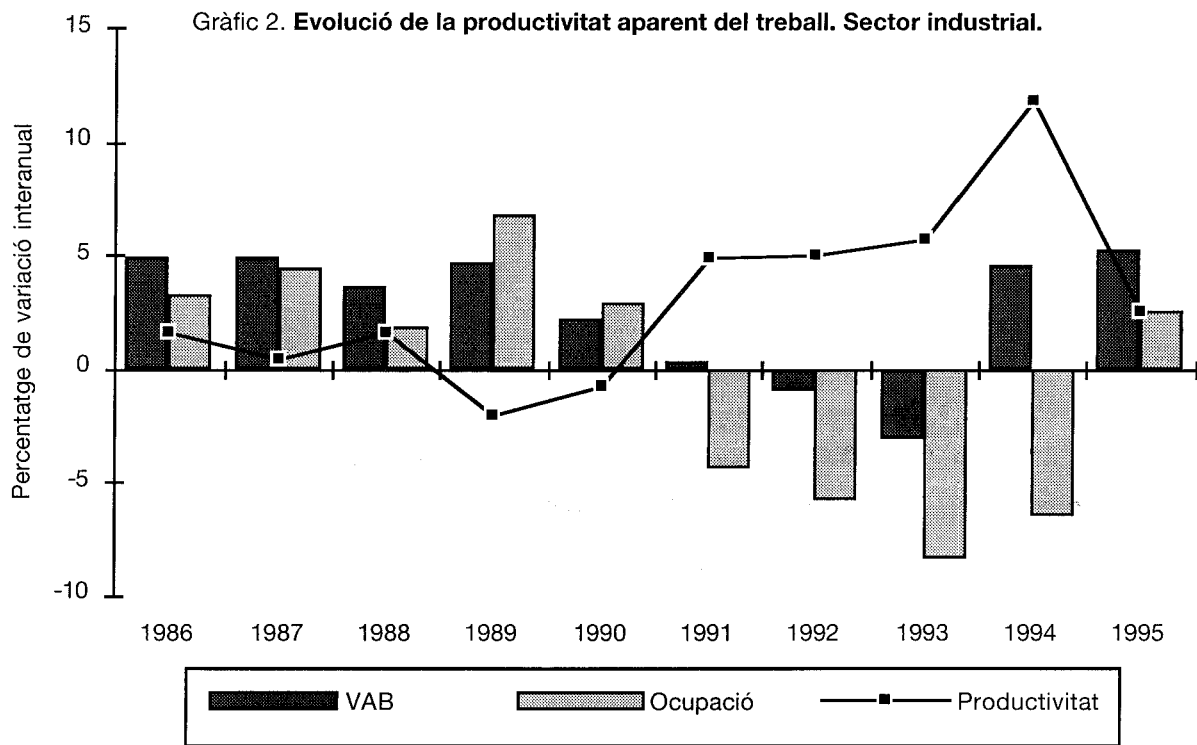
Des del vessant dels ingressos familiars, cal assenyalar la important recuperació de la renda bruta familiar disponible, un 4,2%, que és força superior a la del consum privat, cosa que comporta un nou avanç de l'estalvi de les famílies.

La dinàmica més expansiva de la renda familiar, sumada a un creixement molt moderat de la població, dona com a resultat que la renda familiar bruta disponible (RFBD) per càpita de Catalunya avanci respecte de la mitjana espanyola. D'aquesta manera, el 1995 la RFBD per habitant de Catalunya supera en un 18,4% la mitjana estatal, si bé se situa en un 15,2% un cop corregit el diferent nivell de preus existents en els dos àmbits territorials.

La ràtio que relaciona el PIB amb el nombre d'habitants mostra un avanç de la posició de Catalunya respecte de la mitjana estatal, i situa Catalunya un 21,8% per damunt. Finalment, la comparació d'aquesta mateixa magnitud en relació amb la mitjana comunitària mostra també una millora, en aquests cas, la renda per habitant de Catalunya se situa un 5,2% per sota de la mitjana de la Unió Europea, mesurada en termes de paritats de poder de compra.

Gràfic1. Evolució del PIB a Catalunya. Taxa de creixement real.

L'evolució de l'activitat econòmica per sectors productius

El sector agrari

Segons assenyala el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, el balanç del sector agrari de 1995 presenta una reducció de la producció final agrària del 2,5%. Aquest resultat és, bàsicament, conseqüència de la davallada de la producció agrícola (un 7%) derivada de la sequera que va afectar les collites. Les més afectades són els cereals i sobretot el blat i l'ordi; tant sols la collita de blat de moro té una evolució favorable gràcies a l'augment de la superfície conreada. La producció de fruita també mostra un balanç negatiu amb reduccions generalitzades en la recol·lecció, si bé en el cas de la poma hi ha un augment del 4%. Les produccions més afectades dins de la fruita fresca són les de préssec i nectarina amb disminucions a l'entorn del 23%. Entre la fruita seca destaca la davallada de la collita d'ametlla (52%) i la d'avellana (32%). Pel que fa al vi, els resultats són més favorables, amb un augment de la producció a l'entorn d'un 19%.

En el subsector ramader la producció es manté pràcticament estabilitzada, per bé que amb comportaments diversos segons els tipus de producció. Així, la de bestiar boví augmenta molt (21%) però decau notablement la de carn de porcí (10,7%); val a dir que, en aquest darrer cas, l'evolució de les cotitzacions compensa amb escreix la davallada de la producció.

L'evolució agregada dels preus agraris durant el 1995 ha estat alcista a causa de la disminució de l'oferta. Això es manifesta sobretot a l'Estat, on la sequera ha estat més acusada i el pes de la producció agrícola és més gran que no pas a Catalunya.

La utilització de consums intermedis també es redueix però aquesta baixada és proporcionalment inferior a la de la producció, cosa que representa una intensificació del pes d'aquestes despeses en les explotacions agràries. No obstant això, aquest efecte s'ha vist pal·liat per la moderació dels preus d'aquests productes intermedis.

Les estimacions fetes per l'Institut indiquen que el 1995 el valor afegit del sector agrari ha minvat un 6,8%. Tot i això, en valors corrents es produeix un lleuger augment de l'1,3%. Aquest discret resultat, sumat a l'important creixement de les subvencions d'explotació provinents de la política agrària comuna (que han augmentat a l'entorn d'un 38% en relació amb l'any 1994), ha permès un avanç de la

renda agrària. D'altra banda, l'Enquesta de població activa detecta, per segon any consecutiu, un augment del nombre de llocs de treball en el sector; no obstant això, tot i aquest augment de l'ocupació, la renda agrària per ocupat presenta un avanç real, un cop considerat el creixement dels preus de consum.

El sector industrial

Els resultats del sector industrial l'any 1995 han estat molt positius amb un creixement del valor afegit brut a preus de mercat del 5,3%, set dècimes per sobre dels resultats obtinguts l'any anterior. El creixement que assoleix el VAB del sector industrial és el més elevat dels darrers quinze anys, incloent el període de més expansió econòmica que hi va haver entre 1986 i 1989.

La millora de l'activitat en el sector industrial se sustenta en l'aportació més favorable dels tres components principals de la demanda final del sector: d'una banda, la dinàmica expansiva de les exportacions a l'estranger, d'una altra, l'avanç de les vendes a la resta d'Espanya derivat del millor comportament del consum privat i de la inversió en la resta de comunitats autònomes i, finalment, la progressió de la pròpia demanda interna a Catalunya que es concreta en un moderat augment del consum privat i en un comportament expansiu de la inversió en béns d'equipament.

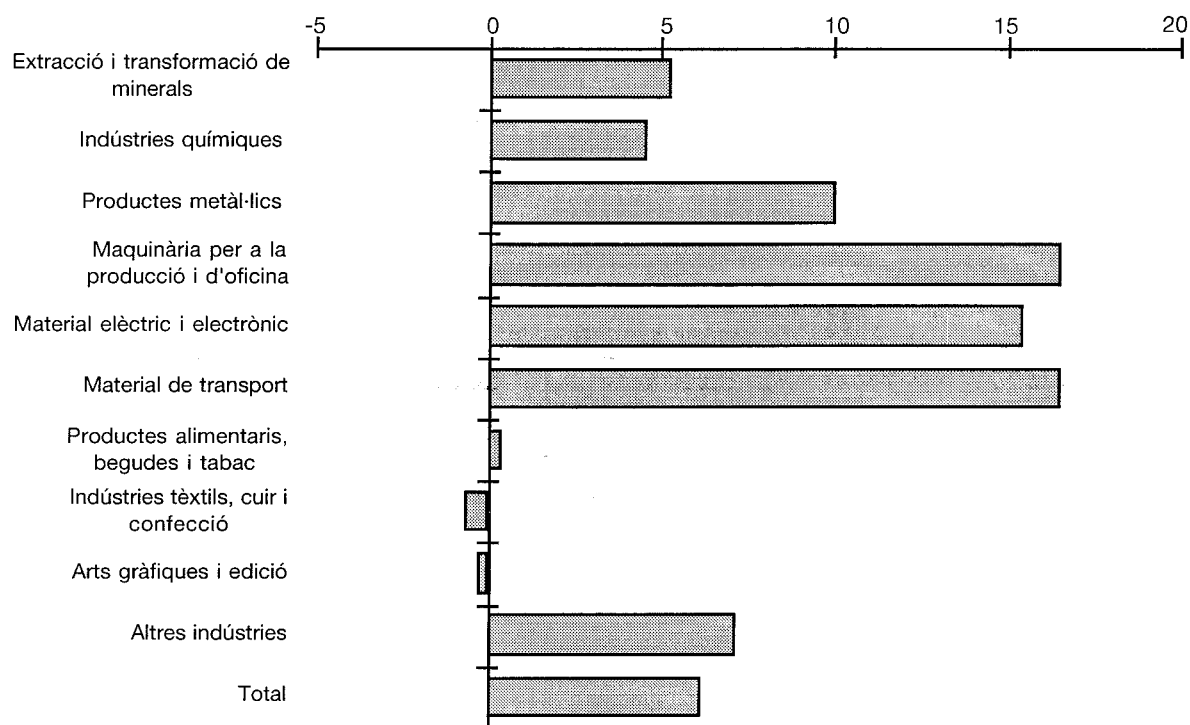
L'evolució de l'índex de producció de productes industrials (IPI) fa palesa la millora de l'activitat industrial, sobretot en la producció de béns de capital que assoleix un creixement anual del 16,7%. D'altra banda, l'evolució d'aquest índex en el decurs de l'any permet constatar la pèrdua de força que experimenta el sector en la segona meitat de l'any i bona part del següent i que, tot sembla indicar, té un final cap al tercer trimestre de 1996.

Per sectors la marxa de la indústria és força dispar. Hi ha quatre grans grups que obtenen creixements de la producció superiors als dos dígitos (productes metàl·lics, maquinària per a la producció i d'oficina, material elèctric i electrònic i material de transport); un altre grup de sectors evoluciona amb creixements d'entre el 4,5 i el 7% aproximadament (indústries químiques, extracció i transformació de minerals i altres indústries) i, finalment, un darrer conjunt de sectors manté la mateixa producció de l'any anterior o, fins i tot, inferior (productes alimentaris, begudes i tabac; indústries tèxtils, cuir i confeccions i arts gràfiques i edició).

El comportament diferent de la producció es deriva bàsicament de l'evolució de la demanda interna i de la demanda procedent de la resta de l'Estat, atès que la dinàmica procedent de l'estranger ha estat molt favorable en totes les agrupacions sectorials considerades. El sector on les exportacions augmenten de forma menys expansiva és el de productes alimentaris, begudes i tabac però no obstant això creixen molt, un 18%. Tots els altres grups sectorials tenen creixements de les exportacions superior al 20% i en el cas del material de transport s'arriba a taxes de creixement del 31% en pesetes nominals.

L'avanç de l'activitat el 1995 s'ha reflectit en el mercat de treball amb la creació de nous llocs de treball a la indústria del 2,6%, després de reduccions continuades els anteriors quatre anys, període en què es destrueix més d'un 19% de l'ocupació industrial de Catalunya. L'anàlisi de l'evolució del valor afegit brut i de l'ocupació en el decurs dels últims anys, palesa un canvi molt pronunciat de 1986 ençà en la dinàmica d'aquestes magnituds. Hi ha un primer període d'avanç de la productivitat aparent del treball a partir de creixements del VAB per sobre dels de l'ocupació. A continuació, i coincidint amb l'anterior període de més expansió del sector industrial (1989-1990), la creació d'ocupació supera amb escreix el creixement del VAB, fet que genera una caiguda de la productivitat aparent del treball. Després, durant tres anys es produeix una progressiva destrucció de l'ocupació que assoleix proporcions força més acusades que no pas la contracció que també experimenta l'activitat, amb els conseqüents avanços de la productivitat. La reducció de l'ocupació s'estén fins el 1994, any en què malgrat l'important avanç del VAB, l'ocupació continua caient fins que, finalment, el 1995 es trenca aquesta dinàmica, però només transitòriament ja que de nou l'ocupació industrial torna a decaure en la primera meitat de 1996. Cal recordar que l'augment d'ocupació industrial que es produeix l'any 1995 afecta en molt poca mesura la població assalariada, que augmenta només un 0,4%. De fet la nova creació d'ocupació és, bàsicament, de caràcter no assalariat i dins de categories assimilables a autònoms o empresaris amb o sense personal assalariat al seu càrrec.

Gràfic 3. Evolució de la producció industrial per branques productives. 1995. Variació interanual de l'IPPI.

El sector de la construcció

L'any 1995 el sector de la construcció es mostra dinàmic, amb un creixement del valor afegit brut del 6%, després de decaure els tres anys anteriors. Cal dir però, que aquesta represa del sector té una curta durada, com comença a anunciar la desacceleració de l'activitat cap a final d'any, i que es confirma, més endavant, durant els primers mesos de 1996.

La recuperació de l'activitat el 1995 es produeix gràcies al subsector de l'habitatge. Pel que fa a l'edificació no residencial i a les obres d'enginyeria civil, el valor dels treballs fets per les empreses del sector és més elevat que l'any anterior però es mantenen els resultats negatius en termes reals. A l'Estat, també es produeix una recuperació del sector de l'habitatge però de menor magnitud que a Catalunya; no obstant això, en el cas de l'obra civil els resultats són millors a la resta d'Espanya.

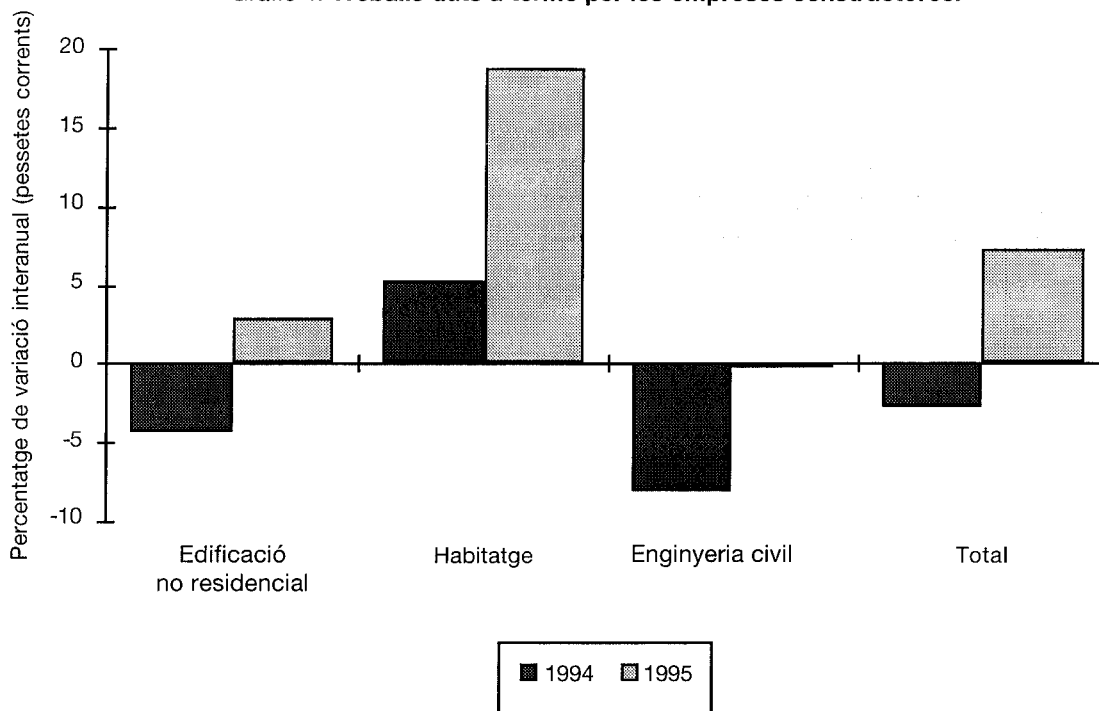
La dinàmica del sector que comença el 1995 amb molta força es desaccelera en el decurs de l'any, especialment en el subsector d'obra civil. En el subsector de l'habitatge el canvi de ritme de l'activitat també és acusat i a la segona meitat del 1995, es modifiquen les expectatives i es produeix una davallada del nombre d'habitatges iniciats. Aquesta evolució està motivada per la finalització del Pla d'habitatges i per les incerteses que hi havia amb vista al nou Pla, fet que, d'altra banda, també frena la incipient recuperació de la demanda. Aquest comportament s'estén fins la primera meitat de 1996, moment a partir del qual l'inici de nous habitatges comença a millorar.

En l'obra civil, la desacceleració de l'activitat prossegueix més enllà de 1995, ja que la contenció de les despeses públiques afecta negativament les inversions i, amb elles, la licitació pública. El volum d'aquesta licitació cau globalment a Catalunya un 20,6% en el conjunt de 1995; desagregadament s'observa una reducció de la licitació de l'Administració central del 35,2%, la licitació de les corporacions locals decau un 39,4%, mentre la de la Generalitat és l'única que encara augmenta, un 11,7%, segons les estadístiques del Ministeri de Foment.

En el mercat de treball, la dinàmica de l'ocupació el 1995 és molt expansiva amb un creixement mitjà del 6,1%. Tant és així que, malgrat la pèrdua de ritme de l'activitat, en el darrer trimestre de 1995, la creació de nous llocs de treball encara és del 4,2% en termes interanuals. Aquest desfasament entre la dinàmica de l'activitat i la de l'ocupació explica, en part, la forta contracció del nombre de llocs de treball en la construcció que es produeix en el primer semestre de 1996.

Com a conseqüència d'aquesta evolució desigual, els resultats del sector experimenten el 1995 una reducció del valor afegit brut per ocupat del 0,1%, cosa que representa una pèrdua en la productivitat aparent del treball, contràriament al que havia succeït els dos anys anteriors en què es van produir guanys importants en aquesta ràtio. No obstant això, en els primers mesos de 1996 es restableix de nou la línia ascendent de la productivitat laboral per la contracció que experimenta l'ocupació.

Gràfic 4. Treballs duts a terme per les empreses constructores.

El sector serveis

El creixement del valor afegit brut del sector serveis és del 2,8%, taxa lleugerament inferior a la de l'any anterior (2,9%). La contenció de l'activitat en el sector ha estat causada per la debilitat del consum privat i per l'evolució moderada del sector turístic. L'aportació de les activitats terciàries vinculades amb el sector industrial ha evolucionat favorablement gràcies a la represa d'aquest darrer sector i a l'augment en l'externalització de serveis per part de les empreses.

L'evolució de l'ocupació laboral en les activitats terciàries ha estat una mica menys expansiva que l'any anterior, amb un creixement d'un 3,8% (enfront d'un 4,4% l'any 1994). Cal dir que la dinàmica de l'ocupació ha estat més positiva en les branques dels serveis destinats a la venda, i menys expansiva en les corresponents a l'Administració pública. D'altra banda, l'evolució de l'ocupació és superior en el col·lectiu de no assalariats, contràriament al que va succeir l'any anterior. Això comporta una reducció de la taxa de salarització, que se situa el 1995 en el 75,4%.

A partir del registre d'afiliats a la Seguretat Social es poden apreciar les principals línies de comportament sectorial de la població assalariada. En aquest sentit, destaca l'evolució favorable de l'ocupació en activitats com ara les comunicacions i els serveis a les empreses amb una dinàmica superior a la produïda a l'Estat. En les activitats de distribució comercial, l'evolució més positiva de l'ocupació es dona en la intermediació comercial, seguida pel comerç a l'engròs i, en darrer lloc, pel comerç al detall on el creixement de l'ocupació és sensiblement menor. L'evolució de l'índex de vendes en grans superfícies (IVGS) reflecteix també poca animació en les vendes del comerç al detall en aquests tipus d'establiments. De fet, l'evolució d'aquest índex és negativa si bé, si es consideren les vendes totals en grans superfícies (un cop considerades les de creació més recent i que no formen part de la base de l'IVGS), els resultats són millors, en especial, en l'alimentació.

D'altra banda i pel que fa al subsector del transport, cal destacar l'important creixement del nombre d'assalariats en el transport aeri, evolució que concorda amb l'augment en l'ús d'aquest mitjà durant el 1995. En efecte, el nombre de passatgers que fa servir l'avió en els seus desplaçaments creix significativament (9,8%) cosa que es deu, en bona part, a la dinàmica turística.

Així, segons les dades del Departament d'Indústria, Comerç i Turisme, el nombre de visitants estrangers que han utilitzat com a mitjà de transport l'avió el 1995 s'ha incrementat en un 16%. Amb tot, l'augment relatiu més important correspon al dels visitants que utilitzen el transport marítim i concretament els que arriben a Catalunya a través del Port de Barcelona. L'ús del transport ferroviari també augmenta (4,2%) però, en canvi, es redueix el nombre de visitants que utilitzen transport rodat per carretera que, d'altra banda, és el sistema més habitual utilitzat pels visitants estrangers a Catalunya.

En conjunt, el nombre de visitants estrangers augmenta un 1,1%, taxa amb què s'arriba a un total de 16,4 milions, que és el nivell màxim de visitants estrangers assolit fins ara. L'increment del turisme estranger a Catalunya ha estat, però, inferior a l'estatal. En canvi, el comportament del turisme interior (català i procedent de la resta d'Espanya) ha estat més positiu a Catalunya que no pas al conjunt espanyol, com reflecteix el moviment hotel·ler de viatgers i les pernoctacions realitzades.

La dinàmica dels visitants estrangers segons el país de procedència ha estat variable. La reducció del turisme d'Alemanya (-9,3%) i, la pràctica estabilització del turisme de França, països que apleguen al voltant del 60% dels visitants estrangers a Catalunya han determinat els resultats globals. La debilitat de l'evolució del turisme és, d'altra banda, un reflex de la situació econòmica en aquests dos països i de la contenció del seu propi consum privat.

El turisme procedent del Regne Unit ha tingut, en canvi, un comportament molt favorable (18,4%) i dóna continuïtat a la trajectòria iniciada l'any 1994. També ha estat positiva l'evolució dels visitants procedents dels Països Baixos (15,8%). Aquests dos països han aportat bona part de l'augment absolut registrat pel turisme el 1995. Cal destacar també l'aportació favorable del turisme procedent dels països de l'Est que ha estat molt dinàmic darrerament. Val a dir però, que en termes relatius el creixement més important correspon al turisme japonès (20,3%).

La renda familiar disponible i el consum de les famílies

La renda bruta disponible de les famílies (Rbfd) mostra el 1995 un avanç força notable, del 8,9% en valors nominals, la qual cosa significa en valors reals un creixement superior al 4%, un cop descomptada la inflació anual. Aquesta evolució positiva contrasta amb el retrocés que va experimentar l'any 1994 aquesta magnitud que és resultat de la recuperació de l'ocupació i de les rendes de la propietat empresarial. Això es reflecteix en el creixement de les remuneracions dels assalariats (incrementada també pel comportament més expansiu dels salaris) i en l'excedent brut d'explotació (EBE). En aquest últim agregat, s'inclouen a més de les rendes de la propietat empresarial, la remuneració del treball dels empresaris individuals i, en general, de l'ocupació no assalariada que, cal recordar, el 1995 té una dinàmica més expansiva que no pas el col·lectiu laboral d'assalariats.

Les remuneracions dels assalariats i l'excedent brut d'explotació constitueixen els recursos principals de la renda de les famílies. Al comportament expansiu d'aquestes rendes, cal afegir també el que experimenta el saldo net dels interessos rebuts per les famílies, les quals, atesa la seva posició financera creditora, s'han vist globalment beneficiades per la pujada dels tipus d'interès en el decurs de 1995. Pel que fa al resultat de la distribució secundària de la renda de les famílies, cal destacar que el conjunt de les prestacions socials rebudes només augmenta un 1,1% en valors nominals, la qual cosa implica un descens en termes reals provocat per la important reducció de les prestacions per desocupació. Entre els capítols que resten capacitat de despesa a les rendes familiars, les cotitzacions socials augmenten un 2,4% i els impostos sobre la renda i el patrimoni ho fan un 5,6%.

Tot i el notable creixement de la Rbfd, el consum privat avança de forma pausada, amb un creixement del 6,5% en termes nominals, que equival a un augment de l'1,9% en termes reals. Comparativament l'any 1994, l'avanç real del consum privat és de 8 dècimes, és a dir, una mica menys que l'avanç que experimenta aquesta magnitud en el conjunt de l'economia espanyola (1 punt).

Com a resultat de la diferent dinàmica de la Rbfd i del consum privat, el pes d'aquest últim sobre la Rbfd disminueix fins a un 87,5% (el 1994 era un 89,5%), amb la qual cosa es produeix un nou increment de l'estalvi de les famílies. A l'Estat, es produeix una evolució semblant però de menor magnitud.

La demanda exterior

El 1995 els resultats dels intercanvis amb l'exterior aporten 0,6 punts al creixement de l'economia catalana. Aquest resultat, per bé que positiu, està per sota dels nivells assolits els dos anys anteriors en què la demanda exterior va tenir un paper més significatiu, pal·liant en part la debilitat de la demanda interna. La disponibilitat de la informació desagregada per als intercanvis amb l'estranger i amb la resta d'Espanya, permet veure el comportament d'aquests dos grans components del sector exterior de l'economia catalana. Concretament el saldo dels intercanvis de béns i serveis amb l'estranger té una contribució positiva al creixement del PIB de Catalunya de 0,3 punts (xifra força inferior a l'aportació de 1994, 1,6 punts, i sobretot a la de 1993, 4,7 punts). L'aportació del saldo d'intercanvis comercials amb la resta de comunitats autònomes és també de 0,3 punts; en aquest cas, no obstant això, aquest resultat és una mica millor que l'any anterior (0,2 punts).

En valors corrents el superàvit dels intercanvis de béns i serveis amb la resta d'Espanya augmenta un 8,2% fet que cal relacionar amb l'augment del consum privat de la resta de l'Estat i el conseqüent augment de la seva demanda. Pel que fa als intercanvis amb l'estranger els resultats mostren una reducció del dèficit per tercer any consecutiu, tot i que el 1995 la reducció ha estat d'escassa importància. Cal dir, d'altra banda, que aquesta millora és imputable a l'aportació positiva dels intercanvis de serveis, i entre ells els ingressos turístics, ja que el 1995 el saldo comercial de béns empitjora lleugerament.

En efecte, els resultats del comerç amb l'estranger de béns mostren un augment del dèficit comercial, de l'1,7%. Malgrat això, i gràcies al creixement de les exportacions i a la moderació de les importacions, la taxa de cobertura de les importacions s'ha situat en el 69,9% i guanya més de quatre punts en relació amb la de 1994. El creixement de les exportacions és molt elevat (23,8% en PTA corrents i 16,8% en PTA constants) tot i la dificultat que hi havia després dels resultats expansius que es van produir l'any anterior (26,9% en PTA corrents i 16,8% en pessetes constants). Aquests dos anys l'avanç de les exportacions s'ha vist afavorit per la dinàmica positiva de l'economia internacional i, en general, per l'augment del comerç mundial. El nivell de preus exteriors de les nostres exportacions facilita aquesta dinàmica, si bé els indicadors de la posició de competitivitat de preus mostren, en el conjunt de 1995 un empitjorament respecte de 1994. Així, després de l'episodi de depreciació de la pesseta i el posterior realineament de la divisa el mes de març, la resta de 1995 es caracteritza per una tendència a l'apreciació fet que, unit a l'augment relatiu dels preus industrials, provoca un empitjorament dels tipus de canvi efectius reals de la pesseta.

Les exportacions de béns mantenen un to expansiu durant tot l'any i tant sols el darrer mes de desembre es comença a reflectir l'efecte de la pèrdua de pols de l'economia comunitària. No obstant això, en el conjunt de 1995 l'evolució de les exportacions intracomunitàries és molt positiva, un 27,1% en pessetes corrents. L'avanç de les exportacions dins la Unió Europea és força generalitzat amb l'única excepció de Grècia on les vendes decauen. En termes relatius hi ha un menor creixement de les vendes a Àustria, Irlanda, Regne Unit i Itàlia, mentre que el creixement més elevat correspon a Alemanya, Països Baixos, Finlàndia i Portugal. En termes absoluts l'augment de les exportacions a la UE es concentra en un 34% a Alemanya i en un 25% a França. D'aquesta manera aquests dos països passen a representar el 51,5% de les exportacions intracomunitàries de Catalunya i el 36,9% de les seves exportacions totals de béns a l'estranger.

El creixement de les exportacions a la resta d'Europa també és força elevat (27,3%) gràcies, principalment, a l'augment de les vendes a Rússia i Polònia. En canvi, les exportacions a la resta del món palesen una pèrdua de ritme important en relació amb els dos anys anteriors. Així, d'un creixement de les exportacions proper al 30% durant els anys 1993 i 1994, s'ha passat a un augment del 13,3% el 1995. Tot i això, cal destacar els bons resultats de les vendes a Turquia, Algèria, Brasil, Xile, Tailàndia, la Xina, el Japó i Austràlia, mentre decauen, entre d'altres, les exportacions a l'Argentina, Egipte, l'Aràbia Saudí i, sobretot, a Mèxic per la crisi financera viscuda en aquest país.

Atenent la destinació econòmica dels béns, el creixement de les exportacions en valors absoluts es concentra, bàsicament, en els béns intermedis, seguit a continuació pels béns de consum i pels béns de capital. En termes relatius, l'avanç més important té lloc en les exportacions de béns de capital, que creixen en valors corrents un 26,3%.

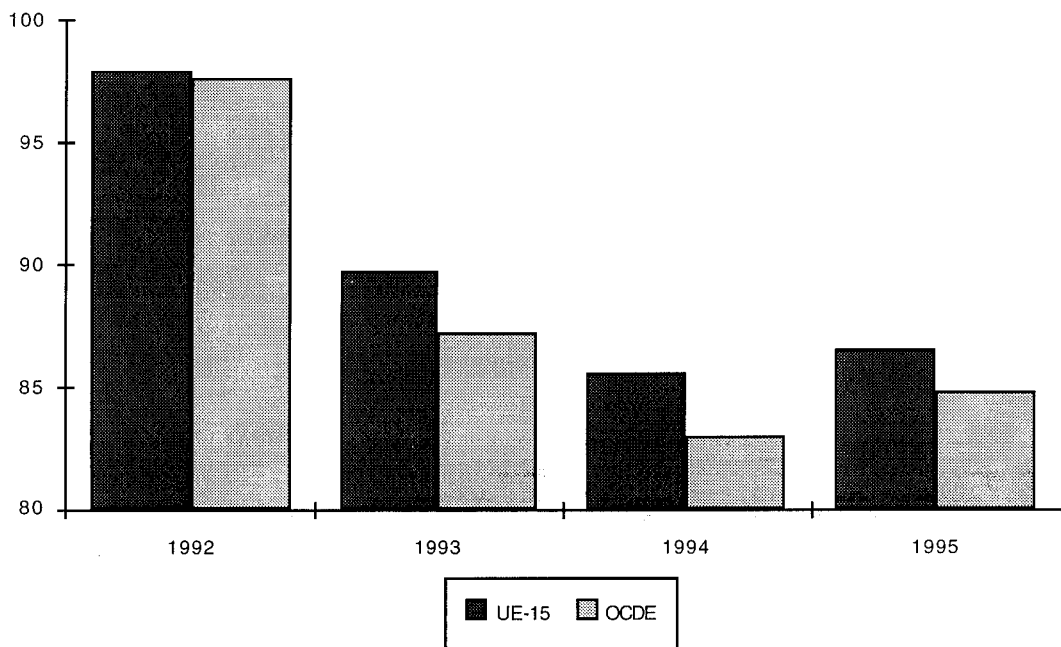
L'anàlisi del nivell tecnològic de les exportacions, permet aprofundir en la tipologia de les vendes catalanes a l'exterior. En aquest sentit, cal remarcar l'increment que experimenten les exportacions industrials d'alt contingut tecnològic que augmenten un 35,2% enfront d'una mitjana del 24%. De fet, tots els sectors d'alta tecnologia (excepte els productes farmacèutics) augmenten les seves exportacions per sobre del 21%. Entre tots ells, les vendes de maquinària i ordinadors creixen per sobre del 100%, gràcies, principalment, a l'increment de les exportacions d'impressores i plòters.

Pel que fa a l'evolució de les importacions, els resultats de 1995 es caracteritzen per una pèrdua de ritme en relació amb l'any anterior. Les compres a l'estranger creixen un 16,2% en pessetes corrents (enfront d'un 21,1% l'any anterior). En valors constants la diferència de creixement és una mica menor (11,6% i 14,6%, respectivament).

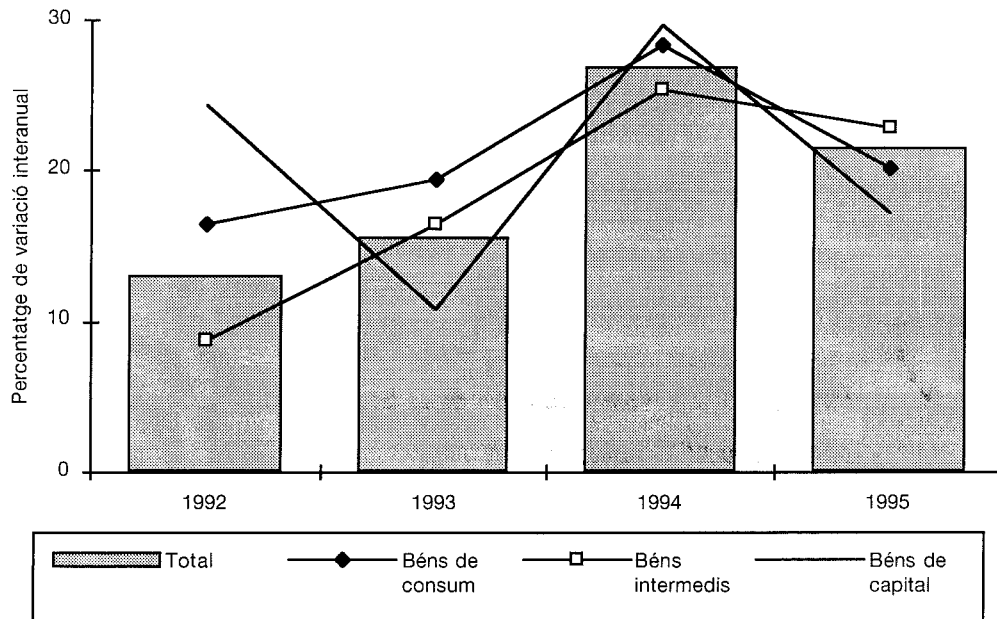
Val a dir que la dinàmica de les importacions es manté en general força expansiva en el decurs de l'any però comença a flaquejar en el darrer trimestre quan es confirma el fre de l'activitat productiva que s'estendrà fins a la primera meitat de 1996. D'altra banda, la comparació de la dinàmica de les importacions el 1995 en relació amb el 1994 s'ha de fer considerant que els resultats més expansius obtinguts el 1994 eren en part conseqüència del baix nivell de partida de les importacions el 1993 any en què, a causa de la crisi, les compres a l'exterior van arribar a disminuir. Així, l'empenta inicial de les importacions de béns de consum i de béns intermedis experimentada el 1994 es desaccelera l'any 1995, mentre prenen força les importacions de béns de capital que, durant l'any anterior, encara es van mantenir força moderades.

Per sectors les importacions més dinàmiques han estat de productes químics i les indústries de la construcció de maquinària, impulsades en aquest cas per l'acceleració de la demanda interior d'inversió. En sentit contrari, destaca la reducció de les importacions de les indústries extractives i la debilitat de les compres de material de transport i de les indústries tèxtil i de la confecció.

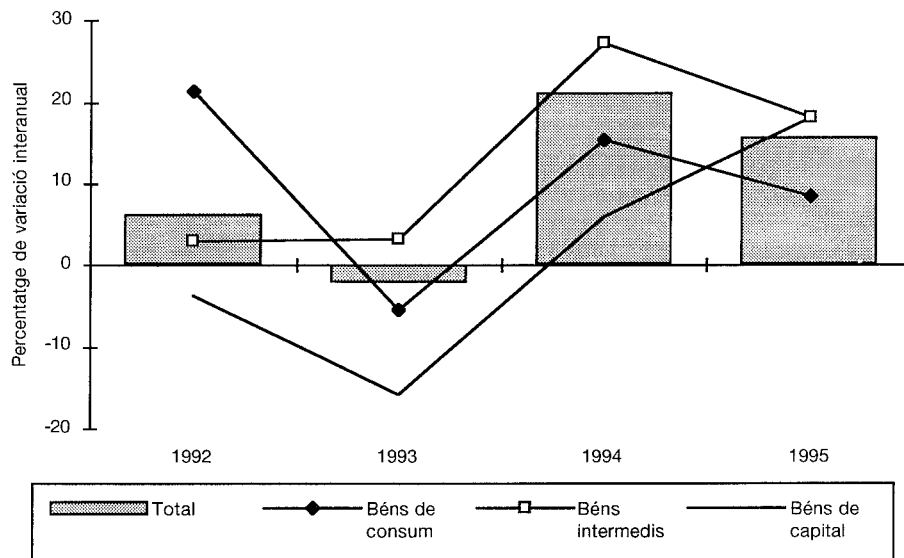
Gràfic 5. **Evolució de la posició competitiva de Catalunya. Tipus de canvi efectiu real. Índex 1990 =100.**

Gràfic 6. Evolució de les exportacions catalanes.

Gràfic 7. Evolució de les importacions catalanes.

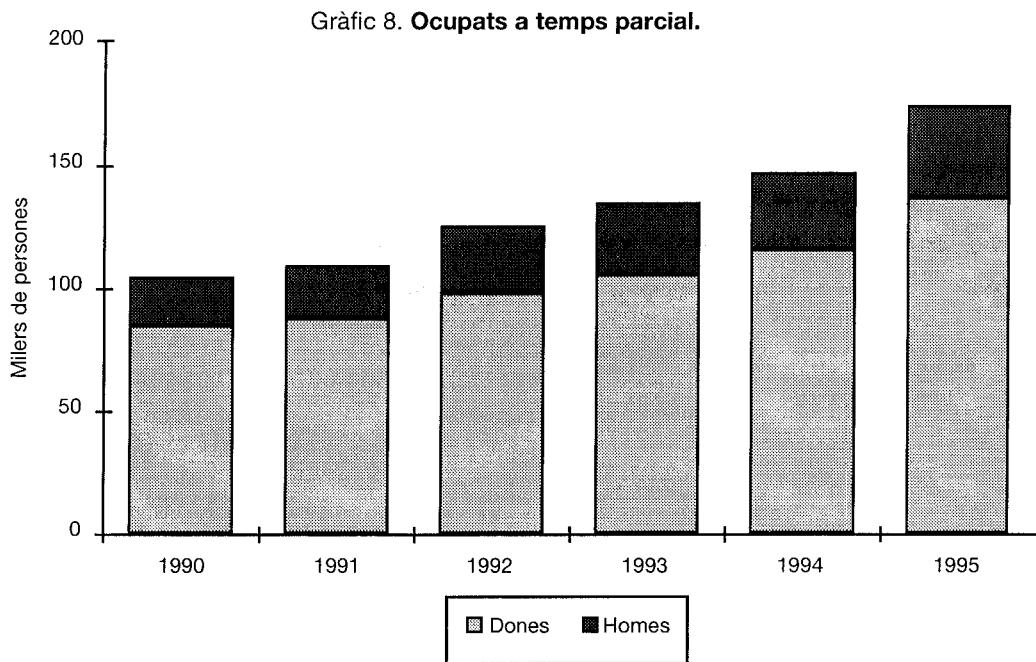

Mercat de treball

A final de l'any 1994 i coincidint amb la recuperació de l'activitat econòmica, es comença a detectar una millora en el mercat de treball que s'estén a tot l'any 1995. La població ocupada, segons l'enquesta de població activa (EPA), augmenta en 74.900 persones, a un ritme anual mitjà d'un 3,6%, enfront del 0,1% de l'any anterior.

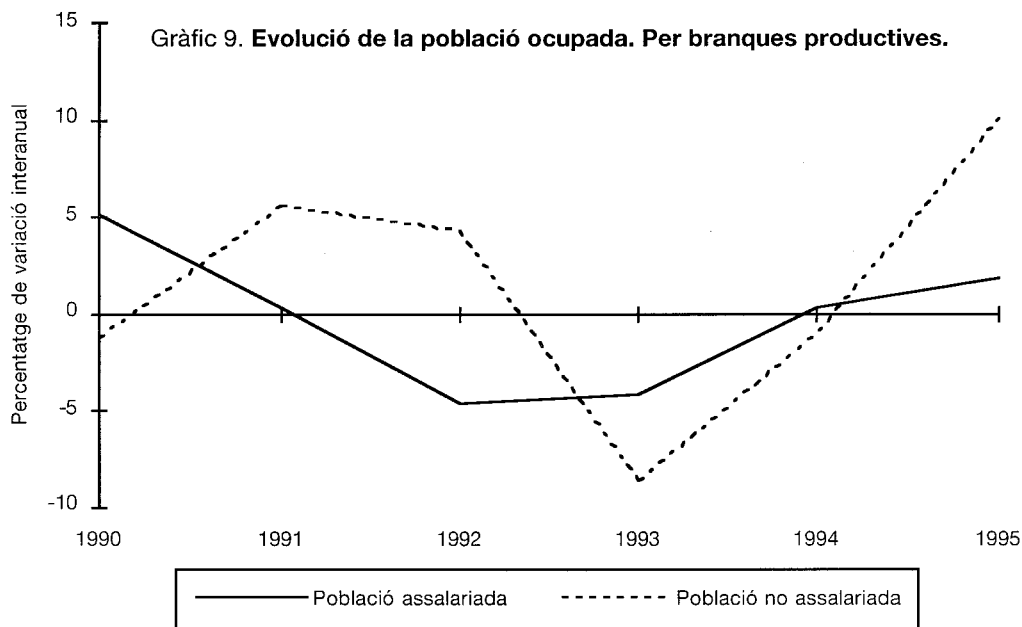
A l'hora de valorar l'evolució de les magnituds del mercat laboral, i en especial la dinàmica de l'ocupació, s'han de tenir presents dos factors: en primer lloc, el gener de 1995 l'INE va iniciar una renovació de les bases censals de l'EPA que es perllonga durant sis trimestres i que té en compte la informació que ofereix el cens de 1991. Això fa que les variacions d'ocupació i d'atur no siguin plenament homogènies amb les de períodes anteriors. En segon terme, l'augment de l'ocupació a temps parcial, a partir de la reforma laboral de 1994, també pot introduir certa distorsió en les xifres d'ocupació ja que se sobreestima el nombre de llocs de treball creats que s'obtidria amb una mesura d'ocupació homogènia com per exemple les hores treballades i, d'altra banda, també distorsiona la mesura de productivitat aparent del treball tot exagerant-ne la caiguda.

A Catalunya la població ocupada a temps parcial creix un 18,7% durant l'any 1995. En termes absoluts el creixement mitjà és de 27.800 persones, la qual cosa significa que un 36,7% de la nova ocupació creada és a temps parcial. Cal esperar que aquesta modalitat contractual anirà creixent els propers anys i representarà un percentatge més elevat sobre l'ocupació total, ja que en l'actualitat tan sols en representa un 8,2% i encara estem a força distància de la mitjana dels països comunitaris que se situa al voltant del 15%.

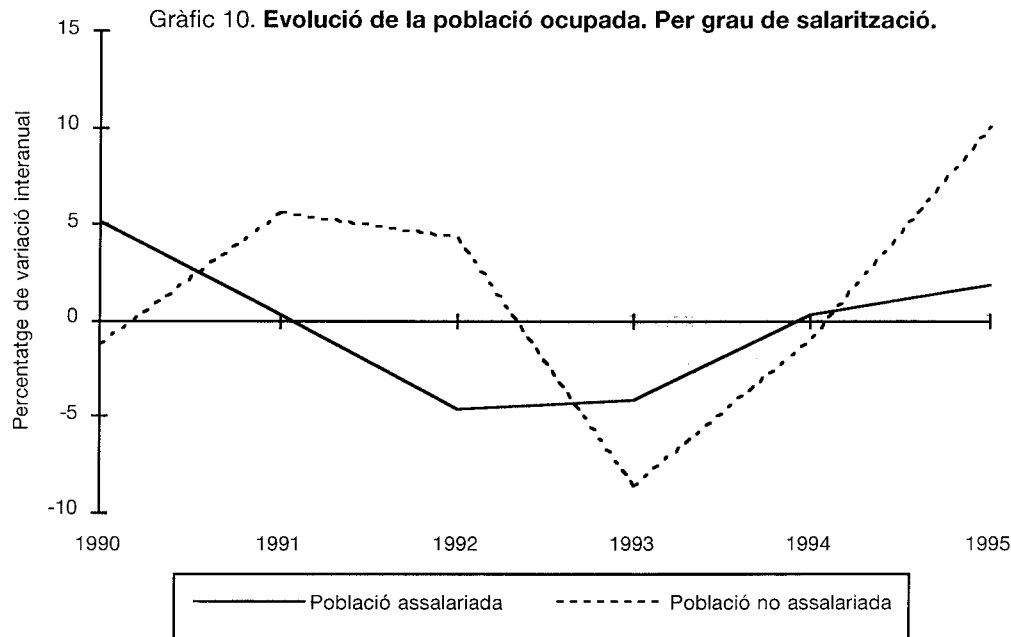

L'evolució de l'ocupació per sexes presenta uns trets molt diferents dels de l'any anterior ja que durant el 1995 creix més l'ocupació masculina, tant en termes absoluts com relatius. A més, els llocs de treball nous ocupats per dones ho són a temps parcial i, fins i tot, es detecta una lleu disminució del nombre de contractades a jornada completa.

Tots els sectors d'activitat s'han beneficiat de l'increment d'ocupació. En termes relatius, la construcció és el sector que es mostra més dinàmic amb un augment del 6,1%, després de tres anys de caigudes consecutives. L'ocupació a l'agricultura també evoluciona favorablement a un ritme similar al de l'any anterior (4,3%). Cal destacar l'increment del nombre de llocs de treball a la indústria (15.700 persones) ja que es trenca amb la tendència negativa dels darrers quatre anys. Finalment, l'augment d'ocupació en el sector serveis torna a augmentar (3,8%), tot i que a un ritme més pausat que l'any anterior.

Quant a la situació professional de la població ocupada, el nombre d'assalariats s'incrementa en 29.700 persones, a un ritme anual d'un 1,9%, mentre que els no assalariats augmenten en 45.200 persones. Dins dels no assalariats destaca el creixement dels empresaris, sobretot dels empresaris sense assalariats al seu càrrec.

D'entre els assalariats destaca la caiguda dels contractats pel sector públic mentre que en el sector privat s'observa un creixement de 33.000 persones. D'aquesta forma es trenca la dinàmica de pèrdua de llocs de treball que va afectar el sector privat els tres exercicis anteriors.

Un altre dels fets més característics d'aquest exercici des del punt de vista laboral és l'augment del nombre de contractes indefinits, circumstància que no es produïa des de l'any 1989. En termes absoluts, l'increment dels contractes fixos supera els temporals (16.300 persones i 13.200 respectivament). Aquest fet està relacionat amb la reforma del mercat de treball de 1994 que eliminava la contractació temporal no causal. En el conjunt de l'any, el creixement de la contractació indefinida es concentra en el sector serveis mentre que cau en la resta de sectors. En el darrer trimestre de 1995 i primers de 1996 s'observa un creixement de l'ocupació de caràcter fix a la indústria al temps que cau la temporal, la qual cosa fa pensar que es pot estar produint una certa substitució de contractats temporals per fixos.

La població activa s'incrementa a Catalunya en 50.100 persones, nivell similar al de l'any anterior, i reflecteix les bones expectatives del mercat laboral. El nombre d'actius augmenta més entre els homes que no pas entre les dones (27.900 i 22.300 nous actius respectivament), fet que no es produïa des de 1989.

Pel que fa al nombre d'aturats, després d'assolir el nivell màxim durant el 1994, el 1995 s'aprecia una disminució del 4,5% (24.800 persones). Atès el notable augment de la població ocupada, la reducció de l'atur no és més pronunciada a causa de l'increment de la població activa. Per sexes, destaca el fet que la disminució de l'atur es produeix íntegrament entre el col·lectiu masculí ja que les dones en atur augmenten lleugerament. Per edats, destaca la reducció del nombre d'aturats menors de 25 anys que cauen un 6,2%. Segons l'EPA, la taxa d'atur total se situa en el 19,9% de la població activa i es redueix d'1,3 punts en relació amb l'any precedent.

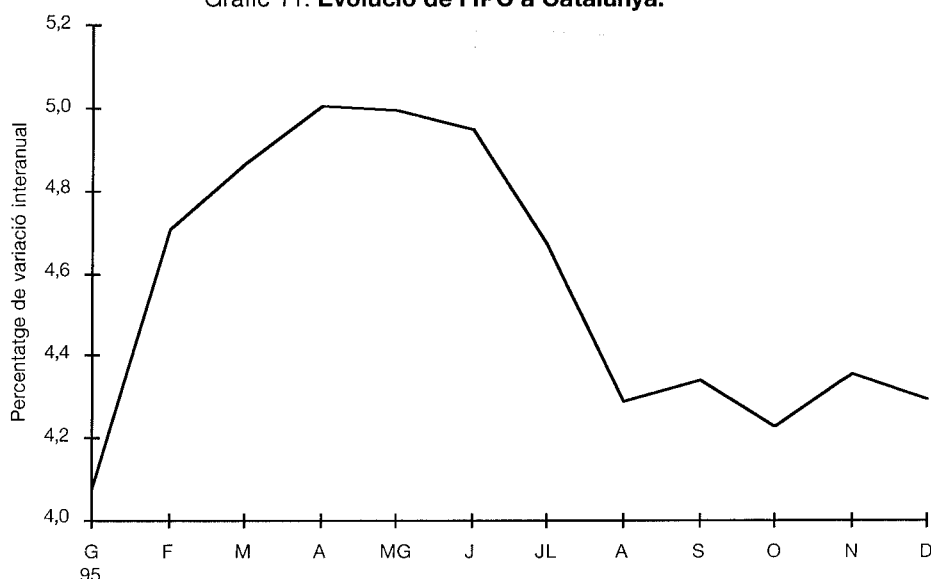
Preus i salaris

L'any 1995 l'índex de preus al consum (IPC) registra un increment similar al de 1994: un 4,3% en taxa acumulada i un 4,6% mesurat en taxa mitjana anual. Els resultats equivalents per al conjunt de l'Estat són un 4,3% i un 4,7%, respectivament. Aquestes dades semblen indicar que els avenços en el

procés de contenció de la inflació durant el 1995 no han estat molt positius, però el cert és que l'evolució dels preus en aquest exercici ha estat marcada per diversos factors que han tingut una incidència contraposada. D'una banda, cal destacar la repercussió negativa d'una sèrie d'elements, de caràcter extraordinari i transitori, com són l'augment de la imposició indirecta a principi d'any i l'increment del preu d'alguns aliments elaborats i del de certes primeres matèries en els mercats internacionals que tenen una incidència sobre l'IPC en la primera meitat de l'any. D'altra banda, l'evolució continuada dels costos (financers i laborals) repercuteix positivament sobre els preus, i l'atonía del consum privat també afegeix un element de moderació.

Atès que els factors que han introduït tensions sobre els preus tenen més repercussió en els primers mesos de l'any, el perfil temporal de la inflació mostra una desacceleració de l'IPC a mesura que avança l'exercici. Així, el valor màxim de l'IPC general en taxa interanual s'assoleix en el mes d'abril de 1995 (5%) i a partir de llavors el creixement de l'IPC se suavitzava progressivament fins arribar al 4,3% al desembre.

Gràfic 11. Evolució de l'IPC a Catalunya.

Per grups de despesa el de l'alimentació, que té un pes d'un 28,2% dins de l'índex general, pateix tensions importants en els preus; la taxa interanual se situa en un 6% a mes de maig per acabar l'any amb un 4,4%. Durant la primera meitat de l'any la situació de sequera provoca un augment dels preus dels aliments no elaborats. Posteriorment, però, els aliments elaborats són els que esdevenen més inflacionistes.

L'índex general sense alimentació evoluciona per sota de l'índex general al llarg de tot el 1995, sobretot en el primer semestre. Durant la segona meitat de l'any el millor comportament dels preus de l'alimentació afavoreix que les trajectòries d'ambdós índexs s'apropin, de manera que al desembre tenen el mateix increment en termes interanuals (4,3%).

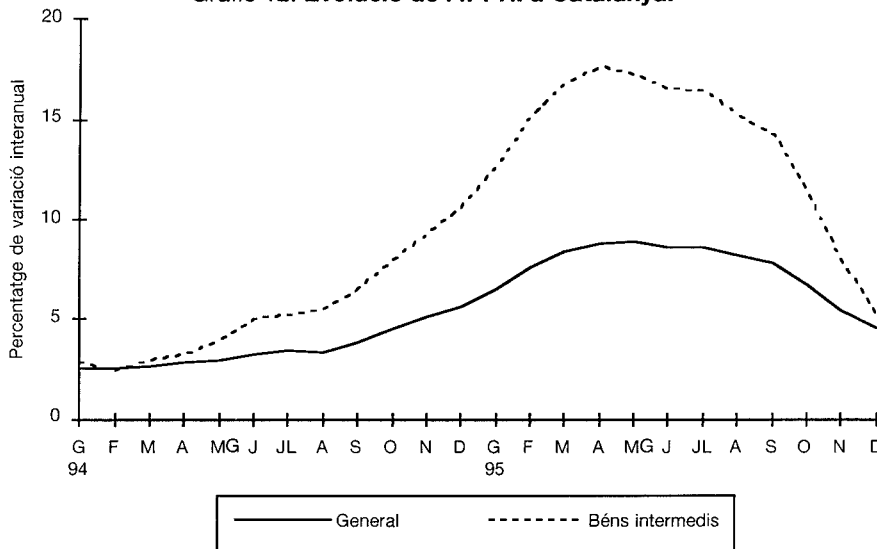
Pel que fa a la resta de grups de despesa, a part de l'alimentació, els transports i l'habitatge, presenten uns increments mitjans més elevats en el conjunt de l'any 1995: un 5,7% i un 4,9% respectivament. En relació amb l'any 1994 els preus de l'habitatge tenen un comportament més alcista, mentre que en el cas dels transports l'increment mitjà és menor que el d'un any abans, un cop descomptat l'efecte de la pujada de tarifes telefòniques del mes d'agost de 1994. En sentit contrari, els grups de despesa amb uns creixements de preus més moderats són el vestit (2,3% de mitjana), el parament de la llar (3,5%) i els serveis mèdics (4,2%). Amb tot, els tres grups mostren un comportament pitjor que el produït durant l'any 1994.

La diferència entre el creixement de l'IPC a Catalunya i a Espanya tan sols és d'una dècima: 4,6% a Catalunya i 4,7% a Espanya en taxa mitjana anual. Aquest diferencial es pot descompondre en l'efecte preus i l'efecte ponderació, és a dir, es pot distingir entre la part de la diferència que es deu estrictament a una diferent evolució dels preus de cada grup de despesa, i la part que s'explica pel diferent

pes de cada grup de despesa dins del total a Catalunya i a Espanya. L'alimentació és el grup de despesa que ha contribuït més a aquest diferencial de preus a favor de Catalunya, la qual cosa es deu tant al millor comportament dels preus a casa nostra en relació amb Espanya, com al menor pes d'aquest apartat dins l'índex general. Els grups d'altres despeses, de vestit i d'habitatge, també presenten una evolució de preus més positiva a Catalunya que no pas al conjunt de l'Estat. En sentit contrari, el parament de la llar, la cultura i els transports tenen un comportament més inflacionista a Catalunya; a més, en el cas dels transports, aquest comportament s'accentua pel pes superior d'aquest grup dins de l'índex general en relació amb el pes que té a Espanya.

El descens de la inflació en els serveis és la nota més positiva del comportament dels preus en la segona meitat de l'any. Els béns industrials, dins l'IPC, presenten una evolució estable tot i que el bon comportament dels preus de producció, mesurats per l'índex de preus industrials (IPRI), genera unes expectatives de futures reduccions en els preus finals. En efecte, a Catalunya l'IPPRI inicia un procés de desacceleració a partir del mes de maig, quan s'assoleix la taxa interanual més elevada: 9%, i acaba l'any amb una variació anual d'un 4,5%, cosa que representa una reducció de 4,5 punts en sis mesos. Per grups de despesa, els béns d'equipament són els que finalitzen l'exercici amb una progressió més continguda (3,7% al desembre), mentre que els preus dels béns intermedis són els que experimenten un procés més intens de desacceleració, ja que han passat d'una variació interanual del 17,7% a l'abril a un 5,3% al desembre. D'altra banda, els preus industrials dels béns de consum també es desacceleren a partir del segon trimestre i acaben amb un increment acumulat del 4,2%. En relació amb el conjunt de l'Estat, s'observa un comportament més favorable dels preus de béns de consum a Catalunya, mentre que els preus dels béns d'equipament i de béns intermedis augmenten més que no pas a Espanya.

Gràfic 12. Evolució de l'IPPRI a Catalunya.

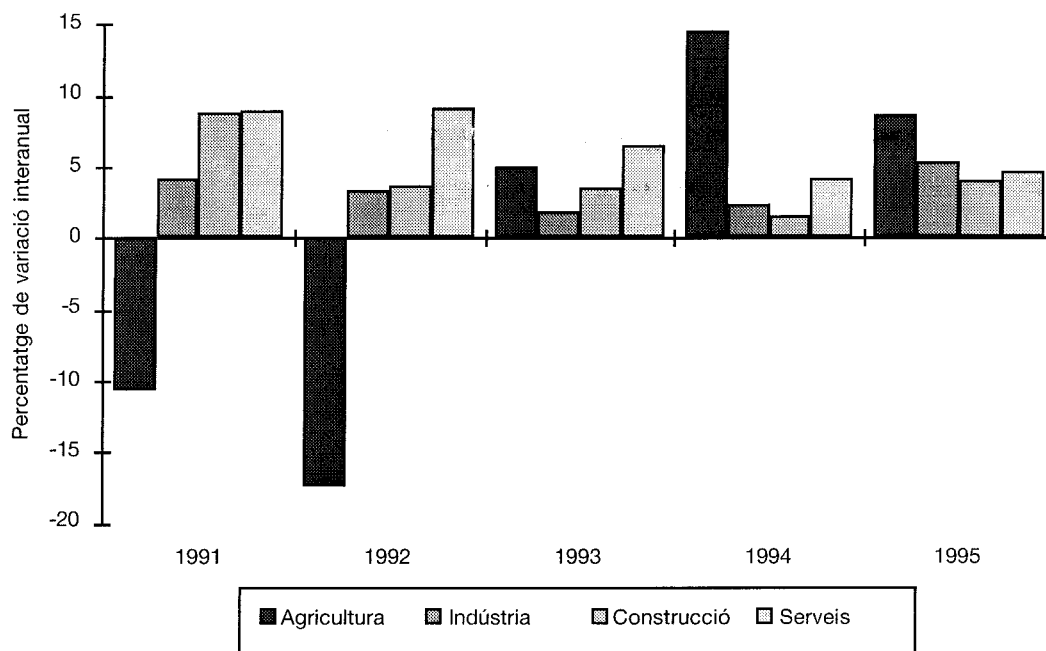

El deflactor del producte interior brut (PIB) experimenta un creixement del 4,7% en mitjana anual, 0,8 dècimes per sobre de l'increment de l'any anterior. Des del cantó de la demanda, el deflactor del consum privat presenta un augment gairebé equivalent al de l'any anterior (4,5% i 4,6%, respectivament) i molt semblant al de l'IPC, tot i que no tenen perquè coincidir ja que es tracta de dos indicadors amb una composició diferent. El deflactor del consum públic s'accelera de forma notable el 1995 i passa d'un creixement del 2,1% el 1994 a un 4,3%. El deflactor de la formació bruta de capital també experimenta un avanç i és el de la construcció el que té un creixement més elevat (6,3%) a causa, molt probablement, de l'encariment dels *inputs* productius. Finalment, el deflactor de les exportacions creix un 4,9% de mitjana anual, 1,6 punts per sobre de l'augment de l'any passat, mentre que les importacions tenen un increment similar al de les exportacions però inferior al d'un any abans (4,8%).

Per branques productives, amb l'excepció de l'agricultura, la resta de sectors experimenta un creixement més elevat del seu deflactor que no pas el registrat durant el 1994. A l'agricultura, tot i que s'aprecia una desacceleració en relació amb l'any passat, és on es registra l'augment més elevat (8,7%) com a conseqüència del llarg període de sequera que ha exercit pressions sobre els preus finals.

El deflactor del VAB de la indústria augmenta un 5,3% en taxa mitjana (2,9 punts per sobre de la variació de l'exercici anterior), fet que es pot relacionar amb la forta acceleració dels preus internacionals de primeres matèries i d'altres productes que va tenir lloc durant el 1994 i que es trasllada als preus interns durant els primers mesos de 1995. Pel que fa al deflactor de la construcció, s'observa un increment d'un 4,1%, superior en 2,5 punts al de 1994. El dinamisme d'aquest sector al llarg de 1995 provoca una major tensió sobre els costos de producció que, en part, també es trasllada als preus. Per últim, el deflactor del VAB dels serveis també accelera el creixement i passa d'un 4,2% el 1994 a un 4,7% el 1995.

Gràfic 13. Evolució del deflactor del VAB. Per branques d'activitat.

Pel que fa a l'evolució dels salaris, els increments resultants de la negociació col·lectiva durant el 1995 es concreten en un increment mitjà pactat a les tarifes salarials del 3,8%. Aquest creixement ja incorpora les revisions salarials per clàusules de salvaguarda. Un nombre molt important de convenis col·lectius pren com a referència les previsions d'inflació del Govern central per tal de fixar els increments salarials i incorpora clàusules de revisió salarial que els permet compensar les desviacions de la inflació en relació amb aquestes previsions. A Catalunya, l'efecte d'aquestes revisions és proper a les dues dècimes, de forma que l'augment salarial per al 1995 resulta ser equivalent al de 1994. En qualsevol cas, però, aquesta taxa és inferior al creixement dels preus, tant si es mesura de desembre a desembre (4,3%) com en mitjana anual (4,6%).

L'any 1995 és el primer exercici complet durant el qual s'aplica la reforma laboral i, en concret, els aspectes relatius a la negociació col·lectiva com són la possibilitat de modificar la composició interna dels salaris, tot augmentant el seu component variable; la possibilitat d'establir condicions laborals diferents de les incloses en la llei, etc. De moment, però, no s'observen grans canvis en relació amb el procés negociador d'altres anys.

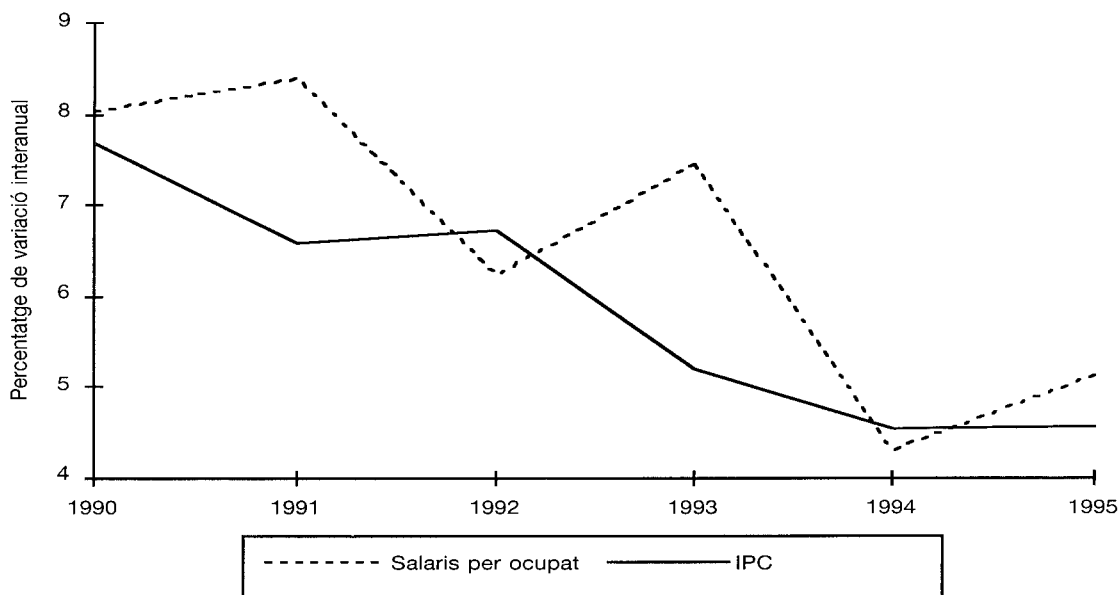
No s'han observat excessives diferències entre els increments salarials dels convenis de nova signatura (quan el 1994 estaven significativament per sota dels revisats) i els convenis signats en anys anteriors amb vigència superior a un any. En canvi, es detecta un comportament diferenciat entre els convenis d'empresa i els d'àmbit superior, ja que els primers incorporen un augment dels salaris superior als segons. Per sectors es podria parlar d'una certa uniformitat en el ritme de creixement de les tarifes salarials que es mou en un ventall del 3,6% dels serveis al 4,1% de l'agricultura. En relació amb el que va succeir durant el 1994, en l'agricultura i la indústria s'han pactat augments superiors mentre que en la construcció i en els serveis l'increment és inferior al d'un any abans.

En qualsevol cas, la informació que es desprèn de la negociació col·lectiva indica una continuïtat en procés de moderació salarial que va començar el 1993. En canvi, les dades de l'enquesta de salaris

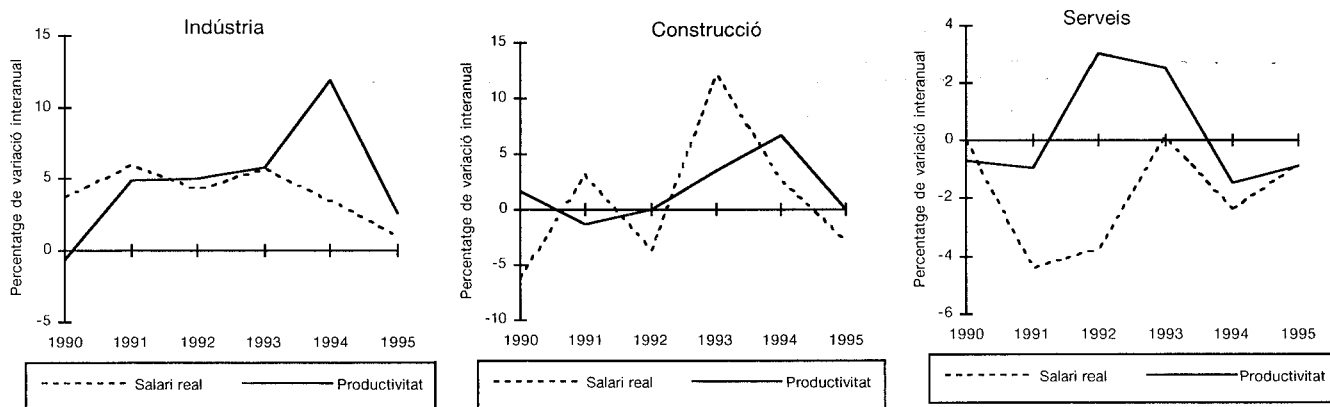
en la indústria i en els serveis donen indicis d'un cert esgotament d'aquest procés. Així, el guany salarial per treballador en concepte de pagaments totals queda fixat en 2,46 milions de pessetes anuals, un 5,1% superior al de 1995 en termes corrents. Aquest increment està per sobre del de l'exercici 1994, quan el salari per ocupat va augmentar un 4,3%, i a més se situa per sobre del creixement de l'IPC.

En aquest cas es detecten importants diferències entre sectors que contrasten amb la relativa homogeneïtzació resultant de la negociació col·lectiva. En efecte, en la indústria s'observa un increment nominal del guany per treballador del 6,4% mentre que en els serveis l'increment és del 3,8% i en la construcció de l'1,2%. La deriva salarial (diferència entre l'increment pactat en conveni i el creixement del salari per ocupat) és positiva i de magnitud considerable en la indústria (2,4 punts), mentre que en els serveis és gairebé nul·la i en la construcció és negativa (-2,8 punts). Si es té en compte l'evolució sectorial de la productivitat, cal fer notar que la indústria és l'únic sector on hi ha un creixement positiu, mentre que a la resta de sectors l'evolució és negativa. Amb tot, si es posa en relació l'evolució de la productivitat de cada sector i la del salari en termes reals (corregit pel deflactor sectorial corresponent), s'observa que en tots els sectors la variació de la productivitat es manté per sobre de la dels salaris reals. No obstant això, ateses les circumstàncies del mercat laboral durant el 1995 (canvi de mostra en l'EPA i increment significatiu del treball a temps parcial) l'evolució de la productivitat aparent del treball resulta difícil de valorar perquè està afectada per aquests canvis. Les variacions en el comportament de l'ocupació, sobretot pel que fa a l'empenta del treball a temps parcial, també distorsiona les dades del salari per ocupat mesurat en termes mensuals o anuals, cosa que ja es detecta el 1996, i s'haurà de buscar una mesura més homogènia, com és el salari per hora treballada, per tal de poder fer comparacions temporals i entre sectors.

Gràfic 14. Evolució dels salaris i dels preus.

Gràfic 15. Evolució del salari real i de la productivitat.

Inversió estrangera

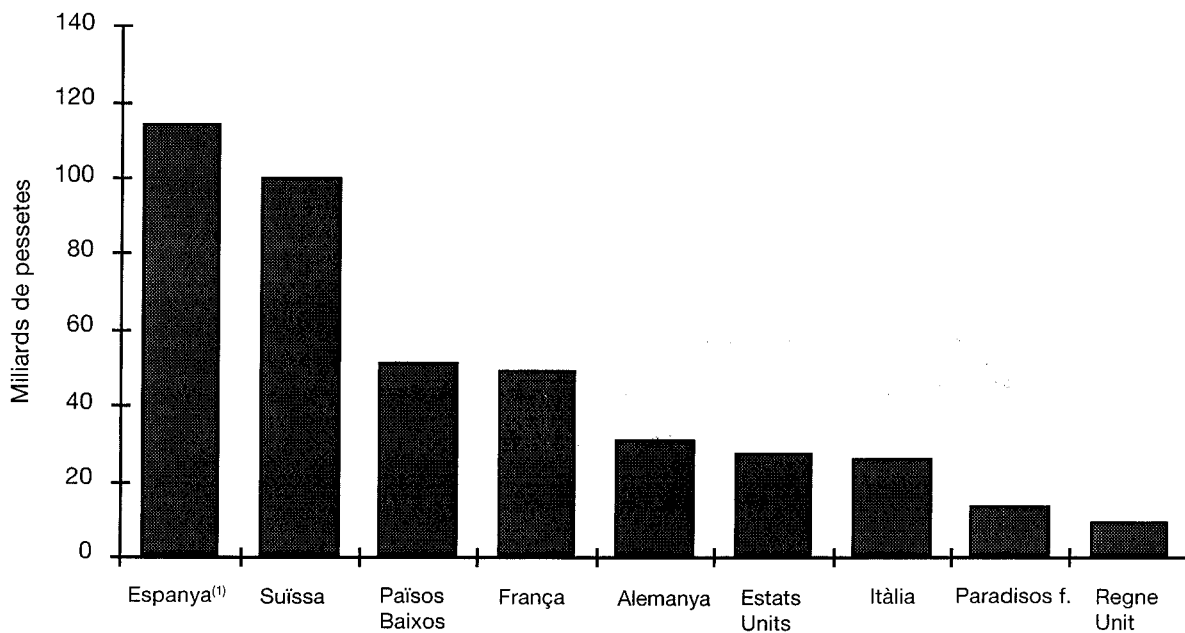
Durant l'any 1995 l'import dels projectes d'inversió estrangera directa a Catalunya és de 443.897 milions de pessetes, una quarta part del total invertit al conjunt de l'Estat. En relació amb l'any 1994 s'observa un descens tant a Catalunya (-22,1%) com al conjunt de l'Estat (-25,5%). Cal considerar, però, que durant l'any 1994 es va assolir una xifra rècord d'inversió estrangera al conjunt de l'Estat que, en part, anava destinada a finançar les pèrdues acumulades durant els dos anys anteriors i a sanejar els balanços d'algunes empreses. El descens més significatiu en termes absoluts és el de la Comunitat de Madrid, tot i que a Andalusia i a Navarra també s'observen caigudes importants en termes relatius.

Des del punt de vista sectorial la inversió estrangera a Catalunya es concentra en el sector industrial (57,7%), seguit dels serveis (39,1%), de la construcció (2,8%) i del sector agrari (0,4%). La indústria ha continuat rebent la part més important de capital estranger, tot i que es produeix un descens considerable en relació amb l'any anterior. Una bona part d'aquesta davallada s'explica per la pèrdua de pes del subsector de fabricació de vehicles de motor, ja que durant el 1994 els projectes d'inversió destinats a aquest subsector van representar gairebé una quarta part de la inversió total i un 36,3% de la industrial, mentre que l'any 1995 tan sols representa un 3% del total. La indústria química, en canvi, rep el 28,7% de la inversió total i experimenta un creixement de gairebé el 60% respecte a l'any anterior. Aquest augment es vincula, en part, al procés de reestructuració del sector al món. Els projectes d'inversió en la branca de productes metàl·lics també experimenten un increment considerable i tenen una quota de participació del 5,9% dins del total. Finalment, la indústria de productes alimentaris i begudes rep una part considerable del capital (5,1% del total) tot i que el seu import és inferior al d'un any abans.

Durant el 1995 el sector serveis presenta un descens de capital estranger més contingut que no pas la indústria (-5,8%). Una desagregació més detallada permet observar que hi ha alguns subsectors amb un creixement positiu en relació amb l'any anterior. Així, les activitats d'intermediació financera i assegurances, que reben un 13% del total, experimenten un creixement del 83,1%. El grup d'altres activitats immobiliàries i de lloguer i serveis a les empreses també augmenta en conjunt gràcies a l'empena de la inversió que es destina a altres activitats empresarials. Finalment, la inversió que es dirigeix al sector de la construcció triplica el valor de 1994, tot i que cal tenir present que té una evolució temporal força erràtica.

Segons l'origen geogràfic, la nota més destacada és l'augment de la inversió efectuada a Catalunya per les filials de les empreses multinacionals ja instal·lades a l'Estat, la qual experimenta un creixement de gairebé un 40% respecte del 1994 i que concentra un 25,8% de tot el capital estranger rebut. Cal valorar molt positivament aquesta inversió ja que reflecteix la confiança de les empreses estrangeres que ja estan establertes a casa nostra i que reinverteixen aquí els seus beneficis. La inversió que prové de Suïssa també augmenta notablement en relació amb l'any anterior i se situa en segon lloc quant al seu pes dins del total, amb un 22,6%. En sentit contrari, la inversió estrangera procedent de la Unió Europea experimenta, en conjunt, un descens d'un 54,7% i la seva quota de participació dins del total es redueix de 32,2 punts. Les caigudes més importants corresponen als Països Baixos i a Alemanya: l'any 1994 ambdós països concentraven un 46,4% de la inversió total, mentre que l'any 1995 tenen un pes de tan sols un 18,6%. França, Bèlgica, el Regne Unit i Luxemburg també redueixen el volum d'inversió a Catalunya, mentre que augmenta el capital procedent d'Itàlia, Suècia i Dinamarca. Fora de la Unió, la inversió dels Estats Units disminueix en relació amb el 1994, però es manté en un nivell equiparable al dels darrers anys. En canvi, el volum de capital que procedeix del Japó, accelera la seva caiguda i durant el 1995 tan sols representa un 0,1% de la inversió estrangera total.

Gràfic 16. Inversió estrangera per països de procedència. 1995.

(1) Inversió de filials de multinacionals instal·lades a Espanya.

L'adquisició d'empreses espanyoles és la forma predominant mitjançant la qual es canalitzen els projectes d'inversió. Aquest tipus d'operació representa un 49,8% del total i en termes absoluts registra una quantitat similar a la de l'any 1994. En canvi les ampliacions de capital cauen (després que l'exercici passat esdevinguessin la fórmula majoritària d'inversió) i passen a representar un 36,8% del total. Cal assenyalar l'increment de les constitucions de noves societats, amb una quota de participació del 7,8% i un valor que quasi multiplica per disset el de l'any anterior.

L'economia europea i espanyola durant el 1995

Evolució econòmica de la Unió Europea

Durant gran part de 1995 l'economia internacional s'ha caracteritzat per l'estabilitat dels mercats canviaris i financers, després d'uns primers mesos de turbulències generades per la crisi financera mexicana, cosa que ha propiciat l'afebliment de les pressions inflacionistes i l'expansió del comerç mundial.

En aquest context, l'economia de la Unió Europea (UE) manté un bon ritme d'activitat durant gran part de 1995, si bé a partir dels darrers mesos es desaccelera seguint un procés que s'ha estès a la primera meitat del 1996. Aquesta pèrdua de pols s'ha considerat, més que com l'inici d'una nova recessió, com una etapa transitòria dins la fase expansiva del cicle. Cal recordar, però, que la desacceleració de les diferents economies europees ha estat superior a l'esperada inicialment a causa de factors com la incidència negativa dels elevats tipus d'interès a llarg termini, l'esgotament dels efectes derivats de la reconstitució d'estocs, la incertesa creada per la inestabilitat canviària internacional de principi de l'any i el deteriorament de la confiança entre els empresaris i els consumidors.

El creixement econòmic del conjunt de l'any per la Unió Europea dels 15 és un 2,5%, amb diferents valors entre els estats membres. Així, Àustria, Alemanya i Bèlgica, que són els que més han sofert aquesta pausa, presenten creixements de l'1,9% el primer i 1,8% el dos restants, mentre Irlanda, superant totes les previsions, registra un creixement del 8,6% del seu PIB. Per sota de la mitjana europea també se situen les taxes de creixement de França (2,2%), a causa de la repercussió de les vagues en les darreries de l'any, i del Regne Unit (2,4%).

Pel cantó de la demanda, la menor progressió dels Quinze es reflecteix en la persistència del baix nivell del consum, al llarg de tot el 1995, i en una pèrdua de dinamisme de la inversió i de les exportacions en els darrers mesos de l'any. En aquest sentit, la feblesa del consum ha estat generalitzada entre tots els països comunitaris, mentre l'atonía de la inversió l'han acusat especialment Alemanya i Regne Unit.

Les exportacions han perdut el protagonisme de l'any anterior com a "motor de la recuperació", per bé que la seva contribució en la producció continua sent molt positiva. Així, la UE registra una millora important del superàvit comercial i, en conseqüència, un cert avançament del saldo de la balança per compte corrent després de vuit anys de dèficit. Per països, Grècia, Espanya, Portugal i Regne Unit continuen sent els únics que presenten un saldo comercial negatiu.

Les conseqüències de la desacceleració de l'activitat han tingut la seva repercussió en el mercat de treball europeu. La progressió de l'ocupació es modera amb una lleu creació neta de llocs de treball, un 0,8% en el conjunt de la UE. Així, la lenta trajectòria a la baixa de la taxa d'atur s'acaba trencant a final de 1995, i s'assoleix un nivell del 10,8%. Grècia, Itàlia, Portugal, Països Baixos, Àustria i Suècia són els països on les respectives taxes d'atur augmenten lleugerament, si bé continuen sent Espanya (22,9%) i Finlàndia (17%) els Estats amb més atur.

Quant a la política econòmica, els països comunitaris han centrat els seus objectius en la progressió del grau de convergència nominal per tal de formar part de la futura moneda única en el si de la UE. No obstant això, la desacceleració de l'activitat econòmica i l'entrada de tres nous estats membres (Suècia, Finlàndia i Àustria) l'1 de gener de 1995 han dificultat aquest procés, de manera que només Luxemburg ha pogut complir les quatre condicions establertes en el Tractat de la Unió Europea.

Taula 1. Compliment dels criteris de convergència del Tractat de la Unió Europea. 1995.

Països	Inflació ⁽¹⁾	Tipus d'interès a llarg termini ⁽²⁾	Capacitat (+) o necessitat (-) de finançament de les AP ⁽³⁾	Deute brut de les AP ⁽³⁾
Bèlgica (***)	1,4	7,5	-4,1	133,7
Dinamarca	2,3	8,3	-1,6	71,9
Alemanya	1,5	6,9	-3,5	58,1
Grècia	9	17,4	-9,1	111,8
Espanya	4,7	11,3	-6,6	65,7
França	1,7	7,5	-4,8	52,8
Irlanda	2,4	8,3	-2	81,6
Itàlia	5,4	12,2	-7,1	124,9
Luxemburg	1,9	7,6	1,5	6
Països Baixos (**)	1,1	6,9	-4	79,7
Àustria	2	7,1	-5,9	69
Portugal	3,8	11,5	-5,1	71,7
Finlàndia (*)	1	8,8	-5,2	71,1
Suècia	2,9	10,2	-8,1	61,3
Regne Unit	3,1	8,3	-5,8	54,1

Nota: les cel·les ombrejades indiquen que es compleixen els criteris de convergència.

(1) Taxa mitjana d'inflació (en termes d'IPC intermedii).

(2) Tipus d'interès nominal a llarg termini (bons de l'Estat).

(3) Percentatge sobre el PIB. Les dades referides a 1996 són projeccions.

(*) (**) i (***) Primer, segon i tercer país amb millor estabilitat de preus.

Font. Informe anual 1996. Institut Monetari Europeu (novembre de 1996).

La política monetària, adreçada a assolir l'objectiu d'estabilitzar l'evolució dels preus, ha estat afavorida per un clima de generalitzada moderació de la inflació en l'àmbit internacional. La taxa mitjana de variació dels preus de la UE-15 es manté al mateix nivell de l'any anterior (3%), si bé presenta més dispersió, d'una banda perquè es redueix dràsticament el nivell de referència amb l'entrada de Finlàndia -estat membre que presenta la menor inflació- i, d'altra perquè en alguns països hi ha repunts dels preus com és el cas de Dinamarca, Itàlia, Suècia i el Regne Unit. Tot i això, els únics estats membres que continuen sense complir el criteri de convergència en preus són Espanya, Portugal, Itàlia i Grècia, als qual s'ha afegit el Regne Unit.

La reducció dels tipus d'interès d'intervenció del Bundesbank ha marcat la pauta de les decisions de política monetària de gran part dels bancs centrals europeus. Afavorits per aquesta retallada i per un clima d'estabilitat canviària, els tipus d'interès a llarg termini s'han situat en una trajectòria descendent, si bé el nivell de referència va repuntar com a conseqüència dels elevats tipus d'interès de Finlàndia. En conjunt va millorar el grau de convergència encara que resten sense complir el criteri Espanya, Itàlia, Portugal, Grècia i Suècia.

La reducció dels desequilibris fiscals dels diferents estats membres continua sent un dels principals problemes amb què aquests es troben a l'hora d'assolir els objectius de convergència. El 1995, el conjunt de les administracions públiques de la UE registra un dèficit públic d'un 4,7% del PIB, i l'endeutament públic assoleix el 71% del PIB. Només Luxemburg, Irlanda i Dinamarca han complert el criteri del dèficit públic, mentre que el de l'endeutament són quatre (França, Alemanya, el Regne Unit i Luxemburg) els països que no sobrepassen el límit. La política fiscal de les economies europees s'orienta a reduir els components estructurals del dèficit (en gran part relacionats amb l'estat del benestar) i s'espera un avançament en la consolidació fiscal i en el compliment del doble criteri de finances públiques.

Taula 2. Previsions econòmiques.

Països	PIB (% variació)		Taxa d'atur (%)	
	1996	1997	1996	1997
Bèlgica	1,4	2,2	9,9	9,9
Dinamarca	2,1	3,1	6,2	6
Alemanya	1,4	2,2	9	9,1
Grècia	2,4	2,5	9,1	21,5
Espanya	2,1	2,7	22	12,4
França	1,1	2,1	12,3	12
Irlanda	7,8	5,8	12,5	12,3
Itàlia	0,8	1,4	12,1	3
Luxemburg	2,3	2,8	3,1	6,3
Països Baixos	2,5	2,8	6,6	4,3
Àustria	1	1,6	4,1	7,1
Portugal	2,5	2,8	7,3	14,9
Finlàndia	2,3	3,7	16	9,4
Suècia	1,7	2,1	9,8	8,4
Regne Unit	2,3	3	8,3	7,8
UE-15	1,8	2,3	10,9	10,8
EUA	2,4	2,3	5,4	5,2
Japó	3,8	1,8	3,3	3,2

Font: Comissió Europea. Previsions octubre 1996.

Evolució econòmica a Espanya

Malgrat que el context econòmic internacional ha estat marcat per la desacceleració de l'activitat a gran part dels països més desenvolupats, al llarg de 1995, l'economia espanyola experimenta una evolució favorable. El creixement del PIB és del 3%, xifra que supera gairebé en un punt percentual el valor de 1994 i també és superior a la mitjana dels països de la UE. El comportament dels primers mesos de l'any ha estat molt millor que al final de l'exercici, quan el dinamisme de l'activitat ha perdut força. No obstant això, la desacceleració econòmica a Espanya de final de 1995 i principi de 1996 és menys acusada que als països del seu entorn més proper com és el cas de França, Itàlia i Alemanya.

A diferència de l'any anterior, el 1995 la contribució de la demanda exterior a l'augment del PIB és negativa, de quatre dècimes. En canvi, la reactivació de la demanda agregada es produeix gràcies a l'increment de la demanda interior que és del 3,2%. Després de dos anys de recessió, el 1995 es caracteritza pel bon comportament de la formació bruta de capital fix que augmenta en un 8,4%. La necessitat de restablir l'equip productiu i la situació favorable de les empreses i la recuperació dels seus nivells de rendibilitat han fet que la inversió augmenti força i es constitueixi com un dels pilars de la reactivació econòmica general. No obstant això, el manteniment de la taxa de creixement econòmic no es pot basar per molt temps només en aquest component de la demanda. Les expectatives de creixement sostingut es basaven també en la reactivació del consum privat però malauradament l'alentiment de l'activitat durant 1995 i, en general, el caràcter moderat de l'actual recuperació econòmica, rau en el baix dinamisme d'aquesta variable en relació amb d'altres fases expansives de l'economia espanyola.

A Espanya, tradicionalment, la fase de recuperació que segueix a una recessió, es caracteritzava per la reducció relativa de la taxa d'estalvi de les famílies en benefici d'una alça del consum. En canvi, el 1995 es produeix una situació diferent ja que la taxa d'estalvi augmenta en detriment d'un menor dinamisme del consum. La incertesa que hi ha sobre la futura configuració de l'estat del benestar i sobre l'estabilitat dels llocs de treball, explica en part el comportament més conservador de les famílies. Aquesta és una característica bastant generalitzada en els països més desenvolupats. Els agents econòmics observen una major estabilitat macroeconòmica i una sostinguda contenció de la infla-

ció, la qual cosa es tradueix en una elevada confiança en el fet que el valor real de l'estalvi es mantindrà o augmentarà, i això explicaria l'expansió de l'estalvi a mitjà termini.

Una altra raó que ajuda a explicar el perquè es produeix aquesta atonia del consum privat és la reactivació del mercat immobiliari. S'observa un elevat increment de l'adquisició d'habitatges per part de les llars, la qual cosa, tenint en compte l'elevat grau d'endeutament que comporta aquest tipus de despesa, resta disponibilitats a les famílies per al consum.

Des de l'òptica de l'oferta, les branques de la indústria i la construcció han estat el pilar del creixement econòmic de 1995. La caiguda del VAB agrari es pot qualificar com a excepcional, ateses les desfavorables condicions climàtiques de l'any passat.

En el conjunt de l'exercici la indústria experimenta una notable expansió, del 5%, tot i que cal parlar de dues fases ben diferenciades, una primera de tres mesos de fort creixement i, tot seguit, una segona a partir del segon trimestre de contínua desacceleració.

La construcció és la branca productiva més dinàmica el 1995 amb un increment del VAB del 6,7% que permet a aquest sector participar activament en el creixement de l'economia espanyola com no es produïa des de feia anys.

D'altra banda, els serveis experimenten un creixement del VAB del 2,5%, cinc dècimes percentuals per damunt de l'any anterior, gràcies a l'evolució dels serveis no destinats a la venda (els més vinculats a l'Administració) mentre que els serveis destinats a la venda han patit una lleugera desacceleració. No obstant això, aquests darrers i concretament els turístics, el comerç, els transports i les comunicacions i molt especialment les activitats immobiliàries i serveis externs a les empreses, són els principals impulsors de la generació de nous llocs de treball.

L'evolució de l'ocupació al llarg de 1995 segons l'EPA, ha estat influenciada per l'increment de l'activitat, el comportament més moderat dels salaris i pels canvis introduïts en la reforma laboral de final de 1993 i al llarg de 1994. El creixement mitjà és del 2,7%, la qual cosa representa la creació neta de 312.000 nous llocs de treball. No obstant això, en produir-se una millora en les expectatives laborals, la població activa s'ha incrementat en 157.000 persones. Com a resultat d'aquesta doble evolució, la taxa d'atur es redueix poc, i passa del 24,2% de 1994, al 22,9% el 1995. Per tipus de contractes, a més de l'augment de l'ocupació temporal iniciat l'any anterior, cal afegir després l'ocupació assalariada de caràcter fix, especialment en la modalitat de contracte a temps parcial freqüentment utilitzada en el sector serveis.

L'evolució dels salaris es manté amb un to moderat en la mateixa línia de suau creixement que van tenir l'any 1994. Els increments salarials són més petits en les branques en què s'han generalitzat les noves modalitats de contractació. Els resultats de la negociació col·lectiva el 1995 s'han concretat en un creixement mitjà pactat de les tarifes salarials del 3,6%, una dècima més elevat que l'any anterior, amb la qual cosa s'observa un nivell per sota del qual és molt difícil arribar i representa aturar el procés de moderació salarial que s'havia anat produint en anys anteriors. Es dona el cas que les tarifes pactades en convenis de nova signatura són més altes que les corresponents a la revisió de convenis anteriors, trencant així la tendència dels darrers anys. Pel que fa als guanys salarials mitjans per persona ocupada que incorpora els efectes de les derives salarials, l'increment anual se situa en el 4,5% davant del 4,7% registrat el 1994, segons les dades de l'enquesta de salaris de l'INE.

L'índex de preus al consum (IPC) de 1995 ha tingut una taxa de variació del 4,7% idèntica a la de l'any anterior. No obstant això, cal dir que la tendència a la baixa dels darrers mesos de l'exercici, que contrasta amb els augments de principi d'any, s'ha anat consolidant al llarg dels primers mesos de 1996. El fort creixement dels preus en la primera meitat de 1995 ha estat causat bàsicament per dos fets: d'una banda l'elevació en un punt percentual en l'IVA i, d'altra banda, l'increment dels preus de determinats productes alimentaris motivada per una escassetat conjuntural. En canvi, durant el segon semestre es produeix una sensible desacceleració de l'IPC afavorida en part per la contenció dels preus dels serveis, que tindrà la seva continuïtat el 1996, gràcies a la liberalització dels mercats. La incorporació a la UE de tres nous estats membres amb baixes taxes d'inflació (Àustria, Finlàndia i Suècia) representa una reducció del límit màxim de la condició de convergència en preus acordada a

Maastricht. Espanya, per aquest fet, tot i tenir una moderada taxa d'inflació amb tendència a la baixa, empitjora la divergència amb els tres països de la UE amb més estabilitat de preus, passant d'1,3 a 2 punts percentuals.

Al llarg de 1995, l'intercanvi de mercaderies amb l'exterior ha tingut un apreciable dinamisme, malgrat que no s'assoleixen les elevades taxes de creixement de l'any anterior. Les exportacions de béns, que augmenten en un 10,2% en termes reals, mantenen una notable fortalesa malgrat la pèrdua de dinamisme de la demanda en els països més industrialitzats. Les importacions, amb un increment en termes reals del 11,4% també han mostrat un comportament expansiu. L'evolució conjunta de les dues magnituds dona com a resultat un empitjorament de la balança comercial, mentre que la taxa de cobertura exportacions / importacions se situa en el 79,8%.

La balança per compte corrent el 1995 és positiva, la qual cosa no succeïa des de feia set anys. Aquest comportament té el seu origen en el fort increment de les transferències corrents, en la reducció del dèficit de rendes i també, encara que amb menor importància, pel bon comportament del saldo del turisme. En efecte, els ingressos en concepte de turisme han moderat el seu ritme de creixement, situant-se en una taxa anual en valors nominals del 9,9% (cal recordar que el 1994 va ser del 14,4%). Aquesta desacceleració cal atribuir-la a l'atonía del consum familiar de les economies d'on provenen la major part dels visitants estrangers a Espanya. També ha influït el continu augment de les tarifes hoteleres i la progressiva reducció de l'efecte favorable de les anteriors devaluacions de la pesseta.

Pel que fa al conjunt de la balança de pagaments de l'economia espanyola, a partir de 1995 culmina el procés d'adaptació a les directrius del Vè manual del Fons Monetari Internacional, materialitzat en una nova presentació. Segons aquestes instruccions, la balança de capital canvia de nom i es diu compte financer, mentre que l'antiga balança per compte corrent es desdobra en dues: la nova balança per compte corrent, d'on s'extreuen alguns conceptes i les transferències de capital, i la balança per compte de capital, que integra els apartats exclosos de l'anterior balança per compte corrent.

La balança per compte de capital de 1995 presenta una evolució molt favorable amb un superàvit de 737 miliards de pessetes que s'origina en l'increment de les transferències procedents del FEDER, del Fons de Cohesió i del FEOGA-Orientació.

Pel que fa al compte financer, les pertorbacions dels sistema monetari internacional del primer trimestre, durant el qual la pesseta es devalua en un 7%, causen un corrent de sortida de capitals a curt termini que no es pot compensar durant la resta de l'any. Una vegada les condicions del tipus de canvi i les financeres es normalitzen, es produeix una millora de l'estructura del finançament exterior i s'intensifiquen els fluxos d'entrada de capitals a mitjà i llarg termini. No obstant això, en conjunt, i malgrat els superàvits produïts en la balança per compte corrent i en la balança de capitals, el 1995 es produeix una reducció de les reserves de divises equivalent a 856 miliards de pessetes.

L'any 1995 és el primer exercici complet en què el Banc d'Espanya exerceix plenament la seva autonomia en l'àmbit de la política monetària i introdueix el criteri d'objectius directes d'inflació.

Durant la primera meitat de l'any s'han ajuntat diversos factors d'incertesa que aconsellen al banc emissor l'aplicació d'una política monetària força restrictiva amb l'elevació en tres ocasions del tipus d'intervenció bàsic des del 7,35% al 9,25%. Es poden distingir dos grans factors que ho feien recomanable: la decisió del govern d'augmentar l'impost sobre el valor afegit i d'altres impostos especials; i el compromís canviar de la pesseta dins el mecanisme de canvis del sistema monetari europeu, tenint en compte que hi va haver una devaluació de la pesseta al mes de març.

Una vegada aquests dos factors han perdut força ja que l'impacte inflacionista de l'IVA no ha anat més enllà d'un trimestre i la pesseta s'ha mantingut sense problemes durant uns mesos dins els marges de fluctuació establerts, el Banc d'Espanya ha tingut més opcions per flexibilitzar la política monetària. Així, des de final de 1995 fins al mes de maig de 1996, se succeeixen una sèrie de cinc reduccions del tipus bàsic d'intervenció fins a situar-se en el 7,5% en aquell darrer mes. L'evolució de la política monetària al llarg de 1995 i primers mesos de 1996 contribueix a controlar el possible repunt inflacionista derivat de la recuperació econòmica, i s'observa un descens de l'IPC del 5,2% del mes d'abril de 1995 fins al 3,5% en el mateix mes de 1996.

No obstant això, cal recordar que l'enduriment de la política monetària espanyola ha fet empitjorar el seu grau de convergència amb els països de la UE en la condició de tipus d'interès acordada a Maastricht, en haver augmentat la divergència, passant dels 0,9 punts de 1994 als 1,5 punts de 1995. En tot cas però, al llarg dels primers mesos de 1996 es produeix una certa millora en el grau de convergència.

Durant 1995 i principi de 1996, es produeix una forta recuperació dels índexs de cotització de les borses espanyoles després de les reduccions de 1994 i de principi de 1995. L'augment dels beneficis empresarials, la baixada dels tipus d'interès i la fortalesa de la pesseta en la segona part de l'any, han estat factors determinants del bon comportament del mercat de valors. L'índex general de la Borsa de Madrid s'ha situat per damunt de 350 al mes d'abril de 1996, la qual cosa representa un increment del 24% en comparació a l'índex que hi havia a principi de 1995. El volum de contractació del conjunt de l'exercici ha estat inferior en un 10% al de 1994 però s'observa, igual com en les cotitzacions, una marcada tendència a la recuperació fins a principi de 1996.

El dèficit de les administracions públiques de 1995 és del 6,2% del PIB, xifra superior a la pressupostada però una mica més baixa respecte del valor assolit en l'any anterior (6,9%). Tant l'Estat com les administracions territorials redueixen el seu dèficit respecte del PIB, en 0,5 i 0,2 punts respectivament, mentre que els comptes de la seguretat social repeteixen el saldo deficitari de l'any anterior.

En el capítol d'ingressos es produeix una nova caiguda de la participació dels impostos sobre la renda i el patrimoni en relació amb el PIB i també dels impostos sobre la producció i la importació, malgrat l'augment dels tipus en aquest darrer grup de tributs. La disminució més notòria es produeix en les cotitzacions socials a causa del descens dels tipus de cotització i la moderació salarial.

A més dels ingressos fiscals, la resta d'ingressos i transferències corrents també redueixen la seva participació en el PIB a causa, principalment, de la disminució dels ingressos per beneficis del Banc d'Espanya que només s'ha vist parcialment compensada per les privatitzacions. L'únic bloc dels ingressos que ha incrementat la seva participació en el PIB són les transferències de capital, majoritàriament procedents de la UE.

Pel que fa a les despeses del sector públic, al llarg de 1995 tots els grans blocs, excepte els interessos pagats, han tingut una disminució en termes relatius al PIB. Les prestacions socials, les subvencions d'explotació, la remuneració dels assalariats, les compres de béns i serveis, i la inversió pública experimenten una certa moderació per segon any consecutiu ja que el 1994 es va produir una important contenció de la despesa del sector públic. Pel que fa als pagaments per interessos, el seu increment s'explica per la conflictivitat en els mercats financers que hi va haver a principi d'any, que provoca que la despesa per aquest concepte se situï en un màxim històric anual del 5,4% sobre el PIB, només vuit dècimes inferior a la xifra total de necessitat de finançament de les administracions públiques a Espanya.

Com a conclusió, tant els ingressos com les despeses han experimentat una disminució relativa sobre el PIB, passant del 41,1% al 40,3%, en el primer cas, i del 48% al 46,5% en el segon, la qual cosa s'ha traduït en una lleugera contenció del dèficit públic (6,2%) que encara és insuficient per assolir el nivell màxim del 3% acordat a Maastricht.

El 1995, l'endeutament de les administracions públiques arriba a 45.803 miliards de pessetes, xifra que equival al 65,2% del PIB i representa per tant un empitjorament de la segona condició de convergència referent als comptes públics acordada a Maastricht.

1. Informació de síntesi

1.1 Principals macromagnituds de l'economia catalana. Valors absoluts (*).

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Producte interior brut (1)	9 395,3	10 293,4	11 087,7	11 354,3	12 163,1	13 216,5
Valor afegit brut pm (1)	8 830,8	9 676,2	10 394,4	10 740,6	11 479,1	12 485,4
Remuneració d'assalariats (1)	4 428,6	4 917,5	5 238,7	5 309,7	5 455,4	5 802,8
VAB pm per ocupat (2)	4 028,5	4 352,8	4 804,9	5 236,2	5 592,1	5 868,2
PIB pm per càpita (2)	1 552,9	1 695,4	1 820,7	1 862,8	1 994,3	2 167,8
Renda disponible familiar (1)	6 266,4	6 963,6	7 467,2	8 054,7	8 443,2	9 212,4
Consum privat (1)	5 585,0	6 212,0	6 787,3	7 035,6	7 437,5	7 922,1
Renda disponible per càpita (2)	1 035,7	1 146,9	1 226,1	1 321,5	1 384,4	1 511,0
Consum privat per càpita (2)	923,1	1 023,2	1 114,5	1 154,3	1 219,5	1 299,4
Població de dret (3)	6 050,3	6 071,4	6 090,0	6 095,3	6 098,9	6 096,8
Població activa (3)	2 510,5	2 533,0	2 503,5	2 545,6	2 605,1	2 655,2
Població ocupada (3)	2 192,1	2 223,0	2 163,3	2 051,2	2 052,7	2 127,6
Població assalariada (3)	1 741,5	1 747,1	1 666,7	1 597,6	1 603,4	1 633,1
Població desocupada (3)	318,4	310,1	340,2	494,4	552,4	527,6
Índex de preus al consum (4)	88,0	93,8	100,1	105,3	110,1	115,1
Índex regional de preus relatius (5)	103,6	104,2	105,0	105,7	105,5	105,4
Deflactor del PIB pm (6)	131,6	140,6	150,0	156,5	162,6	170,3
Deflactor del VAB pm (6)	131,5	140,7	149,6	156,9	162,5	170,4
Exportacions (1)	1 336,7	1 460,4	1 651,6	1 908,8	2 422,9	2 946,9
Imports (1)	2 701,3	2 933,5	3 119,1	3 050,4	3 695,3	4 277,1

(1) Miliards de pessetes.

(2) Milers de pessetes.

(3) Milers de persones.

(4) Mitjana anual. Índex 1992 = 100.

(5) Índex Espanya = 100.

(6) Índex 1986 = 100.

Font.

Producte interior brut pm, valor afegit brut pm, remuneració d'assalariats, renda disponible de les famílies, consum privat, població de dret, índex regional de preus relatius, deflactors, comerç amb l'estranger: Institut d'Estadística de Catalunya.

Mercat de treball, índex de preus al consum: Instituto Nacional de Estadística.

(*) El caràcter de les estimacions (definitiu, provisional, avanç o primera estimació) es troba ressenyat en la taula específica corresponent.

1.2 Principals macromagnituds de l'economia catalana. Taxes de variació (*).

Tant per cent

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Producte interior brut pm (1)	3,8	2,5	1,0	-1,8	3,1	3,8
Valor afegit brut pm (1)	3,8	2,4	1,1	-1,5	3,2	3,8
VAB pm per ocupat (1)	0,0	1,0	3,8	3,8	3,1	0,1
PIB pm per càpita (1)	3,5	2,1	0,7	-1,9	3,1	3,8
Consum privat (1)	3,9	3,9	1,8	-2,1	1,1	1,9
Renda disponible per càpita (1)	9,5	3,9	-0,3	2,0	-0,5	4,2
Consum privat per càpita (1)	3,7	3,5	1,5	-2,1	1,0	1,9
Valor afegit brut pm (2)	18,8	18,8	18,8	18,7	18,9	19,0
VAB pm per ocupat (3)	107,8	106,5	107,6	107,9	108,0	107,7
PIB pm per càpita (3)	120,3	120,1	120,2	119,5	120,8	121,8
Renda disponible per càpita (3)	115,9	116,1	115,9	117,0	117,6	118,4
Renda disponible per càpita corregida (4)	111,9	111,7	111,7	112,4	113,9	115,2
Producte interior brut pm (5)	1,5	1,6	1,5	1,5	1,5	1,6
PIB pm per ocupat (6)	101,8	107,4	105,9	109,9	108,1	:
PIB pm per càpita (7)	88,8	94,1	92,0	92,8	91,8	94,8
Renda bruta disponible per càpita (8)	82,2	89,6	86,2	:	:	:
Taxa d'activitat (9)	52,7	52,5	51,4	51,8	52,3	52,5
Taxa d'atur (10)	12,7	12,2	13,6	19,4	21,2	19,9
Població ocupada	3,8	1,4	-2,7	-5,2	0,1	3,6
Població assalariada	5,2	0,3	-4,6	-4,1	0,4	1,9
Índex de preus al consum	7,7	6,6	6,7	5,2	4,5	4,6
Deflactor del PIB pm	7,0	6,9	6,6	4,3	3,9	4,7
Deflactor del VAB pm	7,3	7,0	6,3	4,9	3,6	4,8
Exportacions (1)	12,0	8,7	13,3	10,1	23,1	14,8
Importacions (1)	10,5	9,2	6,9	-7,0	14,6	11,2
Taxa de cobertura (11)	49,5	49,8	53,0	62,6	65,6	68,9

(1) Taxes de variació a preus constants.

(2) Participació Catalunya/Espanya.

(3) Índex Espanya = 100.

(4) Índex Espanya = 100. Corregit per índex regional de preus relatius.

(5) Participació Catalunya/UE.

(6) Índex Unió Europea-12 = 100.

(7) Índex Unió Europea-15 = 100.

(8) Índex UE-8 = 100. UE-8 = RFA+Bèlgica+Dinamarca+Espanya +França+Països Baixos+Itàlia+Regne Unit.

(9) Població activa / (població >= 16 anys).

(10) Població desocupada / població activa.

(11) Exportacions / importacions.

Font.

Producte interior brut pm, valor afegit brut pm, consum privat, renda disponible de les famílies, deflactors, comerç amb l'estranger: Institut d'Estadística de Catalunya.

Mercat de treball, índex de preus al consum: Instituto Nacional de Estadística.

(*) El caràcter de les estimacions (definitiu, provisional, avanç o primera estimació) es troba ressenyat en la taula específica corresponent.

Notes:

- Les participacions i els índexs han estat calculats amb les variables corresponents valorades a preus corrents. Per a les comparacions amb la UE s'ha utilitzat la paritat de poder de compra (PPC).

- La renda disponible s'ha deflactat amb l'índex de preus al Consum:

2. Macromagnituds: producte interior brut

2.1.1 Producte interior brut a preus de mercat. Per components de la demanda.

Valors a preus corrents.

Milions de pessetes

	1990	1991	1992 (P)	1993 (P)	1994 (A)	1995 (1E)
Demanda interna	8 848 961	9 811 084	10 554 903	10 603 191	11 187 596	12 086 803
consum privat	5 584 994	6 212 032	6 787 319	7 035 644	7 437 458	7 922 142
consum públic	963 694	1 107 519	1 273 662	1 343 709	1 386 686	1 453 519
formació bruta de capital (1)	2 300 273	2 491 533	2 493 922	2 223 838	2 363 451	2 711 142
béns d'equipament	917 830	920 537	921 166	823 127	874 789	1 027 548
construcció	1 275 927	1 470 875	1 465 319	1 398 794	1 448 159	1 612 856
Saldo exterior	546 339	482 313	532 805	751 078	975 550	1 129 669
saldo amb l'estranger	-1 151 370	-1 220 159	-1 200 543	-911 514	-888 759	-887 936
exportacions de béns i serveis	1 936 188	2 121 454	2 424 486	2 719 385	3 371 911	4 022 741
importacions de béns i serveis	3 087 558	3 341 613	3 625 029	3 630 899	4 260 670	4 910 677
saldo amb la resta d'Espanya	1 697 710	1 702 472	1 733 349	1 662 592	1 864 309	2 017 605
Producte interior brut pm	9 395 301	10 293 397	11 087 709	11 354 269	12 163 146	13 216 472

2.1.2 Producte interior brut a preus de mercat. Per components de la demanda.

Taxes de variació a preus constants (*).

Tant per cent

	1990	1991	1992 (P)	1993 (P)	1994 (A)	1995 (1E)
Demanda interna	4,8	3,8	1,2	-5,0	1,3	3,4
consum privat	3,9	3,9	1,8	-2,1	1,1	1,9
consum públic	6,6	6,8	5,3	1,8	1,0	0,6
formació bruta de capital (1)	6,2	2,5	-1,9	-15,3	2,1	9,2
béns d'equipament	2,0	-1,9	-1,6	-15,3	0,9	10,5
construcció	10,2	7,5	-2,8	-7,9	-0,2	6,3
Saldo exterior (2)	-0,9	-1,3	-0,2	3,1	1,8	0,6
saldo amb l'estranger (2)	-1,6	-1,2	0,2	4,7	1,6	0,3
exportacions de béns i serveis	7,3	6,6	12,1	7,1	20,0	13,7
importacions de béns i serveis	8,5	7,0	6,7	-6,1	10,5	10,0
saldo amb la resta d'Espanya (2)	0,7	0,0	-0,4	-1,6	0,2	0,3
Producte interior brut pm	3,8	2,5	1,0	-1,8	3,1	3,8

Font. Institut d'Estadística de Catalunya.

(1) Inclou la variació d'existències.

(2) Aportacions al creixement del producte interior brut.

(P) Provisional.

(A) Avanç.

(1E) Primera estimació.

(*) La informació a preus constants s'ha calculat a partir dels deflactors presentats en la taula 5.2.1.

2.2.1 Producte interior brut a preus de mercat. Per branques d'activitat. Valors a preus corrents.

Millions de pessetes

	1990	1991	1992 (P)	1993 (P)	1994 (A)	1995 (1E)
Valor afegit brut	8 830 841	9 676 219	10 394 441	10 740 642	11 479 118	12 485 404
agricultura	175 172	149 971	154 144	151 746	174 287	176 499
indústria	3 098 566	3 237 741	3 316 334	3 272 559	3 506 074	3 889 192
construcció	746 217	864 692	864 718	836 401	846 949	934 587
serveis	4 810 886	5 423 815	6 059 245	6 479 936	6 951 807	7 485 126
IVA i impostos s/ importacions	564 460	617 178	693 268	613 627	684 028	731 068
Producte interior brut pm	9 395 301	10 293 397	11 087 709	11 354 269	12 163 146	13 216 472

Font.

Valor afegit brut sectorial: 1990-1991. Contabilidad regional de España. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.

Reste de variables: Institut d'Estadística de Catalunya.

2.2.2 Producte interior brut a preus de mercat. Per branques d'activitat. Taxes de variació a preus constants (*).

Tant per cent

	1990	1991	1992 (P)	1993 (P)	1994 (A)	1995 (1E)
Valor afegit brut	3,8	2,4	1,1	-1,5	3,2	3,8
agricultura	-4,8	-4,3	24,4	-6,2	0,2	-6,8
indústria	2,2	0,3	-1,0	-3,1	4,6	5,3
construcció	9,0	6,5	-3,5	-6,6	-0,3	6,0
serveis	4,7	3,5	2,4	0,5	2,9	2,8
IVA i impostos s/ importacions	2,8	4,0	0,3	-6,6	1,0	4,0
Producte interior brut pm	3,8	2,5	1,0	-1,8	3,1	3,8

Font. Institut d'Estadística de Catalunya.

(P) Provisional.

(A) Avanç.

(1E) Primera estimació.

(*) La informació a preus constants s'ha calculat a partir dels deflactors presentats en la taula 5.2.2.

2.3.1 Valor afegit brut a preus de mercat. Per rendes distribuïdes i branques d'activitat. Valors a preus corrents (*).

Milions de pessetes

	1990	1991	1992 (P)	1993 (P)	1994 (A)	1995 (1E)
Remuneració d'assalariats	28 723	32 096	33 328	31 114	38 878	37 137
Excedent brut d'explotació	157 322	131 327	132 861	139 711	156 863	139 361
Impostos nets de subvencions	-10 873	-13 452	-12 045	-19 079	-21 454	:
VAB pm de l'agricultura	175 172	149 971	154 144	151 746	174 287	176 499
Remuneració d'assalariats	1 626 407	1 701 724	1 764 792	1 735 259	1 678 731	1 756 031
Excedent brut d'explotació	1 372 862	1 429 660	1 412 830	1 358 535	1 634 074	2 133 161
Impostos nets de subvencions	99 297	106 357	138 713	178 765	193 269	:
VAB pm de la indústria	3 098 566	3 237 741	3 316 334	3 272 559	3 506 074	3 889 192
Remuneració d'assalariats	414 302	490 181	502 509	477 707	471 396	514 699
Excedent brut d'explotació	311 591	344 833	329 203	326 648	345 918	419 888
Impostos nets de subvencions	20 324	29 678	33 006	32 046	29 635	:
VAB pm de la construcció	746 217	864 692	864 718	836 401	846 949	934 587
Remuneració d'assalariats	2 359 124	2 693 539	2 938 023	3 065 652	3 266 416	3 494 974
Excedent brut d'explotació	2 430 852	2 729 680	3 108 953	3 444 222	3 706 366	3 990 152
Impostos nets de subvencions	20 910	596	12 269	-29 937	-20 975	:
VAB pm dels serveis	4 810 886	5 423 815	6 059 245	6 479 936	6 951 807	7 485 126
Remuneració d'assalariats	4 428 556	4 917 540	5 238 652	5 309 732	5 455 421	5 802 842
Excedent brut d'explotació	4 272 627	4 635 500	4 983 846	5 269 115	5 843 222	6 682 562
Impostos nets de subvencions	129 658	123 179	171 943	161 795	180 475	:
VAB pm de Catalunya	8 830 841	9 676 219	10 394 441	10 740 642	11 479 118	12 485 404

Font.

Valor afegit brut pm i remuneració d'assalariats:

1990-1991. Contabilidad regional de España. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.

1992-1995. Institut d'Estadística de Catalunya.

Impostos nets de subvencions: Contabilidad regional de España. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.

(P) Provisional.

(A) Avanç.

(1E) Primera estimació.

(*) L'excedent brut d'explotació de l'any 1995 inclou els impostos lligats a la producció nets de subvencions.

2.3.2 Valor afegit brut a preus de mercat. Per rendes distribuïdes i branques d'activitat. Estructura percentual (*).

Tant per cent

	1990	1991	1992 (P)	1993 (P)	1994 (A)	1995 (1E)
Remuneració d'assalariats	16,4	21,4	21,6	20,5	22,3	21,0
Excedent brut d'explotació	89,8	87,6	86,2	92,1	90,0	79,0
Impostos nets de subvencions	-6,2	-9,0	-7,8	-12,6	-12,3	:
VAB pm de l'agricultura	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Remuneració d'assalariats	52,5	52,6	53,2	53,0	47,9	45,2
Excedent brut d'explotació	44,3	44,2	42,6	41,5	46,6	54,8
Impostos nets de subvencions	3,2	3,3	4,2	5,5	5,5	:
VAB pm de la indústria	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Remuneració d'assalariats	55,5	56,7	58,1	57,1	55,7	55,1
Excedent brut d'explotació	41,8	39,9	38,1	39,1	40,8	44,9
Impostos nets de subvencions	2,7	3,4	3,8	3,8	3,5	:
VAB pm de la construcció	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Remuneració d'assalariats	49,0	49,7	48,5	47,3	47,0	46,7
Excedent brut d'explotació	50,5	50,3	51,3	53,2	53,3	53,3
Impostos nets de subvencions	0,4	0,0	0,2	-0,5	-0,3	:
VAB pm dels serveis	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Remuneració d'assalariats	50,1	50,8	50,4	49,4	47,5	46,5
Excedent brut d'explotació	48,4	47,9	47,9	49,1	50,9	53,5
Impostos nets de subvencions	1,5	1,3	1,7	1,5	1,6	:
VAB pm de Catalunya	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font.

Valor afegit brut pm i remuneració d'assalariats:

1990-1991. Contabilidad regional de España. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.

1992-1995. Institut d'Estadística de Catalunya.

Impostos nets de subvencions: Contabilidad regional de España. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.

(P) Provisional.

(A) Avanç.

(1E) Primera estimació.

(*) L'excedent brut d'explotació de l'any 1995 inclou els impostos lligats a la producció nets de subvencions.

2.4.1 Valor afegit brut a preus de mercat per ocupat. Per branques d'activitat.

Valors a preus corrents.

Milers de pessetes

	1990	1991	1992 (P)	1993 (P)	1994 (A)	1995 (1E)
Agricultura	2 117,2	1 842,6	1 944,4	2 210,7	2 430,4	2 360,2
Indústria	4 000,2	4 371,9	4 751,6	5 118,1	5 865,1	6 339,3
Construcció	3 915,7	4 204,4	4 358,5	4 669,9	5 060,4	5 261,4
Serveis	4 204,6	4 537,5	5 101,7	5 566,6	5 717,6	5 932,5
Total	4 028,5	4 352,8	4 804,9	5 236,2	5 592,1	5 868,2

2.4.2 Valor afegit brut a preus de mercat per ocupat. Per branques d'activitat.

Índex total Catalunya = 100.

	1990	1991	1992 (P)	1993 (P)	1994 (A)	1995 (1E)
Agricultura	52,6	42,3	40,5	42,2	43,5	40,2
Indústria	99,3	100,4	98,9	97,7	104,9	108,0
Construcció	97,2	96,6	90,7	89,2	90,5	89,7
Serveis	104,4	104,2	106,2	106,3	102,2	101,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

2.4.3 Valor afegit brut a preus de mercat per ocupat. Per branques d'activitat.

Taxes de variació a preus constants (*).

Tant per cent

	1990	1991	1992 (P)	1993 (P)	1994 (A)	1995 (1E)
Agricultura	9,5	-2,7	27,8	8,3	-4,1	-10,7
Indústria	-0,7	5,0	5,1	5,8	11,9	2,6
Construcció	1,7	-1,3	0,0	3,4	6,7	-0,1
Serveis	-0,7	-0,9	3,0	2,5	-1,5	-0,9
Total	0,0	1,0	3,8	3,8	3,1	0,1

Font.

Valor afegit brut:

1990-1991. Contabilidad regional de España. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.

1992-1995. Institut d'Estadística de Catalunya.

Ocupació: Enquesta de població activa. Instituto Nacional de Estadística.

(P) Provisional.

(A) Avanç.

(1E) Primera estimació.

(*) La informació a preus constants s'ha calculat a partir dels deflactors presentats en la taula 5.2.2.

3. Macromagnituds: renda bruta disponible i consum de les famílies

3.1.1 Renda bruta disponible i consum de les famílies. Valors a preus corrents.

Milions de pessetes

	1990	1991	1992 (P)	1993 (P)	1994 (A)	1995 (1E)
Renda bruta disponible familiar	6 266 365	6 963 563	7 432 623	7 985 268	8 311 641	9 053 178
Consum privat	5 584 994	6 212 032	6 787 319	7 035 644	7 437 458	7 922 142
consum alimentari	1 246 763	1 333 770	1 380 968	1 390 645	1 486 535	1 593 642
consum no alimentari	4 338 231	4 878 262	5 406 351	5 644 998	5 950 924	6 328 500
Taxa mitjana de consum (%)	89,1	89,2	91,3	88,1	89,5	87,5

3.1.2 Renda bruta disponible i consum de les famílies. Índex base 1986 = 100.

	1990	1991	1992 (P)	1993 (P)	1994 (A)	1995 (1E)
Renda bruta disponible familiar	160,5	178,3	190,3	204,5	212,9	231,8
Consum privat	154,9	172,3	188,3	195,2	206,3	219,8
consum alimentari	133,1	142,4	147,5	148,5	158,7	170,2
consum no alimentari	162,6	182,9	202,6	211,6	223,1	237,2

3.1.3 Renda bruta disponible i consum de les famílies. Taxes de variació a preus constants (*).

Tant per cent

	1990	1991	1992 (P)	1993 (P)	1994 (A)	1995 (1E)
Renda bruta disponible familiar	9,8	4,3	0,0	2,1	-0,4	4,2
Consum privat	3,9	3,9	1,8	-2,1	1,1	1,9
consum alimentari	2,5	3,0	-0,3	-1,3	1,1	2,0
consum no alimentari	4,4	4,1	2,4	-2,3	1,1	1,9

Font.

Renda bruta disponible de les famílies i consum:

1990-1991. Contabilidad regional de España. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.

1992-1995. Institut d'Estadística de Catalunya.

(P) Provisional.

(A) Avanç.

(1E) Primera estimació.

(* La renda bruta disponible familiar a preus constants s'ha calculat a partir de l'índex de preus al consum per a Catalunya. El consum privat a preus constants s'ha calculat a partir dels deflactors presentats en la taula 5.2.1.

3.2.1 Renda bruta disponible de les famílies. Per principals components. Valors a preus corrents.

Milions de pessetes

	1990	1991	1992 (P)	1993 (P)	1994 (A)	1995 (1E)
Remuneració d'assalariats	4 394 775	4 837 951	5 130 458	5 195 542	5 331 948	5 667 754
Excedent brut d'explotació	2 424 478	2 711 566	2 950 377	3 174 798	3 489 710	3 828 220
Prestacions socials	1 327 871	1 547 602	1 755 261	2 013 185	2 058 825	2 081 489
jubilació Seguretat Social	365 350	414 722	460 087	513 926	574 021	631 566
desocupació	208 983	273 302	314 937	383 352	388 770	303 175
altres prestacions socials	753 538	859 578	980 237	1 115 907	1 096 034	1 146 748
Interessos efectius nets	378 291	430 247	481 002	524 882	474 636	632 870
Cotitzacions socials reals	-1 206 591	-1 342 597	-1 470 181	-1 537 891	-1 619 762	-1 659 244
Impostos sobre renda i patrimoni	-927 737	-1 065 418	-1 265 805	-1 241 212	-1 308 126	-1 381 079
Altres components	-124 722	-155 788	-148 489	-144 036	-115 590	-116 832
Renda bruta disponible familiar	6 266 365	6 963 563	7 432 623	7 985 268	8 311 641	9 053 178

3.2.2 Renda bruta disponible de les famílies. Per principals components. Ponderació de components.

Tant per cent

	1990	1991	1992 (P)	1993 (P)	1994 (A)	1995 (1E)
Remuneració d'assalariats	70,1	69,5	69,0	65,1	64,2	62,6
Excedent brut d'explotació	38,7	38,9	39,7	39,8	42,0	42,3
Prestacions socials	21,2	22,2	23,6	25,2	24,8	23,0
jubilació Seguretat Social	5,8	6,0	6,2	6,4	6,9	7,0
desocupació	3,3	3,9	4,2	4,8	4,7	3,3
altres prestacions socials	12,0	12,3	13,2	14,0	13,2	12,7
Interessos efectius nets	6,0	6,2	6,5	6,6	5,7	7,0
Cotitzacions socials reals	-19,3	-19,3	-19,8	-19,3	-19,5	-18,3
Impostos sobre renda i patrimoni	-14,8	-15,3	-17,0	-15,5	-15,7	-15,3
Altres components	-2,0	-2,2	-2,0	-1,8	-1,4	-1,3
Renda bruta disponible familiar	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font. 1990-1991. Contabilidad regional de España. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.
1992-1995. Institut d'Estadística de Catalunya.

(P) Provisional.

(A) Avanç.

(1E) Primera estimació.

3.3.1 Renda bruta disponible i consum de les famílies per càpita.

Valors a preus corrents.

Milers de pessetes

	1990	1991	1992 (P)	1993 (P)	1994 (A)	1995 (1E)
Renda bruta disponible per càpita	1 035,7	1 146,9	1 220,5	1 310,1	1 362,8	1 484,9
Consum per càpita	923,1	1 023,2	1 114,5	1 154,3	1 219,5	1 299,4
consum alimentari per càpita	206,1	219,7	226,8	228,1	243,7	261,4
consum no alimentari per càpita	717,0	803,5	887,7	926,1	975,7	1038,0

3.3.2 Renda bruta disponible i consum de les famílies per càpita.

Índex base 1986 = 100.

	1990	1991	1992 (P)	1993 (P)	1994 (A)	1995 (1E)
Renda bruta disponible per càpita	158,8	175,8	187,1	200,8	208,9	227,7
Consum per càpita	153,3	169,9	185,1	191,7	202,5	215,8
consum alimentari per càpita	131,7	140,4	145,0	145,8	155,8	167,1
consum no alimentari per càpita	160,9	180,3	199,2	207,8	219,0	232,9

3.3.3 Renda bruta disponible i consum de les famílies per càpita.

Taxes de variació a preus constants (*).

Tant per cent

	1990	1991	1992 (P)	1993 (P)	1994 (A)	1995 (1E)
Renda bruta disponible per càpita	9,5	3,9	-0,3	2,0	-0,5	4,2
Consum per càpita	3,7	3,5	1,5	-2,1	1,0	1,9
consum alimentari per càpita	2,3	2,7	-0,6	-1,4	1,0	2,1
consum no alimentari per càpita	4,1	3,8	2,0	-2,3	1,1	1,9

Font.

Renda bruta disponible de les famílies i consum:

1990-1991. Contabilidad regional de España. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.

1992-1995. Institut d'Estadística de Catalunya.

Població: Institut d'Estadística de Catalunya.

(P) Provisional.

(A) Avanç.

(1E) Primera estimació.

(*) La renda bruta disponible familiar a preus constants s'ha calculat a partir de l'índex de preus al consum per a Catalunya. El consum privat a preus constants s'ha calculat a partir dels deflactors presentats en la taula 5.2.1.

4. Mercat de treball

4.1.1 Població en relació amb l'activitat. Valors absoluts (*).

Milers de persones

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Població de dret	6 050,3	6 071,4	6 090,0	6 095,3	6 098,9	6 096,8
Població activa	2 510,5	2 533,0	2 503,5	2 545,6	2 605,1	2 655,2
Població ocupada	2 192,1	2 223,0	2 163,3	2 051,2	2 052,7	2 127,6
Població assalariada	1 741,5	1 747,1	1 666,7	1 597,6	1 603,4	1 633,1
Població desocupada	318,4	310,1	340,2	494,4	552,4	527,6

4.1.2 Població en relació amb l'activitat. Taxes significatives.

Tant per cent

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Taxa d'activitat (1)	52,7	52,5	51,4	51,8	52,3	52,5
Taxa d'ocupació (2)	46,0	46,1	44,4	41,7	41,2	42,1
Taxa salarització (3)	79,4	78,6	77,0	77,9	78,1	76,8
Taxa d'atur (4)	12,7	12,2	13,6	19,4	21,2	19,9

4.1.3 Població en relació amb l'activitat. Taxes de variació.

Tant per cent

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Població de dret	0,2	0,3	0,3	0,1	0,1	0,0
Població activa	1,9	0,9	-1,2	1,7	2,3	1,9
Població ocupada	3,8	1,4	-2,7	-5,2	0,1	3,6
Població assalariada	5,2	0,3	-4,6	-4,1	0,4	1,9
Població desocupada	-9,5	-2,6	9,7	45,3	11,7	-4,5

Font.

Població de dret: Institut d'Estadística de Catalunya.

Altres variables: Mercat de treball. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa. Institut d'Estadística de Catalunya.

(*) Mitjanes anuals a partir dels resultats trimestrals, a excepció de Població de dret.

(1) Població activa / (població \geq 16 anys).

(2) Població ocupada / (població \geq 16 anys).

(3) Població assalariada / població ocupada.

(4) Població desocupada / població activa.

4.2.1 Població ocupada. Per branques d'activitat. Valors absoluts (*).

Milers de persones

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Agricultura	82,7	81,4	79,3	68,6	71,7	74,8
Indústria	774,6	740,6	697,9	639,4	597,8	613,5
Construcció	190,6	205,7	198,4	179,1	167,4	177,6
Serveis	1 144,2	1 195,3	1 187,7	1 164,1	1 215,9	1 261,7
Total	2 192,1	2 223,0	2 163,3	2 051,2	2 052,7	2 127,6

4.2.2 Població ocupada. Per branques d'activitat. Estructura percentual.

Tant per cent

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Agricultura	3,8	3,7	3,7	3,3	3,5	3,5
Indústria	35,3	33,3	32,3	31,2	29,1	28,8
Construcció	8,7	9,3	9,2	8,7	8,2	8,3
Serveis	52,2	53,8	54,9	56,7	59,2	59,3
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

4.2.3 Població ocupada. Per branques d'activitat. Taxes de variació.

Tant per cent

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Agricultura	-13,0	-1,6	-2,6	-13,4	4,5	4,3
Indústria	2,9	-4,4	-5,8	-8,4	-6,5	2,6
Construcció	7,2	7,9	-3,5	-9,7	-6,6	6,1
Serveis	5,4	4,5	-0,6	-2,0	4,4	3,8
Total	3,8	1,4	-2,7	-5,2	0,1	3,6

Font. Mercat de treball. Ampliació dels resultats anuals de l'enquesta de població activa. Institut d'Estadística de Catalunya.

(*) Mitjanes anuals a partir dels resultats trimestrals.

4.3.1 Població assalariada. Per branques d'activitat. Valors absoluts (*).

Milers de persones

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Agricultura	19,4	22,5	21,3	18,7	22,3	20,5
Indústria	702,5	671,0	629,2	579,9	532,1	534,3
Construcció	145,6	155,1	145,2	127,3	119,3	127,3
Serveis	874,0	898,5	871,0	871,7	929,7	951,0
Total	1 741,5	1 747,1	1 666,7	1 597,6	1 603,4	1 633,1

4.3.2 Població assalariada. Per branques d'activitat. Taxes de salarització (**).

Tant per cent

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Agricultura	23,5	27,6	26,9	27,2	31,1	27,3
Indústria	90,7	90,6	90,1	90,7	89,0	87,1
Construcció	76,4	75,4	73,2	71,1	71,3	71,7
Serveis	76,4	75,2	73,3	74,9	76,5	75,4
Total	79,4	78,6	77,0	77,9	78,1	76,8

4.3.3 Població assalariada. Per branques d'activitat. Taxes de variació.

Tant per cent

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Agricultura	-10,1	15,7	-5,0	-12,4	19,2	-8,2
Indústria	2,2	-4,5	-6,2	-7,8	-8,2	0,4
Construcció	6,4	6,6	-6,4	-12,3	-6,2	6,7
Serveis	7,9	2,8	-3,1	0,1	6,6	2,3
Total	5,2	0,3	-4,6	-4,1	0,4	1,9

Font. Mercat de treball. Ampliació dels resultats anuals de l'enquesta de població activa. Institut d'Estadística de Catalunya.

(*) Mitjanes anuals a partir dels resultats trimestrals.

(**) Taxa de salarització = població assalariada / població ocupada.

4.4.1 Població assalariada. Per tipus de contracte. Valors absoluts (*) (**).

Milers de persones

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Amb contracte indefinit	1 179,0	1 139,2	1 098,6	1 073,0	1 049,8	1 066,1
Amb contracte temporal	561,6	607,1	567,6	524,5	553,6	566,8
Total	1 741,5	1 747,1	1 666,7	1 597,6	1 603,4	1 633,1

4.4.2 Població assalariada. Per tipus de contracte. Estructura percentual.

Tant per cent

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Amb contracte indefinit	67,7	65,2	65,9	67,2	65,5	65,3
Amb contracte temporal	32,2	34,7	34,1	32,8	34,5	34,7
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

4.4.3 Població assalariada. Per tipus de contracte. Taxes de variació.

Tant per cent

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Amb contracte indefinit	-2,5	-3,4	-3,6	-2,3	-2,2	1,6
Amb contracte temporal	26,3	8,1	-6,5	-7,6	5,5	2,4
Total	5,2	0,3	-4,6	-4,1	0,4	1,9

Font. Mercat de treball. Ampliació dels resultats anuals de l'enquesta de població activa. Institut d'Estadística de Catalunya.

(*) Mitjanes anuals a partir dels resultats trimestrals.

(**) El total de població assalariada inclou els no classificats. Per aquest motiu Població assalariada no coincideix amb l'agregació d'ambdós tipus de contractació.

4.5.1 Població assalariada. Per sector contractant. Valors absoluts (*).

Milers de persones

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Sector privat	1 490,1	1 491,4	1 415,6	1 352,9	1 351,5	1 384,5
Sector públic	251,4	255,8	251,1	244,7	252,0	248,6
Total	1 741,5	1 747,2	1 666,7	1 597,6	1 603,4	1 633,1

4.5.2 Població assalariada. Per sector contractant. Estructura percentual.

Tant per cent

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Sector privat	85,6	85,4	84,9	84,7	84,3	84,8
Sector públic	14,4	14,6	15,1	15,3	15,7	15,2
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

4.5.3 Població assalariada. Per sector contractant. Taxes de variació.

Tant per cent

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Sector privat	4,4	0,1	-5,1	-4,4	-0,1	2,4
Sector públic	9,9	1,8	-1,8	-2,5	3,0	-1,3
Total	5,2	0,3	-4,6	-4,1	0,4	1,9

Font. Mercat de treball, Ampliació dels resultats anuals de l'enquesta de població activa. Institut d'Estadística de Catalunya.

(*) Mitjanes anuals a partir dels resultats trimestrals.

5. Preus i salaris

5.1.1 Índex de preus al Consum. General i per grups. Taxes de variació de la mitjana anual.

Tant per cent

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Alimentació	6,9	4,0	3,6	1,9	5,5	5,1
Vestit i calçat	5,4	4,9	4,4	3,8	2,3	2,3
Habitatge	10,6	7,6	10,7	6,6	3,8	4,9
Parament de la llar	5,8	6,3	4,7	5,2	2,4	3,5
Serveis mèdics	9,1	15,5	11,1	7,1	3,7	4,2
Transports	8,4	9,4	8,4	8,9	5,9	5,7
Cultura	5,8	6,1	7,1	6,2	4,7	4,2
Altres despeses	8,8	9,5	9,8	7,2	4,4	4,3
Índex general	7,7	6,6	6,7	5,2	4,5	4,6

Font. Índex de preus al consum. Base 1992. Instituto Nacional de Estadística.

5.1.2 Índex de preus de productes industrials. Taxes de variació.

Tant per cent

	1993	1994	1995
Índex general	1,8	3,6	7,5
béns de consum	2,5	3,1	4,7
béns intermedis	0,8	5,5	13,8
béns de capital	1,0	1,7	4,9

Font. Institut d'Estadística de Catalunya.

5.1.3 Deflactor del comerç amb l'estranger. Índex base 1988 = 100.

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Exportacions	101,8	102,3	102,1	107,1	110,5	117,1
Importacions	97,7	97,2	96,7	101,7	107,4	111,8

Font. Institut d'Estadística de Catalunya. Elaboració pròpia a partir d'informació del Departament de Duanes.

5.2.1 Deflactor del producte interior brut a preus de mercat. Per components de la demanda. Índex base 1986 = 100.

	1990	1991	1992 (P)	1993 (P)	1994 (A)	1995 (1E)
Consum privat	127,0	136,0	146,0	154,5	161,6	168,9
Consum públic	126,1	135,7	148,3	153,6	156,9	163,6
Formació bruta de capital (1)	124,2	131,3	134,0	141,1	146,9	154,2
béns d'equipament	114,0	116,6	118,6	125,1	131,8	140,1
construcció	134,0	143,7	147,3	152,6	158,4	165,9
Exportacions de béns i serveis	112,0	115,1	117,4	122,9	127,0	133,2
Importacions de béns i serveis	106,4	107,7	109,5	116,8	124,0	130,0
Producte interior brut pm	131,6	140,6	150,0	156,5	162,6	170,3

Font. Institut d'Estadística de Catalunya.

(1) Inclou la variació d'existències.

5.2.2 Deflactor del producte interior brut a preus de mercat. Per branques d'activitat. Índex base 1986 = 100.

	1990	1991	1992 (P)	1993 (P)	1994 (A)	1995 (1E)
Valor afegit brut	131,5	140,7	149,6	156,9	162,5	170,4
agricultura	132,5	118,5	97,9	102,8	117,8	128,0
indústria	122,9	128,0	132,4	134,8	138,1	145,4
construcció	135,9	147,9	153,3	158,8	161,3	167,9
serveis	136,9	149,1	162,7	173,2	180,5	189,0
IVA i impostos s/ importacions	133,1	140,0	156,8	148,6	164,0	168,5
Producte interior brut pm	131,6	140,6	150,0	156,5	162,6	170,3

Font. Institut d'Estadística de Catalunya.

(P) Provisional.

(A) Avanç.

(1E) Primera estimació.

5.3.1 Salaris per ocupat. Per branques d'activitat. Valors absoluts.

Milers de pessetes

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Indústria	1 831,6	2 022,2	2 180,8	2 346,8	2 490,4	2 648,8
Construcció	1 452,8	1 632,9	1 631,8	1 896,7	1 977,1	2 000,6
Serveis	1 892,3	1 969,4	2 067,5	2 205,1	2 244,2	2 330,4
Total	1 813,3	1 965,6	2 079,0	2 243,5	2 340,2	2 460,0

Font. Enquesta de salaris. Instituto Nacional de Estadística.

5.3.2 Salaris pactats en convenis col·lectius. Per branques d'activitat. Taxes de variació.

Tant per cent

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Agricultura	8,3	7,3	7,2	5,1	3,6	4,1
Indústria	8,0	7,3	7,3	6,0	3,3	4,0
Construcció	8,7	8,3	6,9	6,3	5,1	4,0
Serveis	8,1	7,9	7,2	5,2	3,8	3,6
Total	8,2	7,7	7,2	5,6	3,8	3,8

Font. Departament de Treball. Generalitat de Catalunya.

6. Sector exterior

6.1.1 Comerç amb l'estranger. Per grups de destinació. Valors a preus corrents (*).

Milions de pessetes

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Béns de consum	414 813	479 604	558 757	667 345	856 924	1 029 598
Béns intermedis	745 681	793 393	863 252	1 006 028	1 261 119	1 549 672
productes energètics	31 407	33 110	30 752	33 867	23 807	36 228
altres béns intermedis	714 274	760 283	832 500	972 161	1 237 312	1 513 444
Béns de capital	167 726	170 301	211 773	234 700	304 475	356 913
Total exportacions	1 336 683	1 460 446	1 651 587	1 908 773	2 422 918	2 946 868
Béns de consum	572 392	718 492	871 371	823 970	950 249	1 031 339
Béns intermedis	1 638 534	1 699 881	1 750 747	1 807 718	2 300 831	2 720 983
productes energètics	208 988	183 644	192 665	190 625	231 896	213 913
altres béns intermedis	1 429 546	1 516 237	1 558 082	1 617 093	2 068 935	2 507 070
Béns de capital	489 969	515 094	496 978	418 562	443 272	524 152
Total importacions	2 701 338	2 933 496	3 119 112	3 050 425	3 695 314	4 277 112

6.1.2 Comerç amb l'estranger. Per grups de destinació. Estructura percentual (*).

Tant per cent

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Béns de consum	31,0	32,8	33,8	35,0	35,4	34,9
Béns intermedis	55,8	54,3	52,3	52,7	52,0	52,6
productes energètics	2,3	2,3	1,9	1,8	1,0	1,2
altres béns intermedis	53,4	52,1	50,4	50,9	51,1	51,4
Béns de capital	12,5	11,7	12,8	12,3	12,6	12,1
Total exportacions	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Béns de consum	21,2	24,5	27,9	27,0	25,7	24,1
Béns intermedis	60,7	57,9	56,1	59,3	62,3	63,6
productes energètics	7,7	6,3	6,2	6,2	6,3	5,0
altres béns intermedis	52,9	51,7	50,0	53,0	56,0	58,6
Béns de capital	18,1	17,6	15,9	13,7	12,0	12,3
Total importacions	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font. Comerç amb l'estranger. Institut d'Estadística de Catalunya.

(*) La diferència entre total importacions / exportacions i la suma dels grups de productes prové dels productes no classificats.

6.2.1 Comerç amb l'estranger. Per àrees geogràfiques.

Valors a preus corrents (*).

Milions de pessetes

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Unió Europea-15	979 861	1 071 066	1 210 374	1 326 900	1 694 326	2 089 080
Resta d'Europa	80 439	92 512	96 563	130 453	146 240	185 408
Resta del món	276 383	296 868	344 650	451 420	582 352	672 380
Total exportacions	1 336 683	1 460 446	1 651 587	1 908 773	2 422 918	2 946 868
Unió Europea-15	1 782 787	1 928 726	2 050 082	2 006 008	2 439 105	2 860 829
Resta d'Europa	120 547	124 721	127 474	143 244	187 874	205 413
Resta del món	798 004	880 049	941 556	901 173	1 068 335	1 210 870
Total importacions	2 701 338	2 933 496	3 119 112	3 050 425	3 695 314	4 277 112

6.2.2 Comerç amb l'estranger. Per àrees geogràfiques.

Estructura percentual (*).

Tant per cent

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Unió Europea-15	73,3	73,3	73,3	69,5	69,9	70,9
Resta d'Europa	6,0	6,3	5,8	6,8	6,0	6,3
Resta del món	20,7	20,3	20,9	23,6	24,0	22,8
Total exportacions	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Unió Europea-15	66,0	65,7	65,7	65,8	66,0	66,9
Resta d'Europa	4,5	4,3	4,1	4,7	5,1	4,8
Resta del món	29,5	30,0	30,2	29,5	28,9	28,3
Total importacions	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font. Comerç amb l'estranger. Institut d'Estadística de Catalunya.

(*) La diferència entre total exportacions / importacions i la suma de la classificació per àrees geogràfiques prové dels productes no classificats territorialment.

6.3.1 Comerç amb l'estranger. Per seccions i principals subseccions CCAE-93.

Valors a preus corrents.

Milions de pessetes

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Agricultura i ramaderia	17 812	20 332	20 399	30 526	48 074	55 635
Pesca	2 181	1 788	1 706	1 766	2 990	3 609
Indústries extractives	1 310	1 647	1 632	2 375	2 526	3 158
Indústries manufactureres	1 303 196	1 428 737	1 614 349	1 866 294	2 350 242	2 862 942
indústries de l'alimentació, begudes i tabac	97 954	102 721	111 124	151 871	198 565	234 888
indústries tèxtils i de la confecció	156 429	167 007	178 219	203 363	247 591	302 102
indústries químiques	238 372	246 194	268 173	323 787	399 087	482 675
indústries de la construcció de maquinària	146 993	172 691	172 554	188 311	233 158	268 836
fabricació de material de transport	227 716	275 041	363 011	390 937	514 334	615 940
No classificats	12 187	7 940	13 500	7 815	19 088	21 524
Total exportacions	1 336 683	1 460 446	1 651 587	1 908 773	2 422 918	2 946 868
Agricultura i ramaderia	162 194	167 006	161 192	168 277	227 124	266 446
Pesca	9 876	11 291	12 598	14 716	16 880	18 185
Indústries extractives	163 484	157 518	158 866	157 783	176 746	161 010
Indústries manufactureres	2 355 951	2 589 273	2 777 944	2 688 909	3 259 358	3 818 229
indústries de l'alimentació, begudes i tabac	180 316	204 169	222 264	252 708	321 577	383 002
indústries tèxtils i de la confecció	153 857	202 553	240 315	206 190	250 400	275 712
indústries químiques	508 984	527 520	559 704	586 550	753 985	902 522
indústries de la construcció de maquinària	360 758	377 069	365 652	296 759	321 642	399 860
fabricació de material de transport	191 201	224 203	295 261	381 575	381 208	390 488
No classificats	9 829	8 408	8 517	20 742	15 207	13 244
Total importacions	2 701 338	2 933 496	3 119 112	3 050 425	3 695 314	4 277 112

Font. Comerç amb l'estranger. Institut d'Estadística de Catalunya.

6.3.2 Comerç amb l'estranger. Per seccions i principals subseccions CCAE-93. Estructura percentual.

Tant per cent

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Agricultura i ramaderia	1,3	1,4	1,2	1,6	2,0	1,9
Pesca	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Indústries extractives	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Indústries manufactureres	97,5	97,8	97,7	97,8	97,0	97,2
indústries de l'alimentació, begudes i tabac	7,3	7,0	6,7	8,0	8,2	8,0
indústries tèxtils i de la confecció	11,7	11,4	10,8	10,7	10,2	10,3
indústries químiques	17,8	16,9	16,2	17,0	16,5	16,4
indústries de la construcció de maquinària	11,0	11,8	10,4	9,9	9,6	9,1
fabricació de material de transport	17,0	18,8	22,0	20,5	21,2	20,9
No classificats	0,9	0,5	0,8	0,4	0,8	0,7
Total exportacions	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Agricultura i ramaderia	6,0	5,7	5,2	5,5	6,1	6,2
Pesca	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,4
Indústries extractives	6,1	5,4	5,1	5,2	4,8	3,8
Indústries manufactureres	87,2	88,3	89,1	88,1	88,2	89,3
indústries de l'alimentació, begudes i tabac	6,7	7,0	7,1	8,3	8,7	9,0
indústries tèxtils i de la confecció	5,7	6,9	7,7	6,8	6,8	6,4
indústries químiques	18,8	18,0	17,9	19,2	20,4	21,1
indústries de la construcció de maquinària	13,4	12,9	11,7	9,7	8,7	9,3
fabricació de material de transport	7,1	7,6	9,5	12,5	10,3	9,1
No classificats	0,4	0,3	0,3	0,7	0,4	0,3
Total importacions	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font. Comerç amb l'estranger. Institut d'Estadística de Catalunya.

6.4.1 Inversió estrangera. Per divisions CNAE-74 i procedència dels inversors. Valors a preus corrents (*).

Milions de pessetes

	1990	1991	1992
Agricultura, ramaderia i pesca	2 906	1 079	1 691
Energia i aigua	90	-	-
Minerals no energètics	89 533	100 265	148 974
Transformació dels metalls	82 755	70 814	48 152
Altres indústries manufactureres	87 164	129 440	121 133
Construcció	6 803	7 735	11 950
Comerç, restauració i reparacions	41 654	59 104	61 867
Transport i comunicacions	4 015	4 711	1 465
Finances, assegurances i lloguers	232 362	595 904	156 458
Altres serveis	575	3 223	1 559
Unió Europea-15	382 694	707 061	372 404
Països Baixos	20 077	422 375	181 921
França	66 989	158 725	52 600
Alemanya	184 702	34 588	43 675
Resta del món	165 163	265 214	180 844
Estats Units d'Amèrica	12 991	15 887	25 231
Japó	10 698	9 134	2 765
Total	547 857	972 275	553 248

6.4.2 Inversió estrangera. Per divisions CNAE-74 i procedència dels inversors. Estructura percentual (*).

Tant per cent

	1990	1991	1992
Agricultura, ramaderia i pesca	0,5	0,1	0,3
Energia i aigua	0,0	0,0	0,0
Minerals no energètics	16,3	10,3	26,9
Transformació dels metalls	15,1	7,3	8,7
Altres indústries manufactureres	15,9	13,3	21,9
Construcció	1,2	0,8	2,2
Comerç, restauració i reparacions	7,6	6,1	11,2
Transport i comunicacions	0,7	0,5	0,3
Finances, assegurances i lloguers	42,4	61,3	28,3
Altres serveis	0,1	0,3	0,3
Unió Europea-15	69,9	72,7	67,3
Països Baixos	3,7	43,4	32,9
França	12,2	16,3	9,5
Alemanya	33,7	3,6	7,9
Resta del món	30,1	27,3	32,7
Estats Units d'Amèrica	2,4	1,6	4,6
Japó	2,0	0,9	0,5
Total	100	100	100

Font. Ministeri d'Economia i Hisenda.

(* Els països considerats són els més importants en termes d'inversió estrangera.

6.4.3 Inversió estrangera. Per seccions CCAE-93 i procedència dels inversors. Valors a preus corrents (*).

Milions de pessetes

	1993	1994	1995 (P)
Agricultura i ramaderia	71	1 916	1 635
Pesca	0	0	0
Indústries extractives	1 183	2 675	348
Indústries manufactureres	315 075	376 535	255 880
Producció i distribució d'electricitat, gas i aigua	1 635	644	0
Construcció	14 263	3 905	12 333
Comerç i reparació de vehicles de motor	40 329	47 278	30 709
Hoteleria	23 066	19 491	3 425
Transports i comunicacions	589	3 224	398
Intermediació financera	43 704	31 601	57 864
Activitats immobiliàries i serveis empresarials	106 184	66 590	75 141
Educació	0	2	0
Activitats sanitàries i serveis socials	0	5 000	0
Altres activitats socials	3 280	11 165	6 163
Unió Europea-15	276 201	411 546	186 363
Països Baixos	71 543	138 327	51 473
França	99 248	77 796	49 594
Alemanya	41 830	118 821	31 288
Resta del món	273 178	158 481	257 534
Estats Units d'Amèrica	29 779	35 321	27 221
Japó	8 133	3 449	607
Total	549 379	570 027	443 897

Font. Ministeri d'Economia i Hisenda.

(P) Provisional.

(*) Els països considerats són els més importants en termes d'inversió estrangera.

6.4.4 Inversió estrangera. Per seccions CCAE-93 i procedència dels inversors. Estructura percentual (*).

Tant per cent

	1993	1994	1995 (P)
Agricultura i ramaderia	0,0	0,3	0,4
Pesca	0,0	0,0	0,0
Indústries extractives	0,2	0,5	0,1
Indústries manufactureres	57,4	66,1	57,6
Producció i distribució d'electricitat, gas i aigua	0,3	0,1	0,0
Construcció	2,6	0,7	2,8
Comerç i reparació de vehicles de motor	7,3	8,3	6,9
Hoteleria	4,2	3,4	0,8
Transports i comunicacions	0,1	0,6	0,1
Intermediació financera	8,0	5,5	13,0
Activitats immobiliàries i serveis empresarials	19,3	11,7	16,9
Educació	0,0	0,0	0,0
Activitats sanitàries i serveis socials	0,0	0,9	0,0
Altres activitats socials	0,6	2,0	1,4
Unió Europea-15	50,3	72,2	42,0
Països Baixos	13,0	24,3	11,6
França	18,1	13,6	11,2
Alemanya	7,6	20,8	7,0
Resta del món	49,7	27,8	58,0
Estats Units d'Amèrica	5,4	6,2	6,1
Japó	1,5	0,6	0,1
Total	100	100	100

Font. Ministeri d'Economia i Hisenda.

(P) Provisional.

(*) Els països considerats són els més importants en termes d'inversió estrangera.

7. Indicadors d'activitat

7.1.1 Índex de producció de productes industrials. Per principals subseccions CNAE-74. Taxes de variació.

Tant per cent

	1993	1994	1995
Índex general	-5,3	10,5	6,2
extracció i transformació de minerals	-2,1	10,8	5,3
indústries químiques	-1,7	14,6	4,6
productes metàl·lics	-10,6	7,3	10,1
maquinària per a la producció i d'oficina	-9,0	16,5	16,6
material elèctric i electrònic	-5,5	14,2	15,5
material de transport	-16,7	22,0	16,6
productes alimentaris, begudes i tabac	2,7	3,3	0,4
indústries tèxtils, cuir i confecció	-10,2	10,6	-0,7
arts gràfiques i edició	-1,1	4,2	-0,3
altres indústries	-4,6	6,3	7,2

Font. Institut d'Estadística de Catalunya.

7.1.2 Índex de producció de productes industrials. Per grups de destinació. Taxes de variació.

Tant per cent

	1993	1994	1995
Índex general	-5,3	10,5	6,2
béns de consum	-3,5	8,7	4,1
béns intermedis	-9,6	15,7	16,7
béns de capital	-5,7	10,6	4,0

Font. Institut d'Estadística de Catalunya.

7.1.3 Indicador de clima industrial. Per grups de destinació. Taxes de variació.

	1993	1994	1995
Indicador de clima industrial	-36	-8	-9
béns de consum	-38	-11	-4
béns intermedis	-39	-6	-11
béns de capital	-33	-8	-9

Font. Departament d'Indústria, Comerç i Turisme.

7.1.4 Valor dels treballs duts a terme per empreses constructors.

Milions de pessetes

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Edificació	506 174	496 537	494 669	470 602	475 843	534 182
habitatges familiars	268 096	275 284	281 617	265 965	280 085	332 810
resta habitatges	238 078	221 253	213 052	204 637	195 758	201 372
Obra civil	320 445	403 771	402 702	348 026	319 937	319 833
Total	826 619	900 308	897 371	818 628	795 780	854 015

Font. Enquesta conjuntural de la indústria de la construcció. Institut d'Estadística de Catalunya i Ministeri de Foment.

7.2.1 Índex de vendes en grans superfícies. Base 1993 = 100.

	1993	1994	1995
Índex general	100,0	103,3	102,7
alimentació	100,0	106,0	104,6
no alimentació	100,0	101,3	101,2
Volum global de vendes (milions de pessetes)	346 741	370 250	376 728
alimentació	148 095	164 978	174 487
no alimentació	198 645	205 272	202 241

Font. Institut d'Estadística de Catalunya.

7.2.2 Viatgers i pernoctacions en establiments hotelers. Per nacionalitats.

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Viatgers	5 229 438	5 347 533	4 973 146	5 056 311	5 617 986	5 999 495
espanyols	2 673 488	2 780 471	2 523 929	2 549 759	2 611 106	2 939 459
estrangers	2 555 950	2 567 062	2 449 217	2 506 552	2 986 075	3 060 036
Pernoctacions	19 090 522	20 669 501	18 596 707	19 277 124	23 059 677	23 436 217
espanyols	7 590 501	8 090 746	7 054 229	7 483 716	7 734 695	8 533 157
estrangers	11 500 021	12 578 755	11 542 478	11 793 408	15 324 982	14 903 060

Font. Instituto Nacional de Estadística.

7.2.3 Trànsit de passatgers i tràfic de mercaderies en ports i aeroports. Per ports i aeroports.

	1992	1993	1994	1995
Total passatgers				
ports	603 666	476 351	673 751	726 821
aeroports	10 026 244	9 654 140	10 296 695	11 313 388
Total mercaderies (t)				
ports	43 730 956	41 933 904	45 261 576	52 055 386
aeroports	72 054	57 478	58 884	68 519

Font. Ministeri de Foment.

8. Macromagnituds de l'economia espanyola

8.1 Principals macromagnituds de l'economia espanyola. Valors absoluts (*).

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Producte interior brut pm (1)	50 145,2	54 927,3	59 081,4	60 905,1	64 616,8	69 722,0
Valor afegit brut pm (1)	47 003,6	51 520,1	55 210,0	57 441,2	60 765,7	65 637,2
Remuneració d'assalariats (1)	23 284,0	25 788,0	27 673,3	28 310,4	28 981,6	30 561,0
VAB pm per ocupat (2)	3 736,7	4 085,8	4 464,6	4 852,5	5 180,3	5 450,7
PIB pm per càpita (2)	1 291,2	1 411,4	1 514,7	1 558,4	1 650,8	1 779,2
Renda disponible de les famílies (1)	34 709,8	38 442,6	41 067,9	43 769,1	45 380,5	49 135,0
Consum privat nacional (1)	31 303,4	34 268,8	37 242,9	38 457,8	40 659,5	43 289,9
Renda disponible per càpita (2)	893,7	987,8	1 052,9	1 119,9	1 159,3	1 253,8
Consum privat per càpita (2)	806,0	880,6	954,8	984,0	1 038,7	1 104,7
Població de dret (3)	38 836,3	38 915,6	39 005,7	39 082,6	39 143,4	39 188,2
Població activa (3)	15 019,9	15 073,1	15 154,8	15 318,8	15 468,2	15 625,4
Població ocupada (3)	12 578,8	12 609,4	12 366,2	11 837,5	11 730,1	12 041,9
Població assalariada (3)	9 273,4	9 372,8	9 076,3	8 685,6	8 626,2	8 942,7
Població desocupada (3)	2 441,2	2 463,7	2 788,5	3 481,3	3 738,1	3 583,5
Índex de preus al consum (4)	89,5	94,8	100,4	105,0	110,0	115,1
Deflactor del PIB pm (5)	128,5	137,7	147,1	153,4	159,4	167,1
Deflactor del VAB pm (5)	128,2	137,5	146,5	153,7	159,1	167,1
Exportacions (1)	5 630,6	6 064,7	6 657,6	7 754,6	9 747,0	11 423,0
Imports (1)	8 898,4	9 636,8	10 204,8	10 131,0	12 306,0	14 318,0

(1) Miliards de pessetes.

(2) Milers de pessetes.

(3) Milers de persones.

(4) Mitjana anual. Índex 1992 = 100.

(5) Índex 1986 = 100.

Font.

Producte interior brut pm, valor afegit brut pm, remuneració d'assalariats, consum privat nacional, renda disponible de les famílies, població de dret, mercat de treball, índex de preus al consum. Instituto Nacional de Estadística.

Comerç exterior: Agència Estatal d'Administració Tributària. Departament de Duanes.

(* El caràcter de les estimacions (definitiu, provisional, avanç o primera estimació) es troba ressenyat en les taules específiques corresponents.

8.2 Principals macromagnituds de l'economia espanyola.

Taxes de variació (*).

Tant per cent

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Producte interior brut pm (1)	3,7	2,3	0,7	-1,2	2,1	3,0
VAB pm per ocupat (1)	1,2	1,9	2,6	3,5	3,2	0,2
PIB pm per càpita (1)	3,6	2,1	0,4	-1,4	1,9	2,8
Consum privat (1)	3,6	2,9	2,1	-2,2	0,8	1,8
Renda disponible per càpita (1)	5,7	4,3	0,6	1,7	-1,1	3,3
Consum privat per càpita (1)	3,5	2,7	1,9	-2,3	0,7	1,6
Producte interior brut pm (2)	8,2	8,3	8,1	8,2	8,0	8,0
PIB pm per ocupat (3)	94,7	101,1	98,7	102,1	100,5	:
PIB pm per càpita (2)	73,8	78,3	76,6	77,6	76,0	77,9
Renda disponible per càpita (4)	70,9	77,2	74,1	:	:	:
Taxa d'activitat (5)	49,4	49,1	48,9	49,0	49,0	49,0
Taxa d'atur (6)	16,3	16,3	18,4	22,7	24,2	22,9
Població ocupada	2,6	0,2	-1,9	-4,3	-0,9	2,7
Població assalariada	4,4	1,1	-3,2	-4,3	-0,7	3,7
Índex de preus al consum	6,7	5,9	5,9	4,6	4,7	4,7
Deflactor del PIB pm (7)	7,3	7,1	6,8	4,3	3,9	4,8
Deflactor del VAB pm (7)	7,7	7,3	6,5	5,0	3,5	5,0
Exportacions (1)	11,7	8,7	8,6	10,8	20,6	10,2
Importacions (1)	9,7	11,3	7,2	-5,7	14,8	11,4
Taxa de cobertura (8)	63,3	62,9	65,2	76,5	79,2	79,8

(1) Taxes de variació a preus constants.

(2) Índex Unió Europea-15 = 100.

(3) Índex Unió Europea-12 = 100.

(4) Índex UE-8 = 100. UE-8 = RFA+Bèlgica+Dinamarca+Espanya+França+Països Baixos+Itàlia+Regne Unit.

(5) Població activa / (població >= 16 anys).

(6) Població desocupada / població activa.

(7) Índex 1986 = 100.

(8) Exportacions / importacions.

Font.

Producte interior brut pm per càpita, valor afegit brut pm, consum privat nacional, renda disponible de les mercat de treball, índex de preus al consum, deflactors: Instituto Nacional de Estadística.

Comerç exterior: Departament de Duanes.

(*) El caràcter de les estimacions (definitiu, provisional, avanç o primera estimació) es troba ressenyat en les taules específiques corresponents.

8.3 Producte interior brut a preus de mercat. Per components de la demanda. Espanya.

Valors a preus corrents.

Miliards de pessetes

	1990	1991	1992 (P)	1993 (P)	1994 (A)	1995 (1E)
Demanda interna	51 840,7	56 655,2	60 724,3	61 275,8	64 525,9	69 587,8
consum privat	31 303,4	34 268,8	37 242,9	38 457,8	40 659,5	43 289,9
consum públic	7 814,6	8 881,9	10 093,1	10 699,7	10 900,2	11 463,8
formació bruta de capital (1)	12 722,7	13 504,5	13 388,3	12 118,3	12 966,2	14 834,1
béns d'equipament	4 458,4	4 483,4	4 419,1	3 861,7	4 121,5	4 837,0
construcció	7 803,0	8 583,1	8 497,1	8 248,3	8 667,3	9 688,2
Saldo exterior	-1 695,5	-1 727,9	-1 642,9	-370,7	90,9	134,2
exportacions de béns i serveis	8 555,1	9 409,4	10 409,8	11 819,5	14 359,3	16 554,7
importacions de béns i serveis	10 250,7	11 137,3	12 052,8	12 190,2	14 268,4	16 420,5
Producte interior brut pm	50 145,2	54 927,3	59 081,4	60 905,1	64 616,8	69 722,0

8.4 Producte interior brut a preus de mercat. Per components de la demanda. Espanya.

Taxes de variació a preus constants.

Tant per cent

	1990	1991	1992 (P)	1993 (P)	1994 (A)	1995 (1E)
Demanda interna	4,8	2,9	1,0	-4,2	1,1	3,2
consum privat	3,6	2,9	2,1	-2,2	0,8	1,8
consum públic	6,6	5,6	4,0	2,3	-0,3	0,9
formació bruta de capital (1)	6,5	1,1	-3,8	-14,0	2,9	9,3
béns d'equipament	1,2	-1,9	-3,4	-17,4	1,2	11,0
construcció	10,4	3,9	-4,7	-6,4	1,5	7,0
Saldo exterior (2)	-1,3	-0,8	-0,4	3,3	1,0	-0,4
exportacions de béns i serveis	3,2	7,9	7,3	8,5	16,2	9,3
importacions de béns i serveis	7,8	9,0	6,9	-5,1	10,4	9,7
Producte interior brut pm	3,7	2,3	0,7	-1,2	2,1	3,0

Font. Contabilidad nacional de España. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.

(1) Inclou la variació d'existències.

(2) Aportació al creixement del producte interior brut.

(P) Provisional.

(A) Avanç.

(1E) Primera estimació.

8.5 Producte interior brut a preus de mercat. Per branques d'activitat. Espanya.

Valors a preus corrents.

Miliards de pessetes

	1990	1991	1992 (P)	1993 (P)	1994 (A)	1995 (1E)
Valor afegit brut	47 003,6	51 520,1	55 210,0	57 441,2	60 765,7	65 637,2
agricultura	2 323,2	2 272,3	2 053,4	2 172,4	2 232,4	2 177,5
indústria	12 945,9	13 839,1	14 267,6	14 183,6	15 102,8	16 752,7
construcció	4 574,3	5 097,5	5 058,3	4 946,3	5 142,3	5 734,5
serveis	27 160,2	30 311,2	33 830,7	36 138,9	38 288,1	40 972,5
IVA i impostos s/ importacions	3 141,6	3 407,2	3 871,4	3 463,9	3 851,2	4 084,8
Producte interior brut pm	50 145,2	54 927,3	59 081,4	60 905,1	64 616,8	69 722,0

Font. Contabilidad nacional de España. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.

8.6 Producte interior brut a preus de mercat. Per branques d'activitat. Espanya.

Taxes de variació a preus constants.

Miliards de pessetes

	1990	1991	1992 (P)	1993 (P)	1994 (A)	1995 (1E)
Valor afegit brut	3,8	2,2	0,6	-0,9	2,2	2,9
agricultura	3,1	-0,3	-2,2	1,3	-6,8	-11,1
indústria	2,0	1,4	-0,6	-3,3	4,6	5,0
construcció	10,2	3,0	-5,3	-5,6	1,2	6,7
serveis	4,0	2,7	2,4	0,6	2,0	2,5
IVA i impostos s/ importacions	2,3	3,6	1,3	-5,5	0,2	4,4
Producte interior brut pm	3,7	2,3	0,7	-1,2	2,1	3,0

Font. Contabilidad nacional de España. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.

8.7 Valor afegit brut a preus de mercat per ocupat. Per branques d'activitat. Espanya.

Índex total Espanya = 100.

	1990	1991	1992 (P)	1993 (P)	1994 (A)	1995 (1E)
Agricultura	41,9	41,3	36,7	37,4	37,4	36,1
Indústria	116,3	117,2	114,0	115,1	117,9	123,6
Construcció	100,3	98,0	94,7	93,6	93,8	92,7
Serveis	105,4	104,5	106,5	106,2	104,9	102,8
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font.

Valor afegit brut: Contabilidad nacional de España. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.

Població ocupada: Enquesta de població activa. Instituto Nacional de Estadística.

(P) Provisional.

(A) Avanç.

(1E) Primera estimació.

8.8 Renda bruta disponible i consum de les famílies. Espanya. Valors a preus corrents.

Miliards de pessetes

	1990	1991	1992 (P)	1993 (P)	1994 (A)	1995 (1E)
Renda bruta disponible de les famílies	34 709,8	38 442,6	41 067,9	43 769,1	45 380,5	49 135,0
Consum privat nacional	31 303,4	34 268,8	37 242,9	38 457,8	40 659,5	43 289,9
consum alimentari	7 025,5	7 407,8	7 781,6	7 952,5	8 422,0	:
consum no alimentari	24 277,8	26 861,0	29 461,3	30 505,2	32 237,6	:
Taxa mitjana de consum (%)	90,2	89,1	90,7	87,9	89,6	88,1

Font.

Renda bruta disponible de les famílies:

1990-1994. Contabilidad nacional de España. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.

1995. Cuentas financieras de la economía española. Banco de España.

Consum: Contabilidad nacional de España. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.

(P) Provisional.

(A) Avanç.

(1E) Primera estimació.

8.9 Població ocupada. Per branques d'activitat. Espanya. Valors absoluts.

Milers de persones

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Agricultura	1 485,5	1 345,1	1 252,7	1 197,9	1 150,9	1 106,1
Indústria	2 978,1	2 890,2	2 804,2	2 539,8	2 473,8	2 486,1
Construcció	1 220,4	1 273,5	1 196,3	1 088,5	1 058,7	1 134,5
Serveis	6 894,8	7 100,7	7 113,0	7 011,4	7 046,8	7 315,2
Total	12 578,8	12 609,4	12 366,2	11 837,5	11 730,1	12 041,9

Font. Enquesta de població activa. Instituto Nacional de Estadística.

8.10 Índex de preus al consum. General i per grups. Espanya. Taxes de variació de la mitjana anual.

Tant per cent

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Alimentació	6,5	3,5	3,7	1,1	5,7	5,3
Vestit i calçat	5,0	5,4	5,1	4,5	2,5	2,8
Habitatge	7,8	7,2	6,5	6,3	4,8	5,7
Parament llar	5,1	5,1	5,4	4,5	2,3	3,3
Serveis mèdics	6,8	9,7	9,8	5,0	4,0	4,2
Transports	7,2	8,5	7,6	7,7	5,9	5,1
Cultura	5,4	6,2	7,6	6,1	4,4	3,9
Altres despeses	8,8	9,0	9,4	7,1	4,5	4,7
Índex general	6,7	5,9	5,9	4,6	4,7	4,7

Font. Índex de preus al consum. Base 1992. Instituto Nacional de Estadística.

8.11 Salaris per ocupat. Per branques d'activitat. Espanya.

Valors absoluts.

Milers de pessetes

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Indústria	1 831,2	1 993,2	2 152,8	2 292,0	2 401,2	2 518,8
Construcció	1 453,2	1 581,6	1 693,2	1 807,2	1 891,2	1 988,4
Serveis	1 815,6	1 936,8	2 072,4	2 198,4	2 289,6	2 376,0
Total	1 772,4	1 906,8	2 050,8	2 180,4	2 284,8	2 388,0

Font. Enquesta de salaris. Instituto Nacional de Estadística.

8.12 Comerç amb l'estranger. Per grups de destinació. Espanya.

Valors a preus corrents.

Miliards de pessetes

	1990	1991	1992	1993	1994	1995 (P)
Béns de consum	2 154,2	2 470,8	2 737,9	3 210,4	4 125,0	4 820,0
Béns intermedis	2 684,6	2 802,2	2 976,5	3 464,7	4 331,0	5 148,0
productes energètics	239,2	155,4	173,2	186,1	174,0	158,0
altres béns intermedis	2 445,4	2 646,8	2 803,3	3 278,6	4 157,0	4 990,0
Béns de capital	756,4	791,7	943,1	1 079,6	1 290,0	1 455,0
Total exportacions	5 630,6	6 064,7	6 657,6	7 754,6	9 747,0	11 423,0
Importacions						
Béns de consum	1 952,3	2 321,7	2 856,3	2 822,6	3 197,0	3 443,0
Béns intermedis	5 080,6	5 341,0	5 513,6	5 734,4	7 174,0	8 636,0
productes energètics	1 038,9	1 033,6	1 002,9	1 061,4	1 144,0	1 176,0
altres béns intermedis	4 041,7	4 307,4	4 510,7	4 673,0	6 030,0	7 460,0
Béns de capital	1 865,0	1 974,0	1 834,8	1 574,1	1 936,0	2 240,0
Total importacions	8 898,4	9 636,8	10 204,8	10 131,0	12 306,0	14 318,0

Font. Boletín estadístico. Banco de España.

(P) Provisional.

9. Macromagnituds de l'economia de la Unió Europea

9.1 Principals macromagnituds econòmiques de la Unió Europea (*). Valors absoluts.

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Producte interior brut pm (1)	5 193,8	5 644,0	5 882,0	5 900,3	6 190,7	6 438,6
Remuneració d'assalariats (1)	2 695,3	2 976,2	3 105,2	3 094,4	3 166,5	:
PIB pm per ocupat (2)(3)	38,9	39,7	42,0	42,7	45,0	46,5
PIB pm per càpita (2)	14,9	15,4	15,9	15,9	16,6	:
Renda disponible familiar (1)(4)	3 352,0	3 542,7	3 720,4	:	:	:
Consum privat nacional (1)	3 135,7	3 474,1	3 651,7	3 688,9	3 835,6	:
Renda disponible per càpita (2)(4)	9,6	9,6	10,1	:	:	:
Consum per càpita (2)	9,0	9,5	9,9	9,9	10,3	:
Població de dret (5)	349 337	367 266	369 025	370 755	371 940	:
Població activa (3)(5)	145 868	155 361	154 413	154 514	155 189	155 436
Població ocupada (3)(5)	133 607	142 014	140 176	138 135	137 505	138 585
Població assalariada (3)(5)	108 687	116 945	115 355	:	113 320	114 222
Població desocupada (3)(5)	12 261	13 347	14 237	16 380	17 683	16 850
Índex de preus al consum (6)	100,0	105,1	109,5	113,2	116,8	120,4
Defactors del PIB (6)	100,0	105,1	108,5	109,5	111,8	:
Tipus de canvi PTA-ECU (7)	129,3	128,5	132,5	149,1	158,9	161,2
Tipus de canvi PTA-PPC (8)	117,7	117,3	124,1	126,2	130,5	:
Exportacions (Intra+Extra)(1)	1 076,6	1 116,5	1 136,5	:	:	:
Importacions (Intra+Extra)(1)	1 127,6	1 199,6	1 207,3	:	:	:
Exportacions (Extra) (1)	415,4	423,4	436,1	491,1	541,8	:
Importacions (Extra) (1)	461,6	494,1	487,1	493,2	543,2	:

(1) Miliards d'ECU.

(2) Milers d'ECU.

(3) UE-12.

(4) UE-8 = RFA+Bèlgica+Itàlia+Països Baixos+Regne Unit+França+Dinamarca+Espanya.

(5) Milers de persones.

(6) Índex 1990 = 100.

(7) Pessetes per ECU.

(8) Pessetes per paritat de poder de compra (PPC).

Font. Eurostat.

(*) A partir de 1991 s'hi inclou l'Alemanya reunificada.

9.2 Principals macromagnituds econòmiques de la Unió Europea (*). Taxes de variació.

Tant per cent

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Producte interior brut pm (1)	2,9	3,4	1,0	-0,6	2,8	2,5
PIB pm per ocupat (1)	0,6	1,6	2,5	0,9	3,3	:
PIB pm per càpita (1)	2,3	1,1	0,5	-1,1	2,5	:
Renda disponible per càpita (2)	2,4	-3,2	0,3	:	:	:
Consum privat per càpita (1)	2,3	0,1	:	:	:	:
Índex de preus al consum	5,7	5,1	4,2	3,4	3,2	3,1
Deflactor del PIB	4,4	5,1	3,2	0,9	2,1	:
Tipus de canvi PTA-ECU (3)	0,8	0,7	-3,1	-12,5	-6,5	:
Tipus de canvi PTA-PPC (4)	-2,6	0,3	-5,8	-1,7	:	:
Taxa d'activitat (5)(6)	54,6	55,1	55,4	:	55,0	54,8
Taxa d'atur (6)(7)	8,4	8,6	9,2	10,6	11,4	10,8
Població ocupada (6)	2,4	0,5	-1,3	-1,5	-0,5	0,8
Població assalariada (6)	2,9	1,7	-1,4	:	:	:
Exportacions (Intra+Extra UE) (8)	3,2	3,7	1,8	:	:	:
Importacions (Intra+Extra UE) (8)	5,0	6,4	0,6	:	:	:
Exportacions (Extra UE) (8)	0,6	1,9	3,0	12,6	10,3	:
Importacions (Extra UE) (8)	3,3	7,0	-1,4	1,3	10,1	:
Taxa de cobertura (9)	90,0	85,7	89,5	99,6	99,8	:

(1) Taxes de variació a preus constants.

(2) UE-8 = RFA+Bèlgica+Països Baixos+Itàlia+Regne Unit+França+Dinamarca+Espanya.

(3) El signe (-) indica depreciació de la pesseta respecte a l'ECU.

(4) El signe (-) indica depreciació de la pesseta respecte a la paritat de poder de compra (PPC).

(5) 1990-91: població activa / (població >= 14 anys). 1992-95: població activa / (població >= 15 anys)

(6) UE-12.

(7) Població desocupada / població activa.

(8) Taxes de variació a preus corrents.

(9) Exportacions (extra UE) / importacions (extra UE).

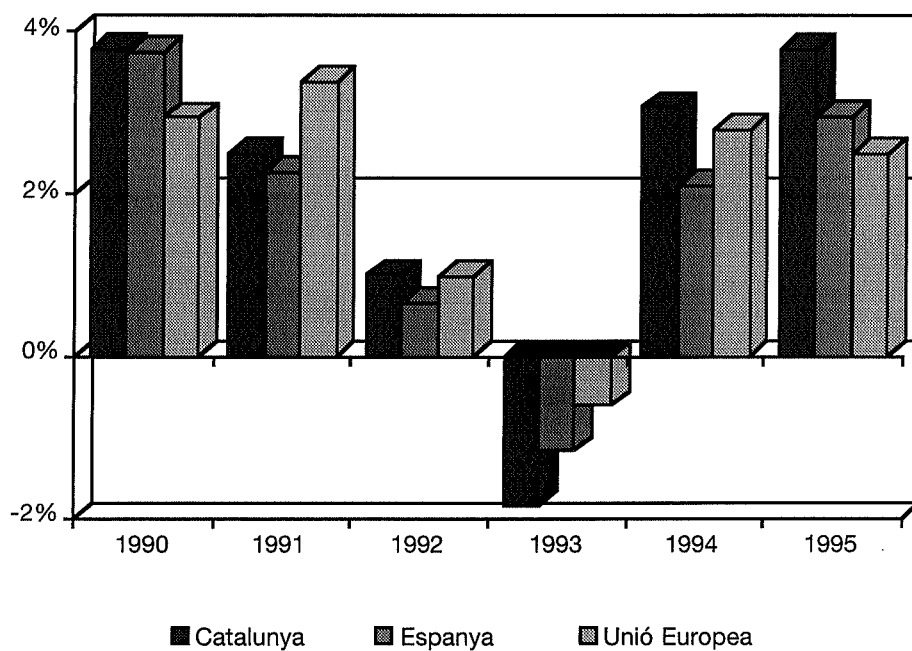
Font. Eurostat.

(*) A partir de 1991 s'hi inclou l'Alemanya reunificada.

10. Gràfics comparatius de l'economia de Catalunya, Espanya i Unió Europea

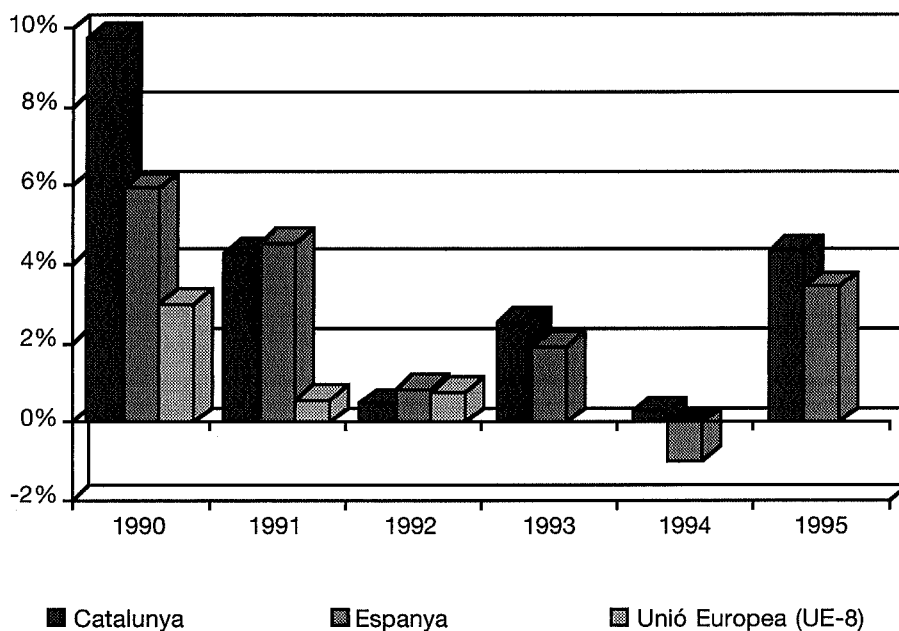
10.1 Producte interior brut a preus de mercat.

Taxes de variació a preus constants (%).

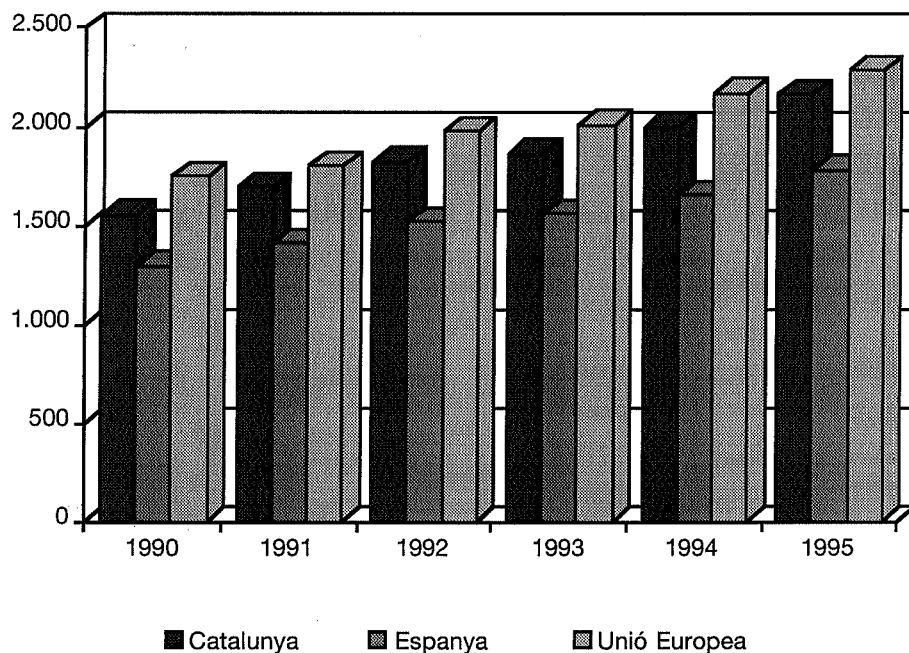
10.2 Renda bruta disponible familiar per càpita.

Taxes de variació a preus constants (%).

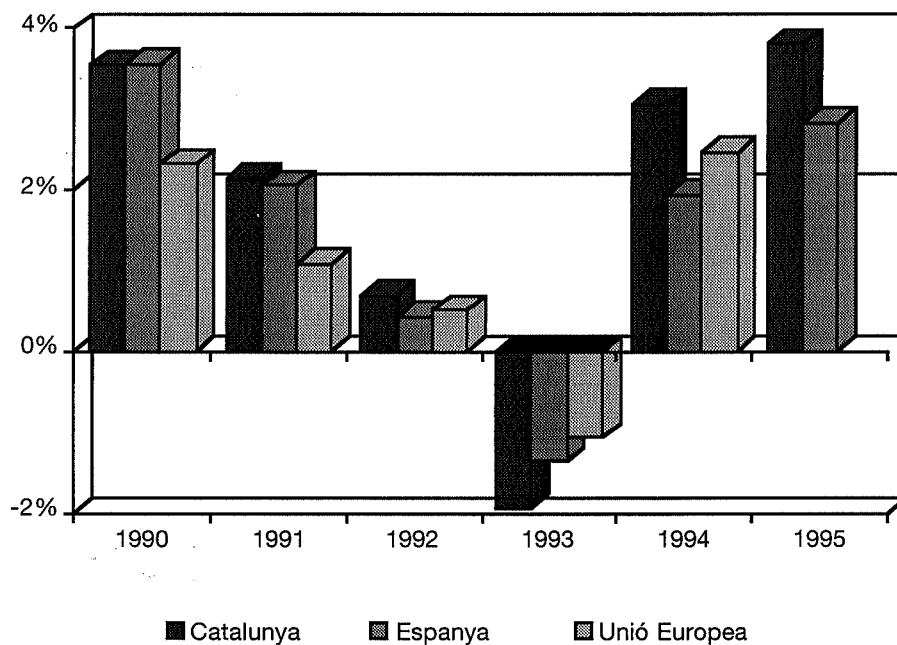
10.3 Producte interior brut a preus de mercat per càpita.

Segons paritat de poder de compra (milers de pessetes).

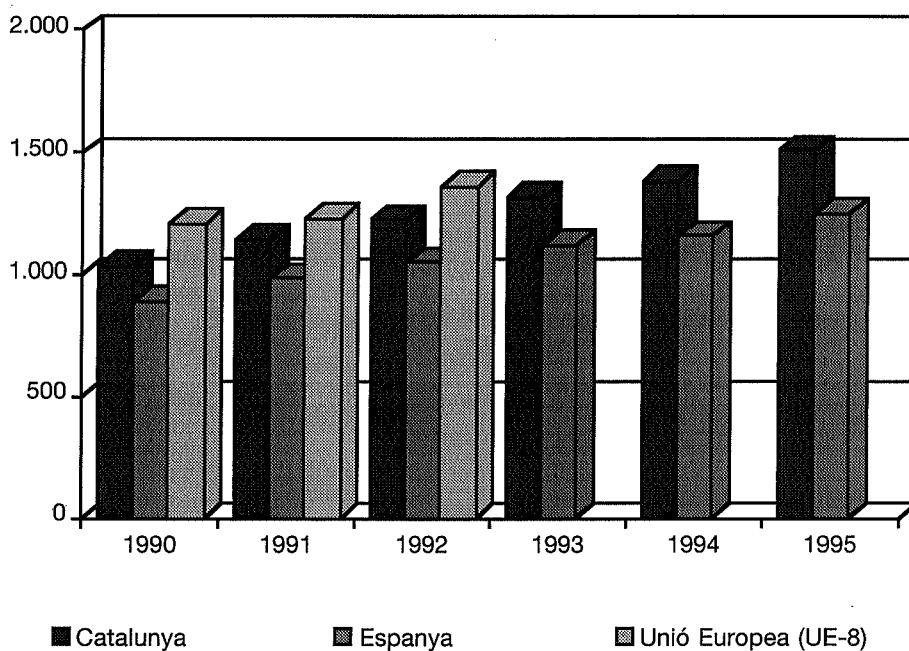
10.4 Producte interior brut a preus de mercat per càpita.

Taxes de variació a preus constants (%).

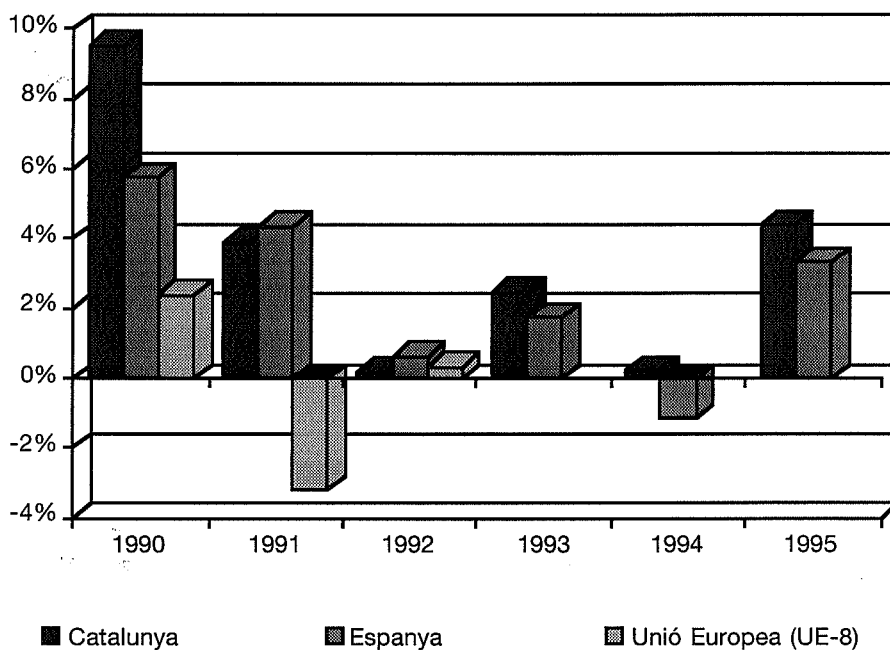
10.5 Renda bruta disponible familiar per càpita.

Segons paritat de poder de compra (milers de pessetes).

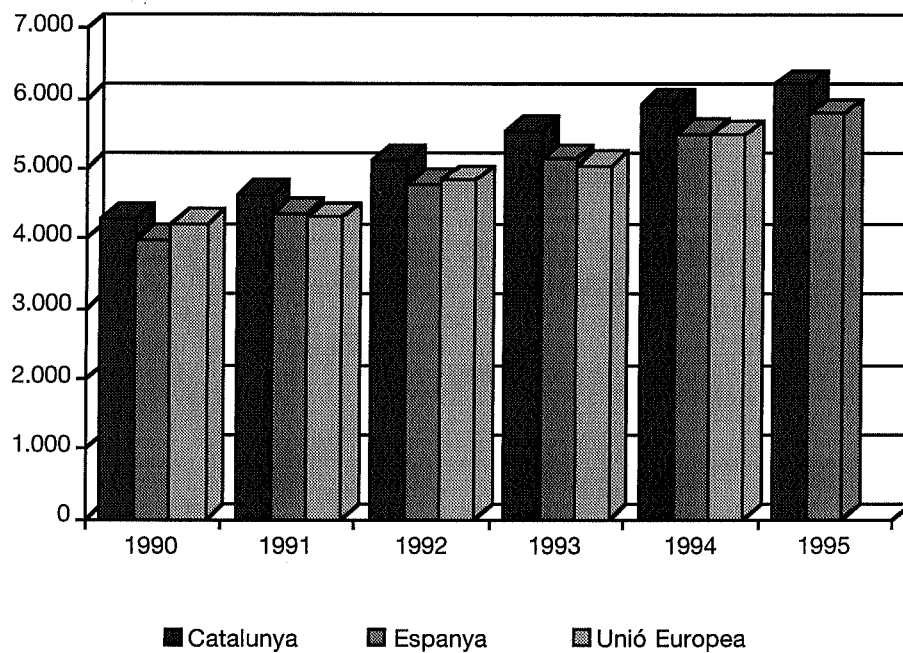
10.6 Renda bruta disponible familiar per càpita.

Taxes de variació a preus constants (%).

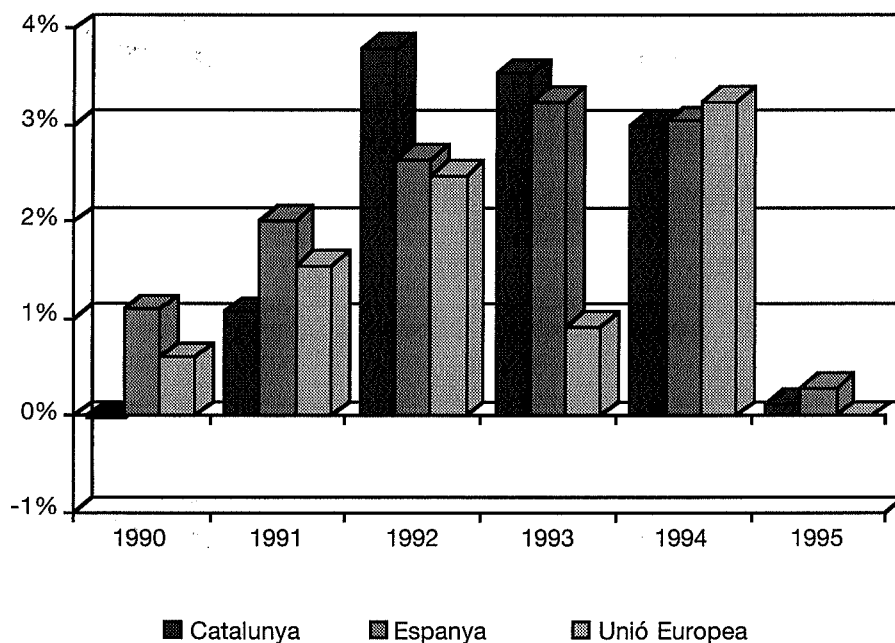
10.7 Producte interior brut a preus de mercat per ocupat.

Segons paritat de poder de compra (milers de pessetes).

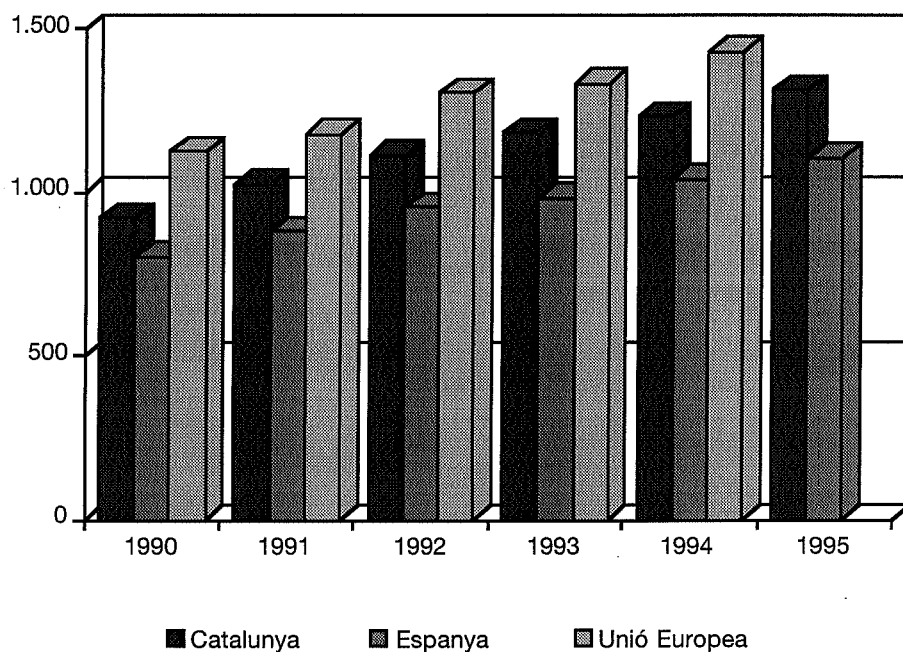
10.8 Producte interior brut a preus de mercat per ocupat.

Taxes de variació a preus constants (%).

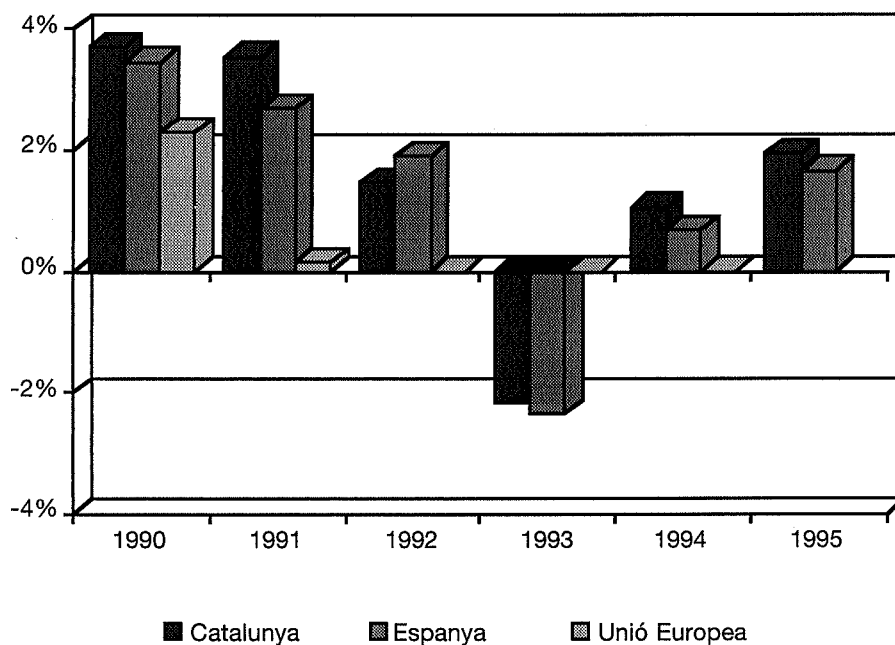
10.9 Consum de les famílies per càpita.

Segons paritat de poder de compra (milers de pessetes).

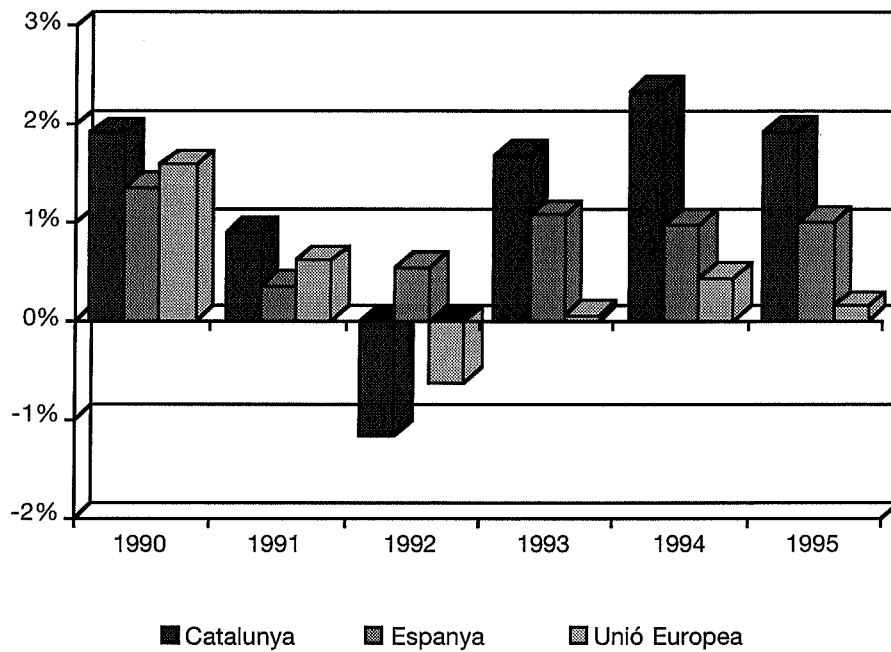

10.10 Consum de les famílies per càpita.

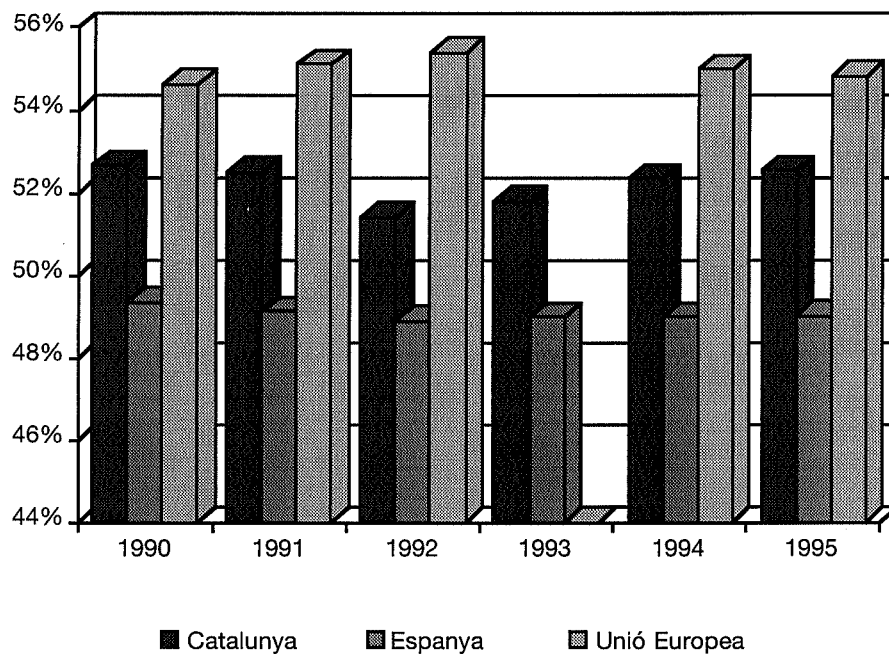
Taxes de variació a preus constants (%).

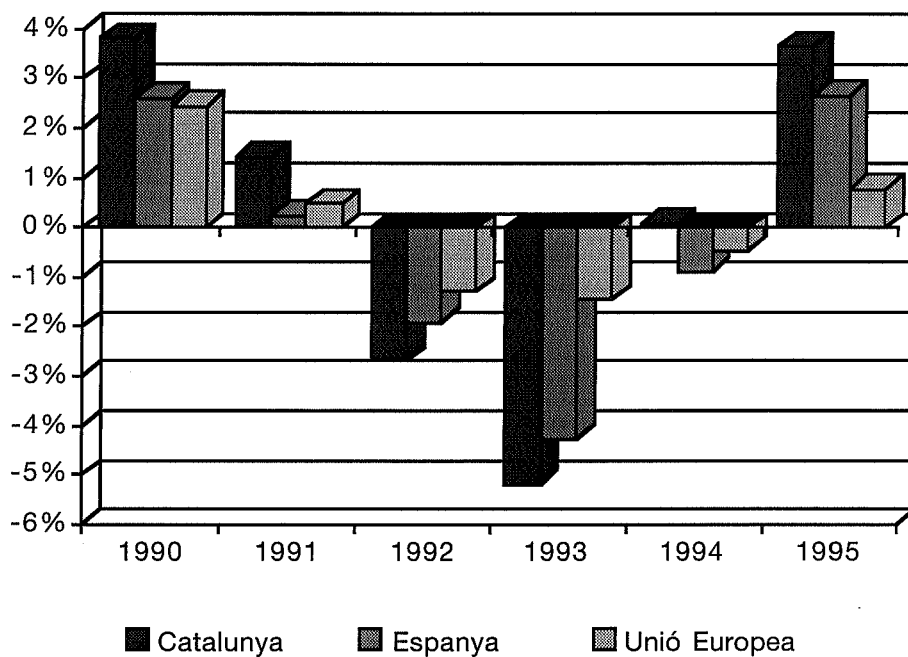
10.11 Població activa. Taxes de variació (%).

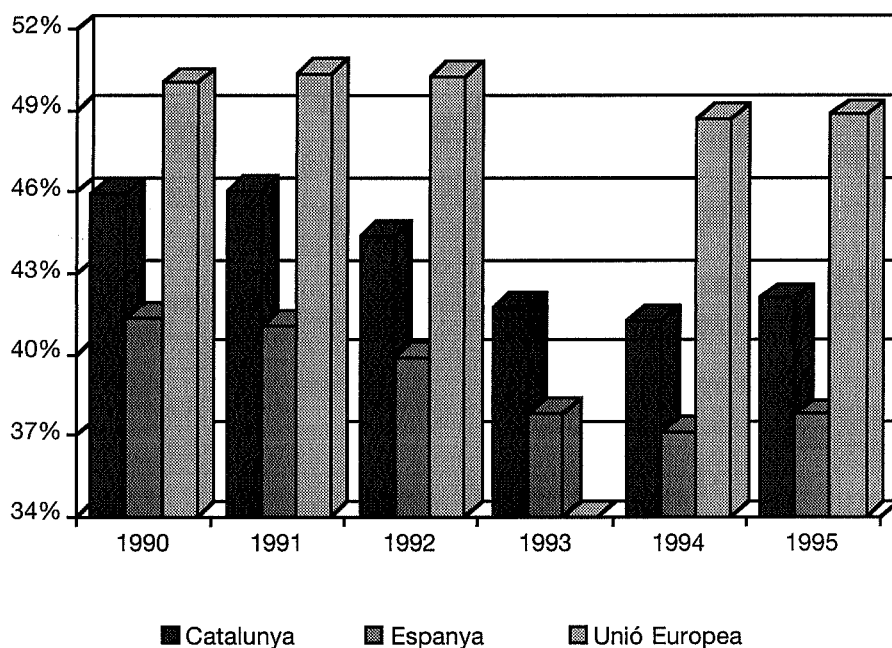
10.12 Població activa. Taxa d'activitat (%).

10.13 Població ocupada. Taxes de variació (%).

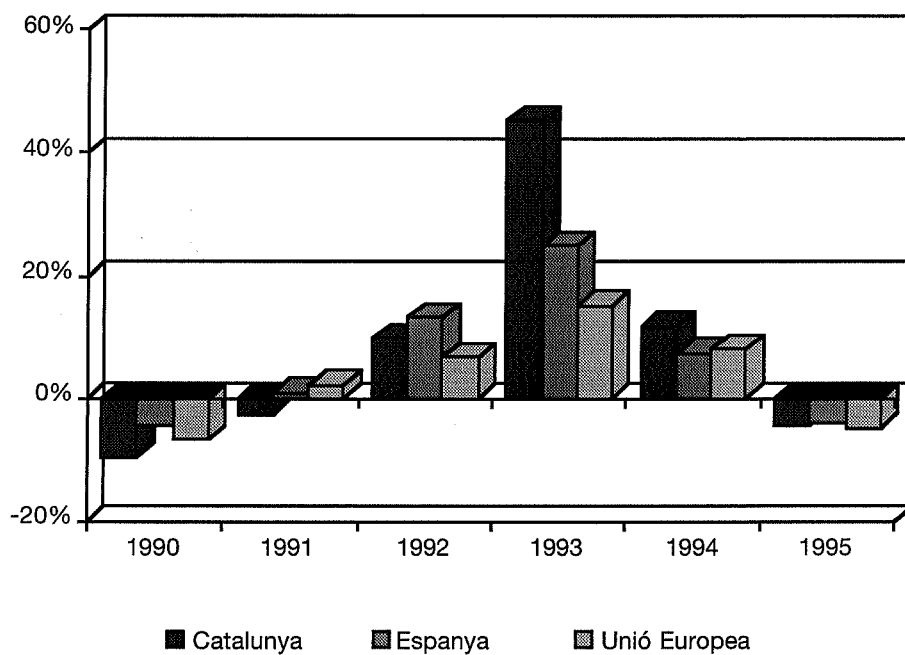

10.14 Població ocupada. Taxa d'ocupació (%).

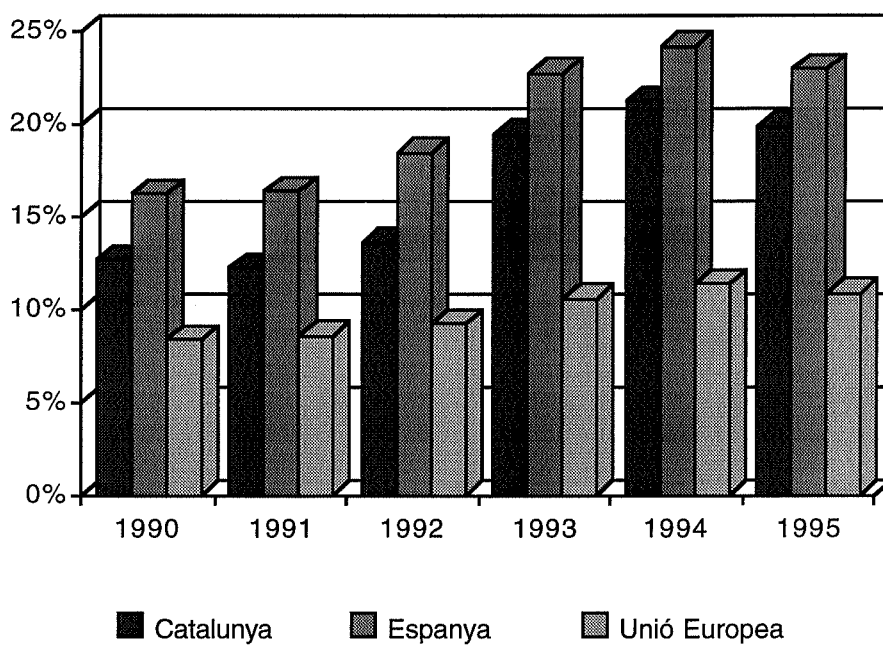
10.15 Població desocupada.

Taxes de variació (%).

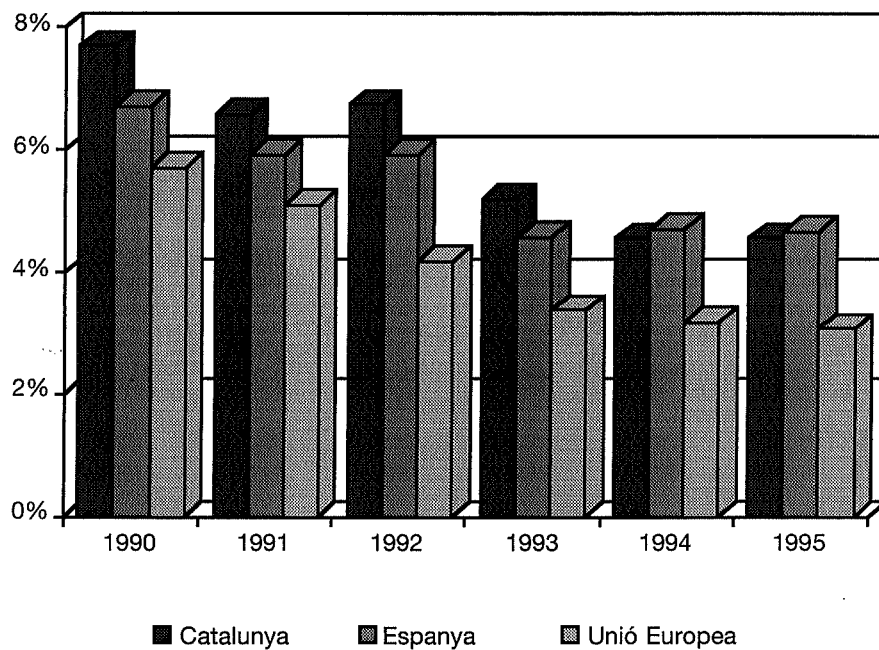
10.16 Població desocupada.

Taxa d'atur (%).

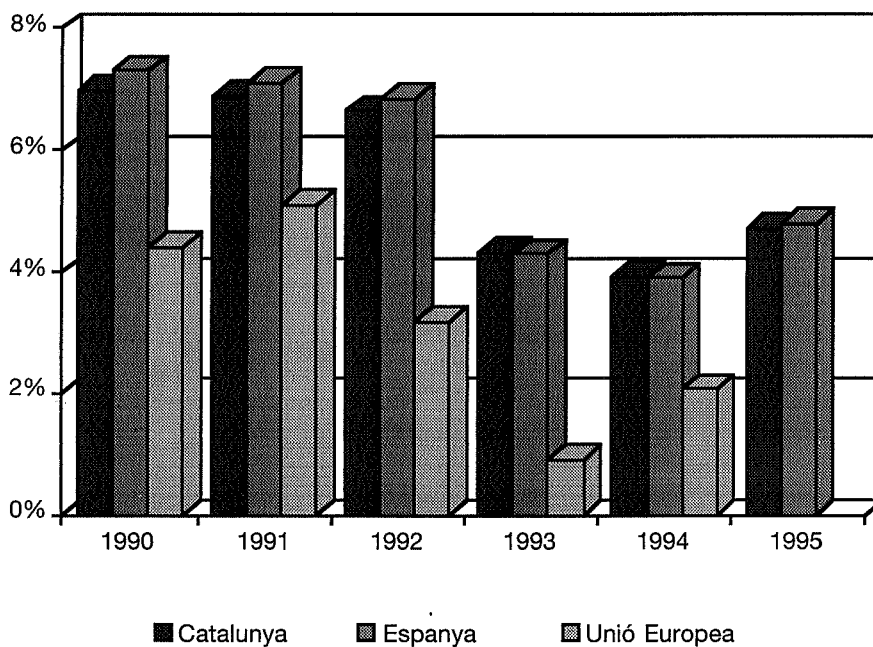
10.17 Índex de preus al consum.

Taxes de variació de la mitjana anual (%).

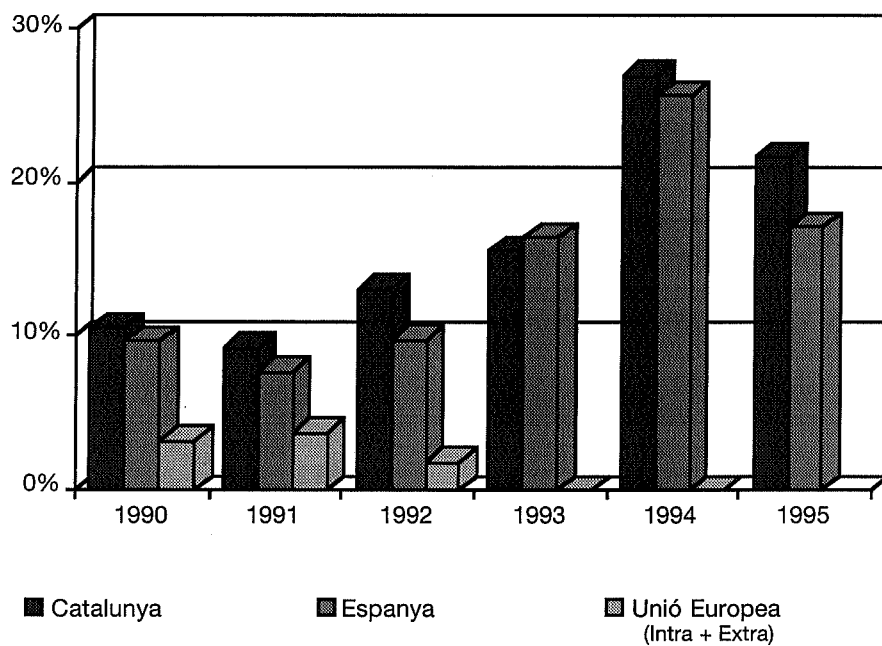
10.18 Deflactor del producte interior brut a preus de mercat.

Taxes de variació (%).

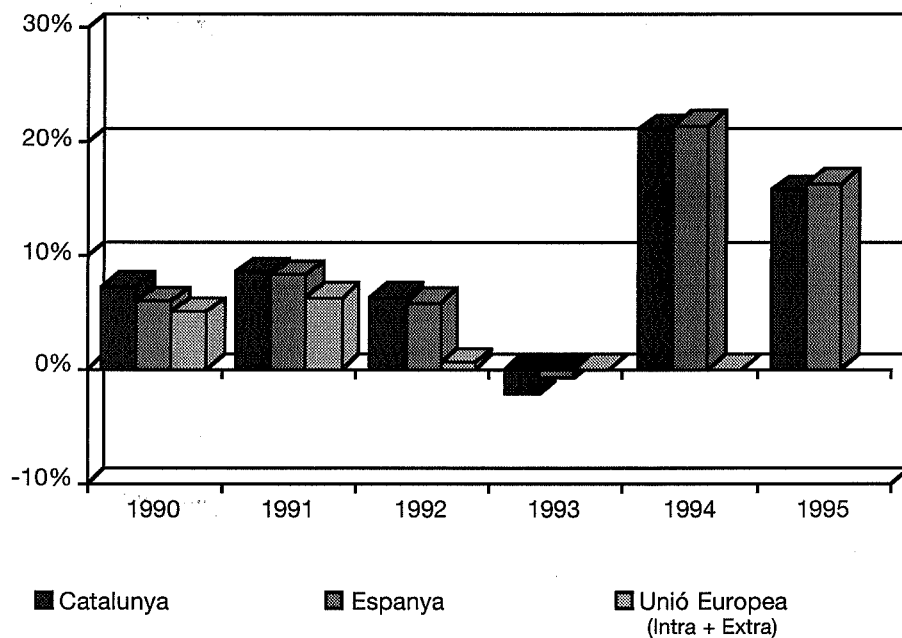
10.19 Exportacions.

Taxes de variació a preus corrents (%).

10.20 Importacions.

Taxes de variació a preus corrents (%).

Annex 1. Definició de conceptes i fonts

Definició de conceptes i fonts

Aquest annex té com a objectiu l'explicació del significat de les variables econòmiques ressenyades en les taules estadístiques anteriors, les quals s'enumeren a continuació:

Producte interior brut a preus de mercat
Valor afegit brut a preus de mercat
IVA que grava els productes i impostos sobre importacions
Demanda interna
Consum privat
Consum públic
Formació bruta de capital
Saldo exterior
Exportacions i importacions de béns i serveis amb l'estranger
Saldo amb la resta d'Espanya
Remuneració d'assalariats
Renda bruta disponible de les famílies
Població de dret
Població activa
Població ocupada
Població assalariada
Població desocupada
Índex de preus al consum
Índex de preus de productes industrials (IPPI)
Índex regional de preus relatius
Deflactors del producte interior brut a preus de mercat
Deflactors del comerç amb l'estranger
Salaris per ocupat
Salaris pactats en convenis col·lectius
Comerç amb l'estranger
Inversió estrangera
Índex de producció de productes industrials (IPI)
Indicador de clima industrial
Valors dels treballs duts a terme per empreses constructores
Índex de vendes en grans superfícies
Viatgers i pernoctacions en establiments hotelers
Trànsit de passatgers i tràfic de mercaderies en ports i aeroports
Estadística de la Unió Europea

Producte interior brut a preus de mercat

Segons el Sistema europeu de comptes econòmics integrats (SEC) el producte interior brut a preus de mercat (PIB pm) representa el resultat final de l'activitat de producció de les unitats productores en el territori i correspon a la producció total de béns i serveis de l'economia, menys el total de consums intermedis, més l'IVA que grava els productes i més els impostos lligats a la importació.

Es calcula a preus de mercat perquè el valor de la producció recull la incidència dels impostos lligats a la producció i de les subvencions d'explotació (si no es consideren aquests dos conceptes, la valoració és a cost de factors).

Font. Catalunya. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya. *Contabilidad Nacional de España. Base 1986*. Instituto Nacional de Estadística.

Valor afegit brut a preus de mercat

El valor afegit brut a preus de mercat representa la riquesa generada durant el període considerat i s'obté com a diferència entre el valor de la producció i el valor dels consums intermedis utilitzats (primeres matèries, serveis i subministraments exteriors, etc.).

En coherència amb la metodologia que l'Instituto Nacional de Estadística (INE) aplica a la comptabilitat nacional, la producció imputada dels serveis bancaris s'ha deduït del valor afegit del sector serveis, en comptes de distribuir-la entre tots els sectors de l'economia. La justificació metodològica de l'existència d'aquesta branca fictícia es pot trobar en l'epígraf 310 de la publicació *Sistema europeo de cuentas económicas integradas*.

El valor afegit brut pm es pot descompondre per rendes distribuïdes: remuneració d'assalariats (sous i salaris, més cotitzacions empresarials), excedent brut d'explotació i impostos lligats a la producció nets de subvencions d'explotació.

El valor afegit brut per ocupat és una mesura de productivitat i es coneix com a productivitat aparent.

Font. Catalunya. 1990-1991. *Contabilidad regional de España*. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.
Catalunya. 1992-1995. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya. *Contabilidad nacional de España*. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.

IVA que grava els productes i impostos sobre importacions

L'IVA que grava els productes és el saldo comptable que correspon al total de l'impost sobre el valor afegit repercutit pel productor sobre cada bé o servei minorat pel corresponent IVA suportat. És l'agregació de l'IVA que grava els béns i serveis destinats al consum final i els destinats al consum intermedi i a la formació de capital de les branques exemptes d'IVA.

Els impostos sobre importacions són aquells pagaments obligatoris recaptats per les administracions públiques sobre béns importats, amb la finalitat d'admetre la seva lliure circulació en el territori econòmic. Es consideren nets de subvencions.

Font. Catalunya. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya. *Contabilidad nacional de España*. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.

Demanda interna

Aquesta variable és el resultat d'agregar el consum privat, el consum públic i la formació bruta de capital. Recull la part de la demanda total que es produeix i es destina a les unitats que actuen en el territori.

Font. Catalunya. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya. *Contabilidad nacional de España*. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.

Consum privat

És el valor que correspon a la despesa efectuada per les famílies per satisfer les seves necessitats. Es pot diferenciar entre el consum privat interior, fet sobre el territori econòmic per famílies residents o no residents (per tant, inclou el consum dels turistes a Catalunya) i el consum privat regional, que és el total de consum efectuat per les famílies residents tant a Catalunya com a la resta del món. En aquesta publicació s'utilitza només el concepte de consum privat regional per a Catalunya i l'anàleg, consum privat nacional, per a Espanya i la Unió Europea.

El SEC considera diferents grups de despesa de consum de les famílies entre els quals destaquen aliments, begudes i tabac, vestit i calçat, lloguers, calefacció i enllumenat, etc. Cal tenir en compte que la compra d'habitatges no es considera despesa de consum, mentre que sí que es consideren els pagaments en concepte de lloguers, i també els lloguers imputats (lloguer fictici que hauria de pagar el propietari pel propi habitatge de residència si fos llogater).

La taxa mitjana de consum és la part de la renda bruta disponible de les famílies que aquestes destinen al consum.

Font. Catalunya. 1990-1991. *Contabilidad regional de España*. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.
Catalunya. 1992-1995. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya. *Contabilidad nacional de España*. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.

Consum públic

El consum públic recull el valor dels serveis utilitzats per a la satisfacció directa de les necessitats col·lectives. Donada la impossibilitat d'assignar de forma fiable els serveis no destinats a la venda generats per les administracions entre les diferents unitats (empreses, famílies, etc.) es renuncia a repartir-los entre consum intermedi de les unitats productives i consum final de les llars i es comptabilitzen com a consum final de les administracions públiques.

El consum públic coincideix, bàsicament amb la producció de serveis no destinats a la venda. La seva valoració es basa en els costos en què incorren les administracions públiques per fer la seva activitat (sous i salaris i compres de béns i serveis) deduides les vendes residuals que de la seva producció fan aquestes administracions.

La determinació del consum públic en l'àmbit regional és el resultat de mesurar l'activitat de l'Administració territorial (Administració local i autonòmica) i l'activitat de l'administració central perifèrica en el territori, incloent-hi la Seguretat Social.

Font. Catalunya. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya. *Contabilidad nacional de España*. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.

Formació bruta de capital

La formació bruta de capital o inversió representa el valor dels béns duradors destinats a finalitats no militars adquirits per les unitats de producció residents per tal d'utilitzar-los durant més d'un any en els seus processos productius.

La formació bruta de capital permet una primera desagregació entre els béns d'inversió produïts per la construcció (immobles residencials, obra civil) i els destinats a equipaments a la resta de sectors (principalment la indústria), i la variació d'existències, agregat que recull la inversió forçosa en termes de variació de béns acabats en mans de les unitats de producció, de valor dels treballs en curs així com de la variació de primeres matèries.

Aquesta variable agrupa tres components: la formació bruta en construcció, la formació bruta en béns d'equipament i la variació d'existències. La formació bruta de capital fix és l'agregació dels dos primers components.

Font. Catalunya. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya. *Contabilidad nacional de España*. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.

Saldo exterior

És la diferència entre les operacions corrents d'exportació i la importació de béns i serveis que tenen lloc entre Catalunya i la resta del món. Apareix com a agregació del saldo amb l'estranger i del saldo amb la resta de l'Estat. Aquesta distinció entre saldo amb l'estranger i saldo exterior no té, òbviament, sentit en el cas d'Espanya perquè ambdós conceptes són equivalents. Junt amb la demanda interna

permet obtenir el total de la demanda o PIB, i expressa la capacitat de proveir de béns i serveis a la resta del món (quan mostra signe positiu) o la necessitat de proveir-se'n (quan el seu signe és negatiu).

Font. Catalunya. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya. *Contabilidad nacional de España*. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.

Exportacions i importacions de béns i serveis amb l'estranger

Les exportacions (importacions) de béns i serveis inclouen tots els béns que surten del (entren al) territori econòmic amb destinació a (origen de) l'estranger i també tots els serveis com ara el transport, l'assegurança i els associats amb el turisme, prestats per unitats residents (no residents) a unitats no residents (residents).

El saldo amb l'estranger és la diferència entre les exportacions i les importacions de béns i serveis amb l'estranger.

Font. Catalunya. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya. *Contabilidad nacional de España*. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.

Saldo amb la resta d'Espanya

És el saldo entre les operacions corrents d'exportació i la importació de béns i serveis que tenen lloc entre Catalunya i la resta d'Espanya.

Font. Catalunya. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya. *Contabilidad nacional de España*. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.

Remuneració d'assalariats

La remuneració d'assalariats comprèn tots els pagaments en diners i espècie fets pels ocupadors en concepte de remuneració pels treballs duts a terme pels seus assalariats durant el termini considerat. Inclou, per tant, els sous i salaris íntegres i també les cotitzacions socials a càrrec d'ocupadors.

Font. Catalunya. 1990-1991. *Contabilidad regional de España*. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.
Catalunya. 1992-1995. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya. 1990-1995. *Contabilidad nacional de España*. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.

Renda bruta disponible de les famílies

El sector institucional de les famílies inclou, segons la comptabilitat nacional:

- Els individus o grups d'individus la funció principal dels quals consisteix a consumir.
- Les empreses individuals dedicades a produir béns i serveis no financers, sempre que el seu nombre d'assalariats sigui inferior a nou. En cas contrari, malgrat l'absència de personalitat jurídica diferenciada de l'empresari es considera l'empresa individual com una quasisocietat i la seva activitat s'engloba, en conseqüència, amb les societats mercantils.
- Organismes sense afany de lucre.

La renda bruta disponible de les famílies és la macromagnitud que mesura els ingressos de què disposen els residents d'un territori per destinar-los al consum o a l'estalvi. Aquesta renda no solament depèn dels ingressos de les famílies directament vinculats a la retribució per la seva aportació a l'activitat productiva (remuneració d'assalariats, excedent brut d'explotació), sinó que també és influenciada per l'activitat de l'Administració pública mitjançant els impostos i les prestacions socials. Es calcula com a saldo del compte de renda de les famílies, és a dir, és la diferència entre el conjunt dels seus recursos i usos. El caràcter de renda bruta s'ha d'interpretar en el sentit que no es dedueix cap consum del capital fix (l'amortització dels béns immobles propietat de les famílies, per exemple).

Els principals recursos del compte de renda de les llars són els següents: remuneració d'assalariats, l'excedent brut d'explotació, les prestacions socials (de jubilació, d'atur i altres) i els interessos efectius cobrats. La resta de components del compte de renda de les llars són: les cotitzacions socials reals, els impostos sobre la renda i patrimoni, els interessos efectius pagats i altres.

Els principals conceptes del compte de renda de les famílies s'expliquen a continuació:

La remuneració d'assalariats de les famílies és el conjunt de sous i salaris íntegres percebuts pels assalariats residents, més les cotitzacions socials pagades pels seus ocupadors.

L'excedent brut d'explotació de les famílies és el benefici empresarial que prové de petites empreses de menys de nou assalariats els titulars de les quals són persones físiques residents.

Els interessos efectius nets són la diferència entre els interessos efectius cobrats i els pagats per les famílies.

Els interessos efectius cobrats són la remuneració global dels actius financers dels quals les famílies són titulars. Per tant, fan referència als ingressos que provenen dels comptes financers en institucions financeres, interessos de títols en renda fixa, dividendes i altres rendes equivalents. Els interessos pagats són els interessos dels préstecs abonats per les famílies a les entitats financeres.

Per prestacions socials s'entenen totes les transferències corrents proporcionades a les llars amb intervenció d'un tercer (Administració pública, societats, institucions de crèdit, etc.) que són objecte d'assignació personal i tenen com a finalitat cobrir les càrregues que, per a les llars, es deriven de l'existència de certs riscos o necessitats sense que hi hagi una contrapartida equivalent i simultània del beneficiari. Les principals prestacions socials són econòmiques (rendes transferides per diverses institucions, com per exemple les prestacions per jubilació, desocupació, invalidesa provisional, etc.) i sanitàries (transferències per al pagament de les despeses de farmàcia). S'ha de tenir present que les despeses d'educació i sanitat no es consideren, segons el SEC, prestacions socials, atès que no són transferències monetàries sinó prestacions directes de serveis.

Les cotitzacions socials són els pagaments que fan les empreses o els treballadors a institucions (Seguretat Social, mutualitats) que concedeixen prestacions socials, per garantir el dret a percebre-les. Poden ser cotitzacions socials reals i fictícies. Les primeres es paguen a institucions que concedeixen prestacions socials. En canvi les cotitzacions socials fictícies són els pagaments directes que fan els empresaris als seus assalariats, fora de tot circuit de cotitzacions.

Els impostos sobre renda i patrimoni són els pagaments de les famílies per a l'impost sobre la renda de les persones físiques, l'impost de patrimoni i l'impost de béns immobles.

Els altres components comprenen la resta de variables del compte de renda: transferències netes, primes i indemnitzacions d'assegurances d'accidents, etc.

La renda bruta disponible de les famílies per càpita és una magnitud que s'utilitza com a quantificació del nivell de vida de la població d'un territori. Per tal de comparar-la amb l'espanyola, la renda de Catalunya es pot corregir amb l'índex regional de preus relatius. D'aquesta forma s'evita la distorsió que suposa els diferents nivells de preus d'ambdós territoris.

Font. Catalunya. 1990-1991. *Contabilidad regional de España*. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística. Catalunya. 1992-1995. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya. 1990-1994. *Contabilidad nacional de España*. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.
Espanya. 1995. *Cuentas financieras de la economía española*. Banco de España.

Població de dret

La població de dret recull els residents presents i absents. Els primers són els habitants que resideixen habitualment en algun municipi de Catalunya i que hi són presents en el moment censal. Els altres són els residents que n'eren circumstancialment absents.

Font. Catalunya: Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya: Instituto Nacional de Estadística

Població activa

És el conjunt de persones que subministren mà d'obra disponible per a la producció de béns i serveis econòmics o que estan disponibles i fan gestions per incorporar-se a aquesta producció. S'hi inclouen, per tant, totes aquelles persones que tenen ocupació i les que no en tenen, però la cerquen activament.

La taxa d'activitat és el percentatge que representa la població activa en relació amb la població de 16 anys o més.

Font. Catalunya: *Mercat de treball. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa*. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya: enquesta de població activa (EPA). Instituto Nacional de Estadística.

Població ocupada

La població ocupada comprèn aquella part de la població formada per les persones de 16 anys o més que durant la setmana de referència de l'enquesta han tingut un treball per compte d'altri o han exercit una activitat per compte propi. Segons la seva situació professional es poden dividir entre empresaris, membres de cooperatives, ajut familiar -persones que treballen en el negoci d'un familiar amb regularitat- i assalariats per compte d'altri.

La taxa d'ocupació és el percentage que representa la població ocupada sobre la població de 16 anys o més.

Font. Catalunya: *Mercat de treball. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa*. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya: enquesta de població activa (EPA). Instituto Nacional de Estadística.

Població assalariada

La població assalariada és el conjunt d'ocupats que treballen per compte d'altri i compleixen les següents condicions: haver treballat almenys una hora retribuïda durant la setmana de referència de l'enquesta o haver treballat en l'ocupació actual i estar-ne absent, però mantenint un estret vincle (malaltia, vacances, etc.).

Les modalitats de contractació del personal assalariat es poden classificar en dos grups: contractació temporal i indefinida. Contractació temporal és aquella on la fi de la relació laboral o del contracte queda determinada per condicions objectives, com l'expiració del termini, la realització d'una tasca determinada, etc. Contractació indefinida és aquella en què s'ha explicitat així dins les seves condicions i també quan no hi ha criteris objectius per al cessament d'un treball o l'execució d'un contracte o relació laboral. Pel que fa a la distinció del sector contractant, segons que sigui públic o privat, cal tenir present que el sector públic inclou no s'clament l'Administració pública, sinó també les empreses públiques.

La taxa de salarització és el percentatge que representa la població assalariada en relació amb la població ocupada.

Font. Catalunya: *Mercat de treball. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa*. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya: enquesta de població activa (EPA). Instituto Nacional de Estadística.

Població desocupada

La població desocupada és aquella de 16 anys o més, sense feina, disponible per treballar i que cerca activament ocupació.

La taxa d'atur és el percentatge que representa la població desocupada en relació amb la població activa.

Font. Catalunya: *Mercat de treball. Ampliació de resultats anuals de l'enquesta de població activa*. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya: enquesta de població activa (EPA). Instituto Nacional de Estadística.

Índex de preus al consum (IPC)

Aquest índex mesura la variació dels preus que paguen els consumidors pels diversos béns i serveis que constitueixen el seu consum, respecte a un any base en què tots els preus tenen un nivell de referència igual a 100. L'actual IPC té com a any base el 1992 i la seva estructura de consum prové de l'enquesta de pressupostos familiars de 1990/91.

L'IPC s'utilitza com a deflactor de la renda bruta disponible de les famílies.

Font. Índex de preus al consum. Instituto Nacional de Estadística.

Índex de preus de productes industrials (IPPRI)

L'índex de preus de productes industrials (IPPRI) mesura l'evolució dels preus dels productes industrials (sense la producció d'energia) fabricats i venuts a l'interior del país. Se n'exclouen les vendes en el mercat exterior i les vendes de productes importats.

Els preus considerats per al càlcul de l'índex són els preus de venda de sortida de fàbrica, els quals no inclouen ni despeses de transport, ni despeses de comercialització ni tampoc l'IVA facturat pel productor al seu client. La informació de base és la de l'índex de preus de productes industrials de l'INE. L'IPPRI s'ha elaborat a partir de la informació de 165 branques d'activitat, cosa que representa el seguiment de la producció de més de 900 productes industrials.

La informació es pot desagregar en béns de consum, béns de capital i béns intermedis.

Font. Institut d'Estadística de Catalunya.

Índex regional de preus relatius

L'índex regional de preus relatius mesura el diferent nivell de preus dels béns i serveis que es dona entre Catalunya i Espanya. Aquest índex serveix per homogeneïtzar el poder adquisitiu d'ambdós territoris prenent com a referència la mitjana de preus espanyola, a la qual se li adjudica cada any el valor 100.

Font. Institut d'Estadística de Catalunya.

Deflactors del producte interior brut a preus de mercat

Els deflactors del producte interior brut a preus de mercat, per components de demanda i branques d'activitat, permeten transformar les variacions anuals d'aquestes variables de preus corrents a preus constants. D'aquesta forma fan possible avaluar l'evolució en termes reals de l'economia, sense la distorsió que suposa l'augment de preus que afecta l'evolució expressada en pessetes corrents.

Font. Catalunya. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya. *Contabilidad nacional de España*. Base 1986. Instituto Nacional de Estadística.

Deflactors del comerç amb l'estranger

Els deflactors del comerç amb l'estranger permeten transformar les variacions anuals de les exportacions i importacions de preus corrents a preus constants. D'aquesta forma fan possible avaluar l'evolució en termes reals dels fluxos comercials amb l'estranger, sense la distorsió que suposa l'augment de preus que afecta l'evolució expressada en preus corrents.

Font. Catalunya. Institut d'Estadística de Catalunya.
Espanya. *Síntesis mensual de indicadores económicos*. SG de Previsión y Coyuntura. Ministerio de Economía y Hacienda.

Salari per ocupat

Són les remuneracions en metàl·lic i en espècie pagades als treballadors pel temps treballat o pel treball fet juntament amb la remuneració per períodes de temps no treballats, com les vacances i dies festius. Per tant, s'hi inclouen el sou base i també la resta de complements salarials (personals, per lloc de treball, primes, pagues extraordinàries, etc.).

L'import consignat és íntegre, és a dir, previ a la deducció d'impostos i cotitzacions a la Seguretat Social a càrrec del treballador. Les dades tenen caràcter anual i s'han calculat a partir de les dades mensuals, les quals incorporen la part prorratejada de les pagues extraordinàries.

La classificació sectorial de l'enquesta de salaris comprèn la indústria, la construcció i els serveis. Aquest últim sector no inclou els serveis públics.

Font. Enquesta de salaris. Instituto Nacional de Estadística.

Salaris pactats en convenis col·lectius

Són els increments salarials que es deriven de l'explotació dels fulls estadístics que s'emplenen amb la signatura de cada conveni col·lectiu. El criteri general d'agregació és l'any d'inici dels seus efectes econòmics.

Font. Departament de Treball.

Comerç amb l'estranger

El comerç amb l'estranger comprèn les operacions d'exportació i importació de Catalunya amb l'estranger. Les exportacions es valoren a preus FOB (inclouen marges comercials, despeses de transport i assegurança) i les importacions a preus CIF (inclouen costos de transport i primes d'assegurança). Fins l'any 1992 aquesta informació es basa en les declaracions manifestades en el corresponent document duaner. A partir de l'any 1993 i per als fluxos de comerç amb la UE entra en vigor el nou sistema de recollida d'informació INTRASTAT, el qual es basa en qüestionaris que els principals operadors han de presentar obligatòriament.

La classificació utilitzada dels grups de productes segons la destinació final és fruit d'un acord que data de l'any 1983 entre l'INE, la Direcció General de Duanes, el Banc d'Espanya i el Ministeri de Comerç. La classificació resultant és congruent amb els criteris establerts pel SEC i assigna tres grans categories: béns de consum, intermedis i de capital.

La classificació per àrees geogràfiques reflecteix tres àrees de comerç: Unió Europea, la resta d'Europa i la resta del món.

La classificació per sectors productius s'ofereix per seccions i principals subseccions de la CCAE-93 (Classificació catalana d'activitats econòmiques 1993). Aquesta classificació entra en vigor a partir de 1993 i substitueix l'anterior CNAE-74 (clasificación nacional de actividades económicas 1974).

Quant a l'estadística de comerç amb l'estranger corresponent a Catalunya ha d'incorporar dos importants aclariments que afecten la comparabilitat de les dades:

- 1) S'hi inclouen, exclusivament, operacions d'importacions i exportacions de mercaderies. La resta d'operacions que integren la balança de pagaments (serveis, transferències corrents i de capital) queda exclosa d'aquesta estadística.
- 2) Aquesta publicació reflecteix el comerç de Catalunya amb l'estranger, però no el comerç exterior. S'entén per comerç exterior d'un territori integrat dins d'un Estat, l'agregació del seu comerç amb l'estranger i del que efectua amb la resta de l'Estat. Aquesta distinció entre comerç amb l'estranger i comerç exterior no té, òbviament, sentit per a l'estadística estatal perquè ambdós conceptes són equivalents.

Les comparacions entre comerç amb l'estranger de Catalunya i comerç exterior espanyol han de tenir present aquesta diferència conceptual.

Font. Catalunya. *Comerç amb l'estranger*. Institut d'Estadística de Catalunya. Espanya. *Boletín estadístico*. Banco de España.

Inversió estrangera

La informació estadística d'inversió estrangera prové del registre d'inversions estrangeres del Ministeri d'Economia i Hisenda. L'estadística recollida correspon a la inversió directa que inclou les següents modalitats:

- La participació en una societat espanyola que permeti a l'inversor la influència efectiva en la gestió o control de la societat.

- La constitució, ampliació o adquisició de sucursals o establiments de societats estrangeres o explotacions que facin persones físiques no residents.
- La concessió a societats espanyoles de préstecs de durada superior a cinc anys amb la finalitat d'establir-hi vincles durables.
- La reinversió dels beneficis obtinguts per l'inversor.

Fins a l'any 1992, la sèrie es presenta sectoritzada segons la CNAE-74. Per a l'any 1993, donada l'entrada en vigor de la nova classificació, la sectorització segueix la CCAE-93.

Font. Ministeri d'Economia i Hisenda.

Índex de producció de productes industrials (IPPI)

L'índex de producció de productes industrials (IPPI) és un indicador quantitatiu de la producció de béns industrials (sector industrial sense la producció d'energia) i mesura l'evolució de la producció sense l'efecte dels preus.

La informació de base és la de l'índex de producció industrial de l'INE, en el càlcul del qual l'Institut col·labora. L'IPPI s'ha elaborat a partir de la informació de 150 branques d'activitat, cosa que representa el seguiment de la producció de més de 900 productes industrials.

Font. Institut d'Estadística de Catalunya.

Indicador de clima industrial

És un indicador elaborat a partir d'una enquesta mensual d'opinions empresarials. La mateixa operació es fa també per a la Unió Europea. Es pregunta sobre: cartera de comandes, estocs de productes acabats, producció i tendència dels preus. Per a cada pregunta es demana sobre el seu nivell i la seva tendència en termes de tres opcions: positiva (elevat, excessiu, augment), negativa (feble, insuficient, descens) i estable (normal, adequat, manteniment). Els resultats es presenten en forma de saldos entre els percentatges de respostes positives i negatives.

No s'han d'interpretar quantitativament sinó com a tendència qualitativa. Per facilitar la lectura ràpida dels resultats es calcula l'indicador de clima industrial (ICI), que és la mitjana de saldos sobre el nivell de la cartera de comandes, el nivell d'estocs (amb signe invers) i la tendència de la producció.

Font. Departament d'Indústria, Comerç i Turisme.

Valors dels treballs duts a terme per empreses constructores

Aquesta variable recull el valor de la producció duta a terme per l'empresa constructora al llarg del període considerat, amb independència del moment en què es van començar o acabar les obres.

Comptabilitza la producció duta a terme per l'empresa com a contractista principal i com a subcontractista d'altres empreses sense incloure el valor dels subcontractes cedits a tercers.

Font. Enquesta conjuntural de la indústria de la construcció. Ministeri de Foment i Institut d'Estadística de Catalunya.

Índex de vendes en grans superfícies

L'índex de vendes en grans superfícies és un indicador clàssic de l'evolució del consum de les famílies. Els resultats s'obtenen a partir d'informació exhaustiva de totes les grans superfícies no especialitzades que hi ha ubicades a Catalunya.

Per grans superfícies s'entén aquells establiments comercials amb una superfície de venda superior a 2.500 metres quadrats i que utilitzen la forma de venda en règim d'autoservei. La investigació només inclou les grans superfícies no especialitzades.

Font. Institut d'Estadística de Catalunya.

Viatgers i pernoctacions en establiments hotelers

L'enquesta sobre el moviment de viatgers en establiments hotelers és una de les principals fonts estadístiques per mesurar l'activitat turística. La investigació es fa mitjançant una mostra definida per província i categoria hotelera.

Es considera com a viatger tota persona que fa una pernoctació o més seguida en el mateix allotjament. Les pernoctacions són les ocupacions d'una plaça d'hotel per part d'una persona dins d'una jornada hotelera i en un mateix establiment.

Font. Instituto Nacional de Estadística.

Trànsit de passatgers i tràfic de mercaderies en ports i aeroports

Els passatgers transportats en els aeroports són aquells que realitzen un vol determinat. Es comptabilitzen una sola vegada, amb independència que facin una o diverses etapes del vol. Els passatgers transportats en els ports són aquells que fan un recorregut en qualsevol tipus de vaixell mercant entrat o sortit en els ports, en qualsevol tipus de navegació (cabotatge o exterior). S'entén per transport portuari l'efectuat per vaixells de navegació entre dos llocs (un de càrrega i un altre de descàrrega) i inclou el que té origen o destinació en els ports transferits a les comunitats autònomes. Les dades de Catalunya inclouen el transport de passatgers de l'aeroport de Barcelona i dels ports de Barcelona i Tarragona.

El tràfic de mercaderies en els aeroports són les tones de càrrega de mercaderia en un vol determinat. Es comptabilitzen una sola vegada en les classificacions nacionals o internacionals. El tràfic de mercaderies en els ports inclou les tones de mercaderies carregades, descarregades i transbordades en els ports; és a dir, els tràfics marítims de líquids a l'engròs (productes petrolífers, gas natural i altres), sòlids a l'engròs (ciment, carbó i altres) i mercaderies generals. S'entén per transport portuari l'efectuat per vaixells de navegació entre dos llocs (un de càrrega i un altre de descàrrega) i inclou el que té origen o destinació en els ports transferits a les comunitats autònomes. Les dades de Catalunya inclouen el tràfic de mercaderies de l'aeroport de Barcelona i Girona, i dels ports de Barcelona i Tarragona.

Font. Ministeri de Foment.

Estadística de la Unió Europea

La informació referida a la Unió Europea es troba en les taules 9.1 i 9.2. Els seus continguts són equivalents a les taules catalanes (1.1 i 1.2) i espanyoles (8.1 i 8.2), a fi de facilitar la seva comparabilitat. Hi ha, però, un conjunt de variables que requereixen alguns aclariments.

Per fer les comparacions de les macromagnituds de Catalunya i Espanya amb les de la Unió Europea s'ha utilitzat una unitat de compte homogènia: la paritat de poder de compra (PPC). Aquesta unitat és en realitat un tipus particular d'índex internacional de preus que permet reflectir les diferències de capacitat adquisitiva real de les diferents monedes i evitar l'efecte de la volatilitat dels tipus de canvi sobre les macromagnituds que són objecte de comparació. Tots els índexs en referència amb la Unió Europea han estat comparats utilitzant les macromagnituds ajustades per paritat de compra.

Les diferents sèries referents a la Unió Europea prenen en consideració la unificació alemanya d'octubre de 1990 en diferents anys. Per tal d'homogeneïtzar les comparacions i pal·liar, en la mesura del possible la ruptura de les sèries, les dades en nivell, les taxes de variació i cobertura de comerç amb l'estranger i les taxes d'activitat i atur tenen en compte la reunificació d'Alemanya a partir de 1991. En canvi, les taxes de variació basades en el PIB, remuneració d'assalariats, població ocupada i població assalariada prenen en consideració la reunificació d'Alemanya a partir de 1992.

Les dades de valor afegit brut a preus de mercat de la Unió Europea no són disponibles a causa que no tots els països fan l'ajust de la producció imputada dels serveis bancaris. Si que són disponibles, en canvi, les sèries de PIB a preus de mercat per als països membres, macromagnitud en què es basen les comparacions amb Catalunya i Espanya.

Pel que fa a les dades del mercat de treball de la Unió Europea, s'ha d'indicar que a partir de 1992 varia l'edat de referència de la taxa d'activitat (població activa/població potencialment activa). Fins al 1991 s'hi proporciona, com a població potencialment activa, el nombre de persones de 14 anys o més. Per a l'any 1992, es consideren els de 15 anys o més. D'altra banda, s'ha de tenir en compte que les taxes d'activitat de Catalunya i Espanya prenen com a edat de referència els individus majors o iguals a 16 anys, cosa que fa que no siguin directament comparables amb les de la Unió.

Les dades de comerç exterior comunitari inclouen exportacions i importacions, intracomunitàries i extracomunitàries. Les operacions «intra UE» són aquelles que es dirigeixen o provenen d'altres estats membres de la Unió. Les operacions «extra UE» són aquelles que reflecteixen únicament les operacions comercials amb tercers països.

La taxa de cobertura resulta de la consideració exclusiva de les exportacions i importacions extracomunitàries, és a dir, del conjunt d'operacions amb tercers països i, per tant, sense considerar els fluxos comercials interiors a la Unió.

Font. PIB pm (1988-1994), consum privat, renda familiar, remuneració d'assalarits, tipus de canvi, població: *National Accounts ESA*. Eurostat.
PIB pm (1995): *Statistiques rapides. Économie et finances*. Eurostat.
Mercat de treball: *Encuesta de las fuerzas de trabajo*. Eurostat.
Índex de preus al consum: *Index des prix à la consommation*. Eurostat.
Comerç exterior: *Comercio exterior y balanza de pagos*. Eurostat.

Annex 2. Notes metodològiques

Notes metodològiques

En aquest annex es presenten els trets metodològics fonamentals de les estimacions elaborades per l'Institut d'Estadística de Catalunya. Pel que fa a la resta de variables el lector haurà de consultar les fonts originals referenciades en l'annex I.

La relació dels conceptes estimats per l'Institut és la següent:

- Valor afegit brut a preus de mercat del sector agrari
- Valor afegit brut a preus de mercat de la indústria
- Valor afegit brut a preus de mercat de la construcció
- Valor afegit brut a preus de mercat dels serveis
- IVA que grava els productes i impostos sobre importacions
- Consum privat
- Consum públic
- Formació bruta de capital
- Exportacions i importacions de béns i serveis amb l'estranger
- Saldo amb la resta d'Espanya
- Remuneració d'assalariats per branques d'activitat
- Renda bruta disponible de les famílies
- Població de dret
- Índex regional de preus relatius
- Deflactors del producte interior brut a preus de mercat per components de la demanda
- Deflactors del producte interior brut a preus de mercat per branques d'activitat
- Deflactors del comerç amb l'estranger

Valor afegit brut a preus de mercat del sector agrari

Les estimacions del sector agrari es basen en la informació que originàriament proporciona el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya. En concret es fan servir les dades de producció i valor afegit de *La renda agrària* d'aquest Departament. Aquesta informació requereix alguns ajustos per donar-li coherència amb les dades de la comptabilitat regional.

En primer lloc, s'incorporen les dades de pesca, les quals no estan considerades en la informació originària del departament. En concret es fa servir el valor de l'import de les captures anuals per estimar el valor afegit d'aquest subsector. La transformació de captures (valor de la producció) a valor afegit es fa a partir del coeficient que es deriva de la *Taula input-output de Catalunya 1987*.

En segon lloc, ha calgut fer un ajust per tal d'evitar una doble comptabilització del vi i de l'oli, donat que la producció de raïm i oliva s'ha d'incloure en el sector agrari, però les seves respectives transformacions en vi i oli corresponen a la indústria agroalimentària. En aquest cas els coeficients de correcció s'han calculat a partir de diverses fonts, entre les quals cal destacar l'explotació que fa l'Institut de l'enquesta industrial.

Una vegada efectuats aquests ajustos, s'aplica la dinàmica resultant a l'últim valor de referència de la comptabilitat regional de l'INE.

Valor afegit brut a preus de mercat de la indústria

Les estimacions del valor afegit industrial es basen en dos indicadors clau: l'índex de producció de productes industrials (IPPI), elaborat per l'Institut d'Estadística de Catalunya i l'ocupació, derivada de l'EPA de l'INE, ambdós disponibles per a una àmplia desagregació per branques d'activitat. L'IPPI és un índex de producció que permet aproximar les variacions del valor afegit industrial, en la mesura que la relació entre el valor de la producció i el valor afegit manté una important estabilitat estructural. L'existència d'un gran nombre de branques industrials on la remuneració d'assalariats representa una part predominant del valor afegit brut també justifica la utilització complementària d'estimacions a partir de l'ocupació. En conseqüència, l'Institut ha fet un treball d'estimació que inclou ambdues línies de treball. La primera es formalitza de manera que l'índex de producció sigui la variable explicativa de l'evolució del valor afegit industrial. La segona requereix l'evolució de l'ocupació, degudament ajustada per les variacions estimades de la productivitat. L'Institut fa ambdues estimacions de forma independent i el resultat global es computa de manera que la bondat de l'ajust de cada model determina la seva ponderació i, per tant, les estimacions més deficientes penalitzen la seva aportació al creixement definitiu.

Valor afegit brut a preus de mercat de la construcció

L'Institut ha dut a terme les seves estimacions del sector a partir de modelitzacions econòmiques de la productivitat en funció de la seva sensibilitat a les variacions de la població ocupada. Aquests resultats s'han contrastat amb altres fonts estadístiques, en les quals destaquen els obtinguts per l'enquesta conjuntural de la construcció, estadística elaborada pel Ministeri de Foment i on, per a l'àmbit de Catalunya, s'ha establert un conveni de col·laboració amb l'Institut.

Valor afegit brut a preus de mercat dels serveis

Els avanços fets per l'Institut d'Estadística de Catalunya s'han estimat en funció de l'evolució de l'ocupació i el nivell de productivitat dels serveis. Les dades d'ocupació provenen de l'explotació duta a terme per l'Institut de l'arxiu de base de l'enquesta de població activa. La productivitat ha estat estimada en funció de la seva sensibilitat a les variacions de la població ocupada.

IVA que grava els productes i impostos sobre importacions

L'estimació d'aquesta variable presenta gran complexitat tècnica donada la casuística del reglament d'aquest impost (branques exemptes, condicions de deducibilitat, etc.), agreujada pel fet d'haver de considerar per a les estimacions regionals els establiments i no les empreses. L'Institut ha optat per assumir per a l'any base el nivell que es deriva de les estimacions de l'IVA per comunitats autònomes publicades per l'INE i estimar l'evolució de la variable a partir d'una doble modelització que té com a variables explicatives la recaptació a Catalunya d'aquest impost i l'evolució del consum privat.

Pel que fa als impostos nets sobre importacions, el nivell de l'any base també prové de les estimacions per comunitats autònomes publicades en el marc de la comptabilitat regional d'Espanya. La dinàmica d'aquesta variable es correspon amb l'evolució a preus constants de les importacions catalanes respecte a les espanyoles.

Consum privat

La determinació de la variació en termes reals del consum privat es basa en dos tipus d'indicadors sintètics: el primer recull una aproximació al consum aparent, a partir de l'evolució de la producció, exportacions i importacions. El segon té connexió amb el poder de compra i és un índex de massa salarial real, construït a partir de la informació del registre d'afiliats de la seguretat social i l'increment pactat en convenis col·lectius. Encara que la relació teòrica entre el consum es planteja amb la renda disponible familiar, l'evidència estadística reflecteix que la seqüència cíclica de la massa salarial és més pròxima a l'evolució del consum, probablement perquè en períodes de crisi, els hàbits de consum no són tan sensibles a la renda disponible sinó a les expectatives sobre la seva continuïtat. L'Institut duu a terme una estimació a partir de la consideració conjunta d'ambdós indicadors.

Consum públic

El nivell de referència de la sèrie estimada es basa en el valor afegit brut dels serveis no destinats a la venda de la comptabilitat regional de Espanya. L'estimació de la variació en termes reals d'aquesta variable es fonamenta en la mateixa dinàmica dels serveis no destinats a la venda, que en darrera instància estan vinculats amb l'evolució de la població assalariada del sector. S'ha de recordar que la remuneració d'assalariats representa el 70% del consum públic. La resta prové de les despeses corrents en béns i serveis i també de minorar les vendes residuals, és a dir, aquells ingressos que provenen de taxes pagades per particulars.

Formació bruta de capital

La determinació del nivell de la formació bruta de capital, desagregat per components s'obté, principalment, a partir de la informació que es deriva de la taxa input-output de Catalunya TIOC-87. L'estimació de la inversió en béns d'equipament a preus constants es basa, en la construcció d'un indicador sintètic a partir de l'agregació de l'índex de producció de productes industrials (IPPI) de béns d'equipament que elabora l'Institut d'Estadística de Catalunya i les corresponents exportacions i importacions.

L'estimació de la formació bruta en construcció presenta una evident semblança amb l'aplicada per al valor afegit brut del sector, donada la relació existent entre ambdues variables. En concret, casi tota l'activitat constructora s'inclou dins de la inversió i tan sols una part residual correspon a despeses de consum, aquelles que es qualifiquen com a despeses de manteniment.

Exportacions i importacions de béns i serveis amb l'estranger

La informació bàsica utilitzada per determinar l'evolució de les operacions exteriors de béns prové del fitxer territorial d'operacions del Departament de Duanes, tractada amb els corresponents deflactors.

Donada la importància quantitativa dels serveis lligats a la despesa turística per estimar la dinàmica de les exportacions de serveis, s'ha contrastat l'elevada concordança entre aquesta variable i un indicador d'ingressos per turisme elaborat a partir del nombre de pernoctacions efectuades per no residents. L'estimació es complementa amb la informació provinent de la balança de pagaments.

Saldo amb la resta d'Espanya

El seu valor s'obté com a diferència entre el PIB estimat per l'oferta i la resta de components de la demanda.

Remuneració d'assalariats per branques d'activitat

Les estimacions de l'Institut d'Estadística de Catalunya s'han elaborat combinant dos tipus de fonts estadístiques. Per a l'ocupació assalariada per sectors s'han utilitzat estimacions pròpies d'acord amb el Registre d'afiliats al règim general de la Seguretat Social i a l'enquesta de població activa. La determinació de les fonts per conèixer l'increment anual en la remuneració d'assalariats s'ha basat en l'avaluació dels resultats entre les diferents estadístiques alternatives: estadística de convenis col·lectius i enquesta de salaris.

La remuneració d'assalariats del sector agrari ha estat estimada a partir de l'estadística de convenis col·lectius. La utilització d'aquesta font era obligada ja que l'enquesta de salaris no abasta el sector agrícola. Per al sector industrial l'estimació s'ha fet incorporant la informació de la *Encuesta de salarios* de l'INE. Finalment el sector de la construcció i els serveis s'han estimat en funció de l'evolució dels convenis col·lectius.

Renda bruta disponible de les famílies

L'estimació d'aquesta variable es fa estructuradament a partir dels conceptes més importants del compte de renda de les llars, segons la metodologia establerta al SEC. Els conceptes de recursos d'aquest compte que s'estimen individualment són: remuneració d'assalariats, excedent d'explotació, prestacions socials (per jubilació, desocupació i altres) i interessos efectius cobrats per les famílies.

Els conceptes d'usos estimats individualment són: impostos corrents de renda i patrimoni, cotitzacions socials reals i interessos efectius pagats per les famílies.

L'estimació de la renda disponible s'ha fet a partir del saldo que presenten els principals recursos i usos estimats individualment. D'aquesta manera, és la dinàmica del saldo entre ingressos i aplicacions del compte de renda de les llars la que determina l'evolució de la renda disponible. Aquest procediment queda avalat a partir de la constatació de l'evolució similar d'aquest saldo i la renda disponible.

La remuneració d'assalariats s'ha obtingut a partir de l'evolució de l'ocupació assalariada interior i dels salaris per branques productives.

L'excedent brut d'explotació de les famílies s'ha estimat a partir de la relació existent a l'Estat entre l'evolució de l'excedent brut del conjunt de sectors institucionals i la del sector de les famílies.

Les prestacions socials s'han estimat a partir de la identificació dels principals agents que les concedeixen, els quals s'enumeren a continuació. La Seguretat Social és la institució més significativa, ja que inclou les prestacions econòmiques més rellevants (pensions de jubilació, assistencials, invalidesa provisional, incapacitat laboral transitòria, etc.) i també les prestacions sanitàries (despesa farmacèutica). Aquesta informació prové de l'*Anuario de estadísticas laborales* del Ministeri de Treball i del pressupost liquidat de l'Institut Català de la Salut. S'han incorporat també les prestacions per desocupació gestionades per l'Institut Nacional d'Ocupació (INEM), mitjançant la informació directa d'aquest organisme i també les d'altres administracions de la Seguretat Social com les mutualitats de funcionaris (MUFACE, ISFAS) que atorguen diverses prestacions sanitàries i econòmiques als seus associats. L'estimació d'aquestes prestacions per a residents a Catalunya s'ha regionalitzat a partir d'informació incorporada a les seves respectives memòries. Finalment s'han incorporat també els imports dels pagaments d'indemnitzacions per acomiadaments a treballadors i les prestacions pagades pel Fons de Garantia Salarial, segons les dades publicades a l'esmentat *Anuario de estadísticas laborales*. Aquestes prestacions representen a l'entorn del 90% de les prestacions totals. L'estimació de la resta s'ha fet incorporant la hipòtesi de manteniment de la seva ponderació respecte al conjunt total de prestacions.

Els interessos efectius nets s'han estimat prenent com a referència les estimacions del Banc d'Espanya i assumint la hipòtesi d'estabilitat dels interessos efectius cobrats i pagats per les famílies respecte al total estatal.

Els pagaments obligatoris recaptats, sobre la renda i el patrimoni de les famílies són la principal detracció de la seva renda i s'estimen a partir de l'agregació de la recaptació d'aquests impostos: IRPF, patrimoni i impost sobre béns immobles (antiga contribució rústica i urbana).

Les dades de l'IRPF s'han obtingut a partir d'informació de l'Agència Estatal de l'Administració Tributària. Les dades de recaptació de l'impost sobre el patrimoni són les publicades per la Direcció General de Tributs del Departament d'Economia i Finances. Finalment, les dades de l'impost de béns immobles provenen de la recaptació cadastral del Centre de Gestió Cadastral i Cooperació Tributària del Ministeri d'Economia i Hisenda.

L'estimació de les cotitzacions socials reals es basa en les dades de recaptació territorial publicades en la *Memoria* de la Tresoreria General de la Seguretat Social i una estimació de les cotitzacions socials de les mutualitats de funcionaris, a partir de les seves memòries.

Població de dret

Les xifres de població que es presenten en aquesta publicació són estimacions basades en els recomptes del padró municipal d'habitants de 1986, el cens de població de 1991 i el moviment natural i migratori entre el 1987 i el 1992.

Per a l'estimació de les poblacions intercensals a 1 de juliol dels anys 1987-1990, s'ha seguit el mètode dels components. La diferència («error de tancament») entre la població estimada a 1 de març de 1991 i la població que resulta del recompte censal a la mateixa data, s'ha distribuït linealment entre cadascuna de les poblacions estimades en el període. Per al càlcul de la població postcensal de l'1

de juliol de 1991 fins a l'any 1995, s'ha utilitzat també el mètode dels components (moviment natural més saldo migratori en el període anual) i s'hi han incorporat les omissions resultants de la rectificació anual del padró municipal d'habitants.

Índex regional de preus relatius

L'elaboració de l'índex regional de preus relatius es basa en la informació proporcionada per l'INE per mitjà de la *Encuesta regional de precios* feta l'any 1989 i integrada en el marc del programa estadístic de l'Oficina d'Estadística de les Comunitats Europees (EUROSTAT).

Deflactors del valor afegit brut a preus de mercat per branques d'activitat

En el sector agrari s'ha utilitzat el deflactor del Departament d'Agricultura.

El deflactor industrial s'ha construït amb una doble metodologia. En els anys de referència en què s'ha disposat de deflactors del VAB a preus de mercat industrial espanyol amb un gran nivell de desagregació (22 branques d'activitat), el deflactor de la indústria catalana s'ha calculat ponderant aquests deflactors en funció del pes de cadascuna de les branques corresponents segons els resultats de *l'estadística i comptes dels sector industrial*, publicació anual on l'Institut recull l'explotació específica per a Catalunya de l'enquesta industrial. Quan aquesta informació no ha estat disponible ha calgut recórrer a modelitzacions econòmiques on l'índex de preus de productes industrials (IPPRI), elaborat per l'Institut, és el factor explicatiu clau per a aquesta variable.

La informació que s'utilitza per a l'estimació del deflactor del sector de la construcció té com a estadística de referència l'índex de costos de la construcció, desagregat per components, elaborat per la Cambra Oficial de Contractistes d'Obres de Catalunya, donat que l'amplitud de les seves dades de base permet mesurar l'efecte diferencial dels preus d'aquest sector.

El deflactor del sector serveis s'ha estimat a partir d'una modelització econòmica on els factors explicatius són els grups desagregats de l'índex de preus al consum (IPC). A partir de 1993 el canvi de base de l'IPC permet aprofitar l'important volum d'informació per rúbriques per identificar amb major precisió aquells components respecte als quals, el deflactor del sector es mostra més sensible.

Deflactors del producte interior brut pm per components de la demanda

L'estimació del deflactor del consum privat es basa en l'índex de preus al consum, aplicat sobre una estructura de despeses on, a diferència de l'IPC, s'incorporen les despeses imputades, entre les quals cal destacar per la seva importància les corresponents a habitatge propi. La informació que es deriva de l'explotació de l'enquesta de pressupostos familiars de l'INE és determinant per a aquesta estimació.

El deflactor del consum públic considerat és el de la comptabilitat nacional d'Espanya. El motiu que ho justifica és l'homogeneïtat en la política d'increments retributius dels assalariats per a tot el conjunt d'administracions públiques i l'equivalència en l'estructura de béns i serveis de l'Administració pública catalana respecte a l'espanyola.

Per obtenir la sèrie de deflactors de la formació de capital en béns d'equipament s'ha efectuat una modelització on la variable explicativa és l'índex de preus de productes industrials (IPPRI) en béns de equipament, elaborat per l'Institut.

L'estimació dels deflactors d'operacions d'exportacions i importacions de béns i serveis s'ha construït a partir d'una estimació diferenciada per béns i serveis (turisme). L'estimació dels béns utilitza com a informació de base els índexs de preus del comerç amb l'estranger de l'Institut d'Estadística de Catalunya, calculats, a la seva vegada, reponderant els índexs de valor unitari publicats pel Ministeri d'Economia i Hisenda, amb l'estructura de les importacions i exportacions de Catalunya. La informació dels deflactors de les exportacions de serveis s'ha estimat a partir de l'estructura de despesa turística que es deriva de l'última taula input-output del turisme disponible i la informació dels índexs de preus al consum desagregats.

Defactors del comerç amb l'estranger

El deflactor del comerç amb l'estranger s'ha obtingut a partir de l'evolució dels índexs de valors unitaris de comerç exterior que publica el Departament de Duanes ponderats per l'estructura catalana dels grups d'utilització de la TARIC desagregats en 18 grups. A partir de 1992 se segueix la mateixa metodologia però amb un grau de desagregació per grups de productes menor i utilitzant els índexs publicats per la Subdirecció General de Previsió i Conjuntura del Ministeri d'Economia i Hisenda, basats en informació del mateix Departament de Duanes.

Annex 3. Revisions de les estimacions

Revisions de les estimacions

Aquest annex té com a objectiu mostrar de quina manera han estat modificades les taxes de variació de dues de les macromagnituds més importants, el valor afegit brut i la renda disponible de les famílies, a partir de les revisions fetes en el període de temps comprès entre l'anterior i l'actual edició d'aquesta publicació.

El diferent caràcter que presenten les estimacions al llarg del temps (primera estimació, avanç, provisional o definitiu) implica que, any rere any, es revisen aquestes dades des que són publicades per primera vegada fins a assolir el caràcter de definitives. Durant el procés de revisió s'hi incorpora nova informació que fins al moment, a causa de la complexitat de la seva elaboració o altres factors- no era disponible anteriorment.

Cal esmentar un canvi d'aquesta edició: només s'assumeixen les dades definitives de la comptabilitat regional de Espanya i es deixen d'assumir, a diferència d'anteriors edicions, les seves dades provisionals. Per tant, les estimacions de l'Institut comprenen el període 1992-1995.

Valor afegit brut a preus de mercat

El conjunt del VAB modifica la seva estimació per a l'any 1994 d'un creixement d'un 2,4% a un 3,2% evidenciant una major acceleració de l'economia en la seva sortida de la crisi. La principal branca explicativa d'aquest canvi ha estat la indústria, que d'un increment d'un 3,2% en la seva primera estimació passa a un avanç d'un 4,6%. Aquesta revisió ha estat similar a la produïda per l'INE amb les dades espanyoles. En el mateix sentit, encara que de menor magnitud, afecta la revisió duta a terme sobre el VAB dels serveis, guanyant tres dècimes i situant-se en el 2,9%. També es mostra una millora -i fins i tot un canvi de signe- en l'evolució de l'agricultura. Si en la primera estimació d'aquest sector s'havia estimat una caiguda a l'entorn del -5% per a l'any 1994, les dades agràries actualitzades del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca expliquen l'increment d'un 0,2%. Per contra, el creixement nul que s'albirava per a la construcció ha experimentat una lleugera caiguda d'un -0,3% un cop revisades les dades del sector.

Valor afegit brut. Taxes de variació real. Tant per cent.

Sector		1991	1992	1993	1994
Agricultura	Publicació 1989-1994	-15,8	24,4	-6,2	-4,9
	Publicació 1990-1995	-4,3	24,4	-6,2	0,2
	Diferència	11,5	0,0	0,0	5,2
Indústria	Publicació 1989-1994	-0,8	-1,3	-3,0	3,2
	Publicació 1990-1995	0,3	-1,0	-3,1	4,6
	Diferència	1,2	0,3	-0,1	1,4
Construcció	Publicació 1989-1994	6,3	-6,1	-6,4	0,0
	Publicació 1990-1995	6,5	-3,5	-6,6	-0,3
	Diferència	0,2	2,5	-0,2	-0,3
Serveis	Publicació 1989-1994	3,5	2,3	0,7	2,6
	Publicació 1990-1995	3,5	2,4	0,5	2,9
	Diferència	-0,1	0,0	-0,2	0,3
Total	Publicació 1989-1994	1,6	0,8	-1,3	2,4
	Publicació 1990-1995	2,4	1,1	-1,5	3,2
	Diferència	0,8	0,3	-0,2	0,8

Renda bruta disponible de les famílies

La revisió de la renda bruta disponible de 1994 ha significat una reducció d'1,7 punts respecte a l'edició de l'any anterior, en línia amb la revisió de les dades espanyoles de l'INE respecte a la primera estimació elaborada pel Banc d'Espanya. El factors explicatius de la nova estimació de la renda disponible catalana provenen de la revisió a la baixa de la remuneració d'assalariats, de les prestacions socials i dels interessos efectius nets així com per un increment en l'estimació de les cotitzacions socials. La remuneració d'assalariats s'ha vist afectada, sobretot, per l'actualització de la informació respecte als increments salarials provinents de la construcció i els serveis. Les prestacions socials també s'han rebaixat per la incorporació de nova informació respecte a les prestacions referides a incapacitat laboral transitòria i la invalidesa provisional. La revisió dels interessos efectius es deriva de la modificació que el Banc d'Espanya ha dut a terme sobre les seves pròpies estimacions. Finalment, les cotitzacions socials s'han revisat a la baixa a partir de la informació publicada per la memòria de la tresoreria de la Seguretat Social.

Renda disponible familiar. Taxes de variació nominal. Tant per cent.

Component		1991	1992	1993	1994
Remuneració d'assalariats	Publicació 1989-1994	9,5	6,0	2,0	4,2
	Publicació 1990-1995	10,1	6,0	1,3	2,6
	Diferència	0,5	0,0	-0,7	-1,6
Excedent brut d'explotació	Publicació 1989-1994	12,3	9,1	8,0	8,9
	Publicació 1990-1995	11,8	8,8	7,6	9,9
	Diferència	-0,4	-0,3	-0,4	1,0
Prestacions socials	Publicació 1989-1994	16,3	13,4	14,7	4,2
	Publicació 1990-1995	16,5	13,4	14,7	2,3
	Diferència	0,2	0,0	0,0	-1,9
Interessos efectius nets	Publicació 1989-1994	13,7	8,8	18,0	-4,7
	Publicació 1990-1995	13,7	11,8	9,1	-9,6
	Diferència	0,0	3,0	-8,8	-4,9
Cotitzacions socials reals	Publicació 1989-1994	11,3	9,5	4,9	6,3
	Publicació 1990-1995	11,3	9,5	4,6	5,3
	Diferència	0,0	0,0	-0,2	-0,9
Impostos sobre renda i patrimoni	Publicació 1989-1994	14,8	14,9	4,4	4,6
	Publicació 1990-1995	14,8	18,8	-1,9	5,4
	Diferència	0,0	3,9	-6,3	0,8
Renda bruta disponible familiar	Publicació 1989-1994	10,8	6,9	6,7	5,8
	Publicació 1990-1995	11,1	6,7	7,4	4,1
	Diferència	0,4	-0,2	0,7	-1,7

